

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ
«Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε.»

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:
Κ. ΤΣΑΜΗ ΔΟΜΝΙΚΗ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ:
ΔΕΡΕΚΑ ΕΙΡΗΝΗ
ΣΠΥΡΑΚΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

ΠΑΤΡΑ 2005

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ 6049

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	3
ΜΕΡΟΣ Ι	5
ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΤΟΥ ΒΗΜΑΤΑ ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε.	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	6
ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΕΩΣ ΤΟ 1918	6
1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ (1832 – 1900).....	6
1.2. Το Εργατικό Κίνημα Πριν την ίδρυση της Γ.Σ.Ε.Ε. (1900- 1918)	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	37
ΙΔΡΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ	37
ΜΕΡΟΣ ΙΙ	46
ΔΡΑΣΗ & ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε.	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	47
ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε. ΑΠΟ ΤΟ 1919 ΕΩΣ ΤΟ 1976.....	47
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	47
1.1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ (1919- 1937)	48
Το 2 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	48
Το 3 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	49
Το 4 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	50
Το 5 ^ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	52
Το 6 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	52
Το 7 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	53
Το 8 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	55
1.2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ (1946-1966)	57
Το 8 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	57
Το 9 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	58
Το 10ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	59
Το 11 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	59
Το 12 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	59
Το 13 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	60
Το 14 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	60

Το 15 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.....	60
1.3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ (1970-1973)	61
Το 16 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	61
Το 17 ^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.	61
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	62
18 ^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ Γ.Σ.Ε.Ε.....	62
ΑΡΧΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ	62
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	70
ΔΡΑΣΗ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΘΕΣΕΙΣ Γ.Σ.Ε.Ε. ΑΠΟ ΤΟ 1976 ΕΩΣ	
ΣΗΜΕΡΑ	70
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	70
3.1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ.....	70
Καταστατικά (Σωματείων – Ενώσεων και Γ.Σ.Ε.Ε.)	73
3.2. ΤΟΜΕΑΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	77
3.3. ΘΕΣΕΙΣ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ	78
3.4. ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ	79
3.5. ΤΟΜΕΑΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ)	82
3.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ).....	83
3.7. ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ).....	85
3.8. ΟΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε.	87
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I	89
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΟΜΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε.....	89
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II	91
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ Γ.Σ.Ε.Ε.	91
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III	96
ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ Γ.Σ.Ε.Ε.	96
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	98

ПРОЛОГОС

Η εργασία που ακολουθεί έχει στόχο να παρουσιάσει στο αναγνωστικό κοινό τον Ανώτατο Εργατικό Συνδικαλιστικό Οργανισμό της χώρας, η δημιουργία του οποίου, αποτέλεσε έναν από τους σημαντικότερους σταθμούς στην ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος.

Τα κείμενα που συγκεντρώθηκαν δεν διεκδικούν πρωτοτυπία, διεκδικούν όμως την κατανόηση των αναγνωστών για το πόσο δύσκολο έργο υπήρξε η επιλογή των γεγονότων που θα συνέθεταν το αντικείμενο του εκπονήματός μας.

Η τόσο πλούσια από αγώνες και συνάμα τόσο σημαντική πορεία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος και της Γ.Σ.Ε.Ε. μετέπειτα κάνουν πιο δύσκολο το έργο αυτό.

Ελπίζουμε να πετύχαμε το στόχο μας και να προσεγγίσαμε όσο το δυνατόν καλύτερα το αντικείμενο της πτυχιακής εργασίας.

Η ανάπτυξη των θεμάτων της εργασίας αυτής ξεδιπλώνεται σε δυο μέρη:

Στο πρώτο μέρος γίνεται μια εισαγωγή στην Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος και κατόπιν παρακολουθούμε την πορεία και εξέλιξή του στο χρόνο φθάνοντας στον πυρήνα του θέματος, τη δημιουργία της Γ.Σ.Ε.Ε..

Στο δεύτερο μέρος γίνεται αναφορά στη δράση και τα επιτεύγματα της Γ.Σ.Ε.Ε.. Δίνεται μια συνοπτική καταγραφή των πρώτων της συνεδρίων, με ιδιαίτερη έμφαση σε αυτό της 11^{ης} Απριλίου 1976 (18^ο Συνέδριο) και καταλήγει στη σημερινή της δράση και συνεισφορά.

Τέλος, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε όλους όσους συνέβαλλαν στη εκπόνηση αυτής της εργασίας και ιδιαίτερα το Εργατικό Κέντρο Πρέβεζας για την πολύτιμη βοήθειά του.

ΜΕΡΟΣ Ι

**ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΡΩΤΑ
ΤΟΥ ΒΗΜΑΤΑ ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ ΕΩΣ ΤΟ 1918

1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ (1832 – 1900)

Μετά την αποτίναξη του οθωμανικού ζυγού από τη χώρα μας, το 1832, με τη συνθήκη του Καλεντέρ – Κιόσκ, ιδρύθηκε το Ελληνικό Κράτος. Ο ελλαδικός χώρος ήταν περιορισμένος και κατεστραμμένος και η οικονομική κατάσταση άθλια.

Ο πληθυσμός του νεοσύστατου ελληνικού κράτους δεν ήταν πάνω από 500-600 χιλιάδες κάτοικοι.

Η Ρούμελη, ο Μοριάς, η Εύβοια και οι Κυκλαδες μόνο ελευθερώθηκαν. Τα Επτάνησα μείνανε στους Εγγλέζους ως το 1863. Η Θεσσαλία ως το 1881. Η Κρήτη, η Ήπειρος, η Μακεδονία και τα μεγάλα νησιά του Αιγαίου Σάμος, Χίος, Μυτιλήνη και Λήμνος ελευθερώθηκαν το 1912¹.

Υπό αυτές τις συνθήκες ήταν φυσικό και επόμενο να μην υπάρχει βιοτεχνική και βιομηχανική ανάπτυξη. Υπήρχαν μόνο μικρές οικογενειακές χειροτεχνίες που λειτουργούσαν με υποτυπώδη μέσα και προσπαθούσαν να ικανοποιήσουν τοπικές ανάγκες.

Η κατάσταση άρχισε να καλυτερεύει ύστερα από το 1860. Από εκεί και έπειτα μεγαλώνει ο πληθυσμός των πόλεων και παρουσιάζεται σημαντική ανάπτυξη της βιοτεχνίας, της ναυτιλίας και του εμπορίου.

Οι πρώτες βιομηχανικές επιχειρήσεις ήταν: αλευρόμυλοι, βυρσοδεψεία, νηματοκλωστήρια, ναυπηγεία,

¹ Κορδάτος, «Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος».

σιδηρουργία, σαπουνοποιεία, χρωματοποιεία, τυπογραφεία. Φυσικά, οι βιομηχανικές αυτές επιχειρήσεις ανήκουν όλες στον κύκλο της ελαφριάς βιομηχανίας. Για βαριά βιομηχανία ούτε καν σκέψη μπορούσε να γίνει.

Το 1864 μετά την λαϊκή εξέγερση και το διώξιμο του Όθωνα και των Βαυαρών, η νέα Βουλή ψήφισε το νέο Σύνταγμα της χώρας. Στο άρθρο 11 για πρώτη φορά αναγνωρίζεται στη χώρα μας το δικαίωμα του «συνεταιρίζεσθαι», που αποτέλεσε κατάκτηση αλλά και αφετηρία νέων αγώνων.

Οι βιομηχανικοί εργάτες το 1870 δεν υπερβαίνουν ακόμα τα 7.000 – 8.000 άτομα. Άλλοι τόσοι είναι οι απασχολούμενοι στις κατασκευές και τα λιμάνια. Αν και για τους πρώτους η απασχόληση είναι κάπως πιο σταθερή για τους δεύτερους το μεροκάμπτο είναι λιγότερο εξασφαλισμένο (στο ξεφόρτωμα ενός καραβιού, στην κατασκευή ενός κτιρίου).

Οι σιδηροδρομικές γραμμές που κατασκευάζονται από τα 1870 και μετά, ιδίως ανάμεσα 1881 και 1893, πληθαίνουν τους ανειδίκευτους εργάτες.

Λόγω έλλειψης ειδικευμένων εργατών γίνεται αναγκαία η πρόσληψη ξένων εργατών (Βαυαρών, Ιταλών, Γάλλων), σε πολλές καινούριες βιομηχανίες, όπως η Ζυθοποιία Αθήνας το 1867 ή ακόμα και οι εκατοντάδες Μαυροβούνιοι και Ιταλοί εργάτες που εργάζονται στη δύσκολη διάνοιξη της Διώρυγας της Κορίνθου. Η επαφή αυτή με την προηγμένη Ευρώπη θα είναι ο κύριος συντελεστής της αλλαγής για τους εργάτες της χώρας.

Η ιστορία του εργατικού μας κινήματος αρχίζει από τη Σύρα (Ερμούπολη). Εκεί είναι η αφετηρία της.

Η Ερμούπολη μας δίνει μια διαφορετική, εκσυγχρονισμένη δομή πόλης. Οικοδομημένη από τους

Χιώτες πρόσφυγες του 1822, η νέα πόλη επωφελείται από την προστασία που η Γαλλία παρέχει στο νησί της Σύρου. Στα 1830 έχει ήδη καταστεί το σπουδαιότερο ελλαδικό λιμάνι. Έως το 1875 περίου παίζει το ρόλο που έπαιξε αργότερα ο Πειραιάς και τα άλλα λιμάνια και πόλεις (Πάτρα, Καλαμάτα, Ναύπλιο), παρουσιάζαν κάποια εμπορο-βιοτεχνική κίνηση, αλλά δεν φτάνανε τη Σύρο.

Έως το 1880 κρατούσε τα πρωτεία στο εμπόριο και στη βιομηχανία. Εκεί μάλιστα, το Φλεβάρη του 1879, πρωτοϊδρύθηκε το πρώτο ίσως εργατικό σωματείο από τους εργάτες του ναυπηγείου με τίτλο «**Άδερφικός Σύνδεσμος Ξυλουργών του Ναυπηγείου Σύρου**»².

Το καταστατικό τους είχε είκοσι πέντε άρθρα. Πολλά από αυτά έχουν ιδιαίτερη σημασία καθώς γίνεται λόγος για τον διαχωρισμό των εργατών ανάλογα με την ειδικότητά τους. Κάνουν επίσης τις πρώτες απόπειρες να καθορίσουν ένα σταθερό όριο στο ανεβοκατέβασμα των μεροκάματων.

Στις 11 Ιουλίου 1882 οι τυπογράφοι της Αθήνας ιδρύουν το πρώτο τους σωματείο. Την ίδια χρονιά από τις 18 Σεπτεμβρίου ως την 17 Οκτωβρίου 1882, εκδίδουν το πρώτο συνδικαλιστικό έντυπο στη χώρας μας, με τίτλο «**Σύνδεσμος Εφημερίς του Εργαζόμενου Λαού**».

Το 1822 οι τυπογράφοι σύμφωνα με μια πληροφορία του Θ. Βαγενά, στα κρατικά αρχεία, βρήκε ένα έγγραφο που μαρτυρεί πως ζητούσαν να πάρουν και το δώρο του Πάσχα.

Στη συνέχεια το παράδειγμα των τυπογράφων ακολουθούν και οι υποδηματοποιοί και οι ράφτες. Το 1889 ιδρύεται και το πρώτο σωματείο των μηχανικών των βαποριών. Είχε έδρα στον Πειραιά και πήρε το όνομα «**Μετοχικόν Ταμείον των Ελλήνων Μηχανουργών "Ο ΠΡΟΜΥΘΕΥΣ"**».

² Κ. Μοσκώφ, «Ιστορία του κινήματος της εργατικής τάξης».

Την ίδια εποχή άρχισαν να οργανώνονται και οι εργοδότες. Έτσι ιδρύθηκε στην Αθήνα η **'Ενωσις των Εργοστασιαρχών**, ο πρώτος εργοδοτικός συνασπισμός. Από τη μια μεριά οι εργάτες θέλουν να καλυτερέψουν την οικονομική τους θέση και γι' αυτό άρχισαν να οργανώνονται. Από την άλλη, οι εργοδότες, από την ενοτικτώδη άμυνα κατά του συνδικαλισμού, άρχισαν και αυτοί να συνασπίζονται.

Ωστόσο, τα πρώτα αυτά σωματεία, οι πρώτες επαγγελματικές ενώσεις, δεν είχαν ούτε κατεύθυνση, ούτε αναπτυγμένη μεταξύ τους αλληλεγγύη.

'Όπως βέβαια και οι απεργίες που έγιναν και θα δούμε παρακάτω, ήταν ξεσπάσματα αυθόρμητα και όχι συνειδητά, γι' αυτό και δεν ήταν καλά οργανωμένες. Οι πρωτόγονες ταραχές, διαμαρτυρίες και απεργίες είναι το πρώτο ξύπνημα της συνείδησής τους. παντού έτσι άρχισε το εργατικό κίνημα.

'Όπως συνέβαινε και σε άλλες χώρες, οι επαγγελματικές ενώσεις αυτές ενεργούσαν η καθεμιά για λογαριασμό της και στηριζόταν σ' ένα πνεύμα φιλανθρωπίας και ελεημοσύνης. Είναι η περίοδος που ο συνδικαλισμός κάνει τα πρώτα του βήματα.

Οι πρώτες μεγάλες απεργίες άρχισαν από την Ερμούπολη, που όπως αναφέρθηκε, ως το 1880 είχε τα πρωτεία στην οικονομική ανάπτυξη. Καταλυτικό ρόλο θα παιξει στην Ερμούπολη μια παροικία Ιταλικής και Γαλλικής προέλευσης. Τη συνθέτουν οι ειδικευμένοι μάστοροι και εργάτες που δουλεύουν στα μεγάλα ναυπηγεία.

Στις αρχές του 1879 ξέσπασε μεγάλη νομισματική κρίση. Οι συναλλαγές στη Σύρα γίνονταν με ρωσικά νομίσματα. Τα ελληνικά κέρματα είχαν τραβηχτεί στο εξωτερικό. Έτσι, οι έμποροι ή ο «κοσμάκης», αναγκάζονταν ν' αγοράζουν και πουλούν με ξένο νόμισμα. Από το 1879 όμως τα νομίσματα αυτά άρχισαν να χάνουν την αξία τους. αυτό

έφερε αναστάτωση στην αγορά και όπως ήταν φυσικό είχε αντίκτυπο και στους εργάτες της Ερμούπολης. Τα μεροκάματα έπεσαν, τα είδη πρώτης ανάγκης ακριβιζαίναν. Η αγοραστική ικανότητα της εργατικής τάξης ελαττώθηκε στο μισό. Οι εργάτες άρχισαν να φωνάζουν. Ήτσι οι εργάτες αποφάσισαν να οργανωθούν και να απεργήσουν³.

Οι εργοδότες δεν άργησαν να υποκύψουν και μέσα σε μια εβδομάδα ήρθαν σε συμφωνία με τους απεργούς και η απεργία λύθηκε. Ύστερα από ένα μήνα ξεσπά νέα απεργία, η οποία κράτησε περίπου τρεις μήνες. Αιτία οι εργάτες που προσελήφθησαν στα ναυπηγεία. Εργάτες από άλλα νησιά. Οι εργάτες αυτοί δούλευαν ουσιαστικά για ένα κομμάτι ψωμί, 14 και 15 ώρες την ημέρα. Με αυτή όμως την απεργία δεν κατόρθωσαν τίποτα και έτσι ξανάρχισαν τη δουλειά τους, χωρίς όρους αυτή τη φορά.

Ακολουθούν κι άλλες απεργίες πάλι στην Ερμούπολη. Αυτή τη φορά οι βυρσοδεψεργάτες. Αιτήματά τους η αύξηση του μεροκάματου, η ελάττωση του ωραρίου (υπήρχε 12ωρο) και η κατάργηση της διωρης δουλειάς της Κυριακής, που τη λέγανε αγγαρεία γιατί δεν πληρωνόταν.

Υποβάλλανε τα αιτήματά τους γραπτά στους εργοδότες, αλλά δεν τους έδωσαν καμιά σημασία. Ήτσι, κήρυξαν απεργία. Η απεργία χάνει τον ήρεμο χαρακτήρα της όταν κάποιοι από τους εργάτες επιστρέφουν στη δουλειά. Επικρατεί αναστάτωση και επέμβαση αστυνομίας. Αμέσως αρχίζουν συλλήψεις. Ύστερα από μια εβδομάδα η απεργία λύθηκε και τα αιτήματά τους έγιναν όλα σχεδόν δεκτά.

Οι δύο αυτές απεργίες έκαναν μεγάλη εντύπωση στη Σύρα.

Η διεθνής οικονομική κρίση που συνεχίζεται σε συνδυασμό με την χαμηλή παραγωγικότητα της ντόπιας

³ Γ. Κορδάτος, «Ιστορία του Ελληνικού Κινήματος».

εργασίας, δεν επιτρέπει την απρόσκοπτη αύξηση των αμοιβών. Τα ναυπηγεία κλείνουν από το 1881. Δέκα χρόνια αργότερα, η διάνοιξη της Διώρυγας της Κορίνθου διευκολύνει τη μεταφορά κατευθείαν του ευρωπαϊκού εμπορίου στην πρωτεύουσα. Κατεστραμμένη η Συριακή οικονομία θα δει τα κεφάλαια και τους εργάτες της να καταφεύγουν στην Αθήνα και στον Πειραιά.

Την εποχή αυτή αρχίζει μια «επιδημία» από εργατικές απεργίες. Με το όπλο της απεργίας οι εργάτες προσπαθούν να καλυτερέψουν τη θέση τους και να επιβάλλουν τα δίκαια τους.

Οι εργατικές συνθήκες δεν ήταν καθόλου καλές. Τα μεροκάματα ήταν πολύ χαμηλά και οι ώρες της δουλειάς δώδεκα και δεκαπέντε. Έπειτα υπήρχε και ανεργία. Από τη μια μεριά δούλευαν τα ανήλικα παιδιά και από την άλλη κατέβηκαν από τα χωριά αγρότες που πιάνανε δουλειά για ένα κομμάτι ψωμί.

Απεργίες παντού. Οι τυπογράφοι της Αθήνας, οι καρεκλάδες της Πάτρας, του Βόλου, της Αθήνας, οι σταφιδοκιβωτοποιοί της Πάτρας, εργάτες των βιβλιοδετείων, οι εργάτριες στα εργοστάσια του Πειραιά, οι τσαγκάρηδες, οι ραφτάδες, οι μεταλλουργοί του Λαυρίου.

Μάλιστα στο Λαύριο, οι απεργίες αρχίζουν το 1883 με σταθμό αυτή του 1896. Η απεργία αυτή άρχισε στις 8 Απρίλη και σταμάτησε στις 21 του ίδιου μήνα. Η κατάσταση στα μεταλλεία από την πρώτη απεργία του '83, ως αυτή του '96, δεν είχε αλλάξει καθόλου. Μπορούμε να πούμε ότι χειροτέρεψε κιόλας. Μεροκάματα της πείνας, οι σκοτωμοί στις γαλαρίες δεν σταμάτησαν, η καταπίεση και η εκμετάλλευση μέρα με τη μέρα μεγάλωναν.

Και ενώ οι εργάτες ετοιμάζονταν για την απεργία, η εταιρεία το καταλάβαινε και για να προλάβει σκέφτηκε να

φέρει εργάτες Ιταλούς, Καρυστινούς κ.α. Προσπαθεί επίσης να σπείρει διχόνοια ανάμεσα στους εργάτες.

Ωστόσο, η απεργία ξεσπά στις 8 του Απρίλη. Η απεργιακή επιτροπή πηγαίνοντας στο μηχανικό βρίσκει αντίσταση από τους φύλακες των γραφείων. Δέχονται απειλές, μα η επιτροπή αδιαφορεί. Από το μπαλκόνι ο μηχανικός πυροβολεί και σκοτώνεται ένας εργάτης. Οι απεργοί δεν κρατιούνται. Ορμούν και σε λίγα λεπτά οι φύλακες της εταιρείας σκοτώνονται όλοι εκτός από έναν. Άλλοι μπαίνουν μέσα στην αποθήκη που βρίσκονται οι δυναμίτες και σε λίγο ο καθένας κρατάει στα χέρια του από ένα δυναμίτη.

Το Λαύριο μοιάζει με στρατόπεδο που ετοιμάζεται για μάχη. Στάλθηκε από την Αθήνα ιππικό και ένα ευζωνικό τάγμα. Άρχισαν οι συλλήψεις, δέσιμο, ξύλο. Οι απεργοί δεν χάσανε το θάρρος τους. Η απεργία τους κράτησε περίπου δεκαπέντε μέρες, χωρίς μάλιστα να παρουσιαστεί ούτε ένας απεργοσπάστης. Λύθηκε ύστερα από πολλές διαπραγματεύσεις και αύξηση του μεροκάματου κατά μια πεντάρα.

Από τότε ως το Μάρτη του 1906 οι μεταλλωρύχοι του Λαυρίου δεν αντέδρασαν. Παρ' όλα αυτά καμιά βελτίωση, καμιά διαφορά σε σχέση με πριν. Η κατάσταση ήταν πάντα

η ίδια.

Κι έτσι νέα απεργία αρχίζει το 1906. Για να έχουν κέρδος ή καλύτερα για να τους κοστίζουν φθηνότερα οι δυναμίτες έφτιαχναν ένα νέο μείγμα και έτσι δεν έφερναν μπαρούτι απ' έξω, γλιτώνοντας το φόρο που πλήρωναν στο τελωνείο. Το νέο αυτό μείγμα όμως μόλις ακούμπαγε στο έδαφος έπιανε τις πιο πολλές φορές φωτιά και οι εργάτες δεν πρόφταιναν να φύγουν ή να κρυφτούν και ακολούθησαν και άλλες απεργίες αργότερα.

Το απεργιακό κίνημα από το 1887 θα περάσει σε πιο προχωρημένο και οργανωμένο στάδιο. Είναι το έναυσμα για μια σειρά από απεργίες και εξεγέρσεις στα κυριότερα αστικά κέντρα της χώρας.

Και ενώ οι απεργίες κάνουν την εμφάνισή τους σε όλη τη χώρα, στο ίδιο χρονικό διάστημα έχουμε και τις πρώτες εκδηλώσεις για τον εορτασμό της Πρωτομαγιάς. Αρχίζει να διοργανώνεται αδιάλειπτα κάθε χρόνο μετά το 1890. Τα έτη 1891, 1892 και 1893 ξέρουμε απλά ότι γιορτάστηκαν στο Στάδιο ή στις Στήλες.

Το 1894, για πρώτη φορά στην Ελλάδα γιορτάζεται η Εργατική Πρωτομαγιά με τόσο μεγάλη μαζική εκδήλωση. Από τις 4 το απόγευμα μαζεύτηκαν πολλοί εργάτες στο Στάδιο και μάλιστα πάρα πολλές γυναικες. Η συγκέντρωση αυτή έκανε μεγάλη εντύπωση⁴.

Με βάση την εφημερίδα του Κορομηλά, έγινε δεκτό ψήφισμα στη συγκέντρωση που μερικές μέρες αργότερα, την ώρα που συνεδρίαζε η Βουλή, από το δημοσιογραφικό θεωρείο, κάποιος άρχισε να το διαβάζει. Ήλεγε τα εξής:

«... την καθιέρωση της Κυριακής αργίας, 8ωρο ωράριο, απαγόρευση της εργασίας ανηλίκων, συντάξεις, κατάργηση προσωπικής κράτησης και της θανατικής ποινής...».

⁴ Γ. Κορδάτος, «Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος».

Ο εορτασμός αυτός και το συγκεκριμένο ψήφισμα όπως ήταν φυσικό, σχολιάστηκε από τον Τύπο της εποχής, από τον οποίο μαθαίνουμε πως συνελήφθησαν και προφυλακίστηκαν ύποπτοι για το ψήφισμα αυτό.

Μέσα λοιπόν από αυτή τη σύντομη περιήγησή μας στον 19^ο αιώνα βλέπουμε ότι η εργατική τάξη αρχίζει να παίζει σπουδαίο ρόλο στη ζωή της χώρας. Οι εργάτες, σιγά - σιγά, αποκτάνε συνείδηση κι αρχίζουν να διεκδικούν τα δικαιώματά τους.

1.2. Το Εργατικό Κίνημα Πριν την Ταργισμένη Της Γ.Σ.Ε.Ε. (1900-1918)

Παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη ενότητα η δράση και οι πρώτοι αγώνες των εργατών για καλύτερες συνθήκες εργασίας και κατοχύρωση των δικαιωμάτων τους.

Τα αποτελέσματα όμως δεν ήταν και τόσο ενθαρρυντικά. Ήτσι, από πληροφορίες που έχουμε για το 1900-1910, μπορούμε να πούμε πως οι συνθήκες εξακολουθούν να παραμένουν πολύ σκληρές, σχεδόν απάνθρωπες.

Τα μεροκάματα που πλήρωναν οι εργοδότες στους εργάτες ήταν κυριολεκτικά μεροκάματα πείνας. Από την άλλη οι ώρες δουλειάς ξεπερνούσαν τις δώδεκα και πολλές φορές τις δεκατρείς. Και φυσικά ούτε λόγος για μέτρα προστασίας από ατυχήματα στη δουλειά και συνθήκες υγιεινής. Τα εργοστάσια ανεξέλεγκτα, χωρίς έλεγχο από κανέναν προσλάμβαναν στη δουλειά γυναικες και ανήλικα παιδιά για ένα κομμάτι ψωμί. Η κατάσταση των εργατών όχι μονάχα δεν καλυτέρευσε αλλά ολοένα και χειροτέρευε.

Το 1906 στην Πάτρα εργάτες που ήταν οργανωμένοι στον Εργατικό Σύνδεσμο πήραν την πρωτοβουλία να στείλουνε υπομνήματα στη Βουλή ζητώντας συμπαράσταση στον αγώνα για αλλαγή στις συνθήκες εργασίας και αναπροσαρμογή των χαμηλών μεροκάματων. Ο νομικός σύμβουλος του Συνδέσμου μάλιστα άρχισε να αλληλογραφούν με βουλευτές και πολιτευόμενους συγκεντρώνοντας παράλληλα στοιχεία για τις συνθήκες δουλείας στα διάφορα εργοστάσια.

Τα στοιχεία αυτά που δίνουν πραγματικά μια ζωντανή εικόνα των συνθηκών κάτω από τις οποίες δούλευαν οι εργάτες στην Πάτρα και λίγο πολύ και στις άλλες πόλεις περιλαμβάνονται σε μια έκθεση που δημοσιεύτηκε και κυκλοφόρησε σε φυλλάδια. Ανάμεσα στα άλλα κάνει λόγο για εργάτες ηλικίας 10-11 χρονών, ωράριο 13 ωρών ημερησίως, χαμηλό μεροκάματο. Επίσης, αναφέρει πως σε περίπτωση ασθένειας του εργάτη, αυτός δεν πληρώνεται και ο εργοδότης δεν του παρέχει ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Του παρέχει ένα δάνειο το οποίο ξεπληρώνει τμηματικά με την εργασία του όταν επιστρέψει σ' αυτή.

Άλλα και ένα έγγραφο που έρχεται από τον Πειραιά μας δίνει παρόμοια στοιχεία για τις συνθήκες που επικρατούν εκεί κατά το ίδιο χρονικό διάστημα.

Από υπομνήματα των χρόνων 19190 - 1912, που στάλθηκαν στη Βουλή από οργανωμένους εργάτες της Αθήνας και τον Πειραιά μαθαίνουμε πως τα πράγματα εξακολουθούν να παραμένουν ίδια.. Καμιά αλλαγή. Τα υπομνήματα αυτά συντάσσονται κάτω από προσεκτική έρευνα για τις συνθήκες εργασίας στους διάφορους κλάδους της βιομηχανίας και της βιοτεχνίας και είναι αξιόπιστα.

Οι παραπάνω ενέργειες στηρίχθηκαν ή μάλλον είχαν αφετηρία τα οργανωμένα εργατικά κέντρα της εποχής. Από

εκείνα άρχισε η προώθησή τους και η γνωστοποίηση των προβλημάτων της εργατιάς. Στο διάστημα αυτό λειτουργούν τα Εργατικά Κέντρα Βόλου, Αθήνας, Θεσσαλονίκης, Πάτρας, Λάρισας, αλλά και πολλοί εργατικοί σύνδεσμοι σε αρκετά μέρη της χώρας, επιτελούν σημαντικό έργο. Στην Θήβα, στην Κεφαλονιά, στην Καρδίτσα, στη Λαμία, στο Λαύριο, στη Λιβαδειά, στην Πάτρα, στην Αθήνα, στον Πύργο, στον Πειραιά.

Την περίοδο αυτή ο Βενιζέλος προσπαθεί να φανεί φιλεργάτης και να υιοθετήσει σε πολλά σημεία τα αιτήματα των εργατών. Μελετά τα εκλογικά αποτελέσματα και βλέπει ότι ψηφίζεται από μικροαστούς και εργάτες. Έπειτα αντιλαμβάνεται και το τι γίνεται στην Ευρώπη, όπου οι εργάτες κάθε τόσο ξεσηκώνονται και διεκδικούν τα δικαιώματά τους με απεργίες. Εξάλλου δεν μπορεί να αγνοήσει και την πίεση που δέχεται από τα οργανωμένα πλέον Εργατικά Κέντρα του Πειραιά, της Πάτρας, της Αθήνας, του Βόλου, που πολλές φορές καταλήγει και σε μεγάλες απεργίες με επαναστατική μορφή.

Έτσι, όταν οι εργοδότες ζήτησαν να μην ψηφιστούν τα εργατικά νομοσχέδια αυτός απάντησε πως αν με νόμιμο τρόπο δεν δώσουν στους εργαζόμενους ό,τι ζητούν σήμερα αυτοί, αύριο με επαναστατικό τρόπο θα πάρουν πολύ περισσότερα.

Την αντίδραση και την πολεμική διάθεση των εργοδοτών εκμεταλλεύτηκαν όπως ήταν φυσικό, οι αντίπαλοι του Βενιζέλου. Έτσι, τον κατηγόρησαν πως με την φιλεργατική του πολιτική ζημιώνει το δημόσιο ταμείο, ισχυριζόμενοι πως ο φιλεργατισμός του γίνεται με έξοδα του λαού.

Ο Βενιζέλος όμως δεν υποχώρησε σε καμία αντίδραση και σε κανέναν εκβιασμό του αντιπάλου και αυτό γιατί τον πίεζε η εργατική τάξη, η οποία με τις απεργίες της του είχε

δείξει ότι είναι αποφασισμένη να διεκδικήσει τα δικαιώματά της⁵.

Γι' αυτό και όταν ψηφίστηκαν τα εργατικά νομοσχέδια οι εργάτες δεν επαναπαύτηκαν αλλά συνέχισαν τους απεργιακούς αγώνες τους.

Την ψήφιση των πρώτων εκείνων εργατικών νόμων και μάλιστα του νόμου της Κυριακής αργίας, οι ιδιωτικοί υπάλληλοι, καθώς μας πληροφορούν οι εφημερίδες της εποχής εκείνης, την υποδέχτηκαν με μεγάλο ενθουσιασμό.

Κατά πόσο όμως εφαρμόστηκε η περίφημη αυτή εργατική νομοθεσία που τόσο θόρυβο προκάλεσε; Απ' ό,τι φαίνεται από εκθέσεις επιθεωρητών του Υπουργείου Εργασίας, οι νόμοι αυτοί δεν εφαρμόζονται, ούτε η αστυνομία επιβλέπει την εφαρμογή τους.

Χαρακτηριστικά είναι τα λεγόμενα του τότε τμηματάρχη του Υπουργείου Σπύρου Κορώνη, ο οποίος αναφέρει πως οι εργοδότες παίρνανε παιδιά κάτω των 12 χρόνων και τα γράφανε για 15 και 16 χωρίς να φοβούνται κανέναν.

Οι συνθήκες βέβαια κάτω από τις οποίες δούλευαν οι εργάτες σιγά – σιγά καλυτέρεψαν κάπως. Αυτό όμως δεν οφείλεται μόνο στην ύπαρξη της εργατικής νομοθεσίας αλλά και στον αδιάκοπο αγώνα των εργατών να περιφρουρούν τα κεκτημένα δικαιώματά τους που ήταν αναγνωρισμένα με το νόμο.

Θα πρέπει λοιπόν στο σημείο αυτό να γίνει αναφορά στα εργατικά κέντρα της εποχής (τα οποία αναφέρθηκαν παραπάνω) των οποίων η συμβολή ήταν καθοριστική καθώς συσπείρωσαν σαν μια γροθιά την εργατική τάξη.

Ας ξεκινήσουμε με την ιστορία ίδρυσης του **ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΒΟΛΟΥ**. Το 1881, μετά την προσάρτηση της Θεσσαλίας στο Ελληνικό Κράτος, ο Βόλος έγινε η εμπορική

⁵ Γ. Κορδάτος, «Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος».

σκάλα του Θεσσαλικού κάμπου. Η ένωση εξάλλου της Θεσσαλίας με σιδηροδρομικό δίκτυο εξυπηρέτησε τις ανταλλαγές και έδωσε ώθηση στην πόλη του Βόλου για ίδρυση βιομηχανίας.

Από το 1906 ίδρυθηκαν και καπνεργοστάσια με συνέπεια οι εργάτες στο Βόλο να πληθαινουν.

Στα χρόνια αυτά πρωτοστατούν στην εργατική κίνηση του Βόλου αλλά και άλλων πόλεων οι καπνεργάτες και κυρίως οι τσιγαράδες. Πολλοί από τους τσιγαράδες ήρθαν από το εξωτερικό και ήταν περισσότερο ξύπνιοι από τους άλλους εργάτες που κατέβαιναν από τα χωριά.

Πρώτοι οι τυπογράφοι οργανώθηκαν στο Βόλο. Η ίδρυση του σωματείου τους έγινε το 1900. Είναι αλήθεια ότι ως το 1908 οι εργάτες του Βόλου δεν είχαν ξεκαθαρισμένη αντίληψη για τα δικαιώματά τους.

Από το 1905, όμως με την ίδρυση βιομηχανικών επιχειρήσεων και καπνοβιομηχανίας αλλάζουν οι συνθήκες. Οι εργάτες ξυπνούν και αρχίζουν να παίζουν πρωτοποριακό ρόλο στο εργατικό κίνημα της χώρας.

Στο Βόλο και το Πήλιο συντελείται σπουδαία μεταβολή. Μέσα σε αυτή την ανήσυχη ατμόσφαιρα στις αρχές του 1908 έχουμε την πρώτη εργατική συνδικαλιστική ένωση με τίτλο **ΠΑΝΕΡΓΑΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ "Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ"**, ένα είδος πανεργατικής ένωσης με πρόεδρο το δικηγόρο Κώστα Ζάχο και γραμματέα το δημοσιογράφο Κώστα Νταϊφά. Μάλιστα κυκλοφόρησε και μια εβδομαδιαία εφημερίδα με τον τίτλο **"ΕΡΓΑΤΗΣ"**. Ο σύλλογος αυτός όμως λίγο αργότερα διαλύθηκε.

Μέλη του διαλυμένου πια συλλόγου αποφάσισαν να προχωρήσουν στην ίδρυση του Εργατικού Κέντρου. Την πρωτοβουλία αυτή πήραν οι τσιγαράδες Κόσσυβας, Κατσιρέλας, Παπάς, Σούλιος, Χειρογιώργος κ.α.

Ήταν αρχές Νοέμβρη 1908, που οι εργάτες αυτοί και μερικοί άλλοι πήγανε στο δικηγόρο Μουσούρη παρακαλώντας τον να τους βοηθήσει να ιδρύσουν Εργατικό Κέντρο. Αυτός όμως επειδή ήταν βαριά άρρωστος τους ενθάρρυνε και τους έστειλε στο δικηγόρο Κώστα Ζάχο, τον οποίο παρακάλεσε να τους βοηθήσει. Έτσι, στις 14 Δεκεμβρίου, γίνανε τα επίσημα εγκαίνια της ίδρυσης του Εργατικού Κέντρου.

Από εκείνο το σημείο αρχίζει η δράση του, με απήχηση όχι μόνο στη Θεσσαλία αλλά σε ολόκληρη την Ελλάδα. Ο **"ΕΡΓΑΤΗΣ"** βγαίνει πιο τακτικά και γράφεται με περισσότερη επιμέλεια. Το Εργατικό Κέντρο Βόλου κατορθώνει να συγκεντρώσει γύρω του τη μεγάλη μάζα των εργατών. Οι διαλέξεις που οργανώνει ξυπνούν τις μάζες και μαζί προκαλούν αγανάκτηση στους εργοδότες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τέτοιο ήταν το εργατικό κίνημα στο Βόλο που η Κυβέρνηση είχε αναγκαστεί να στείλει στρατό. Όταν όμως λύθηκε η καπνεργατική απεργία γίνανε διαβήματα να μείνει ο στρατός. Οι εφημερίδες τότε παρουσιάσαν άρθρα για παρασκηνιακές ενέργειες που κάνανε οι εμποροβιομήχανοι του Βόλου για να κρατήσουν μόνιμα το στρατό στην πόλη.

Οι μεγάλες καπνεργατικές απεργίες (1909-1911), που για πρώτη φορά παρουσιάζουν στο Βόλο οργανωμένη και πιστή στο Εργατικό Κέντρο την εργατιά, είναι κάτι που ο Βόλος δεν το έχει ξαναδεί. Τραγούδια επαναστατικά ακούγονται στους δρόμους, κατά τετράδες κάνουν παρελάσεις οι απεργοί. Η εργατιά ξυπνάει. Οι εργάτες είναι απαιτητικοί, σηκώνουν κεφάλι, ζητούν το δίκιο τους και θέλουν να μορφωθούν.

Η βολιώτικη αστική τάξη ύστερα από τις αιματηρές καπνεργατικές απεργίες τα χάνει και ζητάει αφορμή να κλείσει με τη βία το Εργατικό Κέντρο. Και πράγματι, το Μάιο του

1911 κλείνει, ευτυχώς όμως όχι για πολύ. Ύστερα από λίγο ξανάνοιξε και άρχισε πάλι τη δράση του⁶.

Η εργατική κίνηση του Βόλου είχε τον αντίκτυπό της και σε άλλες πόλεις της Θεσσαλίας.

Οι καπνεργάτες της Καρδίτσας οργανώνονται, ενώ στη Λάρισα ιδρύεται το Σεπτέμβρη του 1910 Εργατικό Κέντρο.

Στο ίδιο περίου χρονικό διάστημα έχουμε και την ίδρυση του Εργατικού Κέντρου Αθήνας. Ας πάρουμε όμως τα γεγονότα από την αρχή.

Ως το Μάιο του 1910 τα πιο πολλά εργατικά σωματεία ήταν οργανωμένα συντεχνιακά, δηλαδή ανήκανε στις ίδιες ενώσεις που ανήκανε και οργανώσεις των εργοδοτών.

Το Νοέμβριο του 1909 γίνεται στην Αθήνα το πρώτο πανελλαδικό Συνέδριο Γεωργίας, Εμπορίου και Βιομηχανίας. Στο συνέδριο αυτό πήραν μέρος και οι μικρεπαγγελματίες και οι εργάτες.

Έπειτα από ένα χρόνο, αρχές του Μάρτη 1910, έγινε η πρώτη γενική συνέλευση του Πανελλήνιου Συνδέσμου των Παραγωγικών Σωματείων. Στη συνέλευση αυτή αντιπροσωπεύτηκαν οι συντεχνίες αλλά και οι εργάτες.

Στις 7 Μαΐου γίνεται νέα συνέλευση με σκοπό να ψηφιστεί το καταστατικό του Συνδέσμου των Παραγωγικών Σωματείων. Το άρθρο 5 του καταστατικού ήταν αυτό που έφερε αναταραχές στις συζητήσεις. Με λίγα λόγια ανέφερε τα εξής: «... πρέπει να συμπεριληφθούν τα Εργατικά Σωματεία ως μέλη του Συνδέσμου».

Κάποιοι υποστήριξαν πως οι εργάτες και οι εργοδότες έχουν αντίθετα συμφέροντα και δεχόταν να μείνουν στο σύνδεσμο τα Εργατικά Σωματεία, αλλά με κάποια αυτονομία. Άρχισε η μεγάλη συζήτηση, φωνές και το αποτέλεσμα ήταν να

---

⁶ Γ. Κορδάτος, «Η Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος».

φύγουν τα εργατικά σωματεία από τον εργοδοτικό σύνδεσμο για να οργανωθούν ξεχωριστά.

Δυο μήνες πιο πριν, στις 21 Μαΐου, άλλο ένα γεγονός, αρκετά σημαντικό σημειώνει σταθμό στο εργατικό κίνημα. Στην Αθήνα ιδρύθηκε το Εργατικό Κέντρο.

Στο τέλος του 1911, με πρωτοβουλία του Ε.Κ.Α. έγινε στην Αθήνα το πρώτο Εργατικό Συνέδριο. Πήραν μέρος 25 αντιπρόσωποι από διάφορες εργατικές οργανώσεις και αποφασίστηκε η ίδρυση Πανελλήνιας Εργατικής Ομοσπονδίας.

Η ίδρυση της Π.Ε.Ο. ήταν η πρώτη επίσημη πράξη της εργατικής τάξης, που έδειχνε ότι ήταν αποφασισμένη να πραγματοποιήσει την ενότητά της.

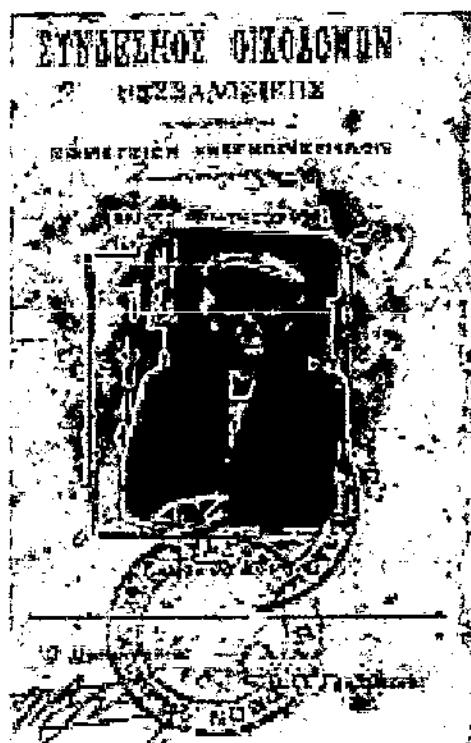
Στα πρώτα της όμως αυτά βήματα καθοδηγούνταν από το Ε.Κ.Α., το οποίο επηρεάζονταν από το Θεοδωρόπουλο. Για μια περίοδο ο Θεοδωρόπουλος στάθηκε τροχοπέδη στην ανάπτυξη του συνδικαλιστικού κινήματος. Αντιπροσώπευε τους εργάτες μπορούμε να πούμε που ακόμα δεν έχουν συνειδητοποιηθεί. Όταν όμως σχηματίστηκε μέσα στο Ε.Κ.Α. σοβαρή αντιπολίτευση από εργάτες αναγκάστηκε να αλλάξει τακτική.

Το Δεκέμβρη μάλιστα του 1913 κυκλοφόρησε ένα υπόμνημα εργατικών οργανώσεων, απευθυνόμενο στην Κυβέρνηση, στην Βουλή και στους ελεύθερους πολίτες. Σ' αυτό έκανε μια ιστορική ανασκόπηση του 1909 και των αγώνων που έκαναν οι εργάτες ώσπου να ψηφιστούν το 1911 οι έξι πρώτοι εργατικοί νάμοι.

Το υπόμνημα αυτό υπογράφανε οι έξι εργατικές ενώσεις: η Πανελλήνια Εργατική Ομοσπονδία, το Εργατικό Κέντρο Αθηνών, η Πανεργατική Ένωση Σύρου, η Πανεργατική Ένωση Βόλου, ο Σύλλογος Εργατών Λαυρίου η «Αλληλοβοήθεια», ο Σύνδεσμος Εργατών Γαιανθράκων Πειραιά.

Την ίδια εποχή ιδρύεται και στον Πειραιά Εργατικό Κέντρο χωρίς να παρουσιάζει καμιά εξαιρετική δράση.

Αξίζει να σημειώσουμε πως στα χρόνια αυτά στην Αθήνα παιξανε συνειδητό ρόλο και οι υπάλληλοι των ξενοδοχείων και ζαχαροπλαστείων. Στο καταστατικό της οργάνωσης αναφέρονται μεταξύ άλλων στους αγώνες των εργατών και στην αναγνώριση της Πρωτομαγιάς ως διεθνή εργατική γιορτή.

Πριν αναφερθούμε στην ιστορία του Εργατικού Κέντρου Θεσσαλονίκης, Κρίνεται σκόπιμο να μιλήσουμε για την «Φεντερασιόν» της Θεσσαλονίκης με πρωτοβουλία της οποίας δημιουργήθηκαν πολλά εργατικά σωματεία με αποκορύφωμα το Ε.Κ.Θ.

Η ίδρυση της ΦΕΝΤΕΡΑΣΙΟΝ σχετίζεται με τη Νεοτουρκική Επανάσταση (1908) που οργανώθηκε και έσπασε στην Θεσσαλονίκη. Έτσι, η Θεσσαλονίκη την εποχή

εκείνη είχε μέρες λαϊκού εορτασμού και ξεσηκωμού αξέχαστες.

Η πρωτεύουσα της Μακεδονίας εκείνο τον καιρό θύμιζε ένα μωσαϊκό εθνοτήτων⁷. Οι ντόπιοι εργάτες αρχίζουν να αποκτούν συνειδηση των αγώνων τους, ερχόμενοι σε επαφή πιο άμεση με ιδεολογίες άλλων χωρών, μέσω ξένων εργατών.

Το εργατικό στοιχείο άρχισε να ξυπνάει. Διαδηλώσεις εργατικές καθώς και απεργίες δείχνουν τον ενθουσιασμό των εργατών για την επανάσταση αλλά ταυτόχρονα και την απόφασή τους να διεκδικήσουν με αγώνες τα δικαιώματά τους. Οι εργάτες όλων των εθνοτήτων ζητωκραυγάζουν και πανηγυρίζουν μα και απεργούν ζητώντας καλυτέρευση της οικονομικής τους θέσης.

Απεργίες από τους τυπογράφους, ράφτες, λιμενεργάτες, καπνεργάτες, εργάτες στα εργοστάσια ηλεκτρισμού και φωταερίου.

Και μάλιστα με την ανοχή και πολλές φορές και την υποβοήθεια του Νεοτουρκικού κομιτάτου. Καθώς είχε την πρωτοβουλία για άλλα ζητήματα συγκεντρώνοντας τη νομοθετική και εκτελεστική εξουσία. Ήτσι, πότε με υποσχέσεις και πότε με κάποια μικρή αύξηση στα μεροκάματα κατόρθωνε να σταματά τις απεργίες.

Αυτά όλα γινόταν τις πρώτες μέρες και τους πρώτους μήνες. Οι απεργοί όμως σιγά – σιγά γίνανε πιο απαιτητικοί και έτσι το κομιτάτο δεν μπορούσε εύκολα να παιζει το ρόλο μεσάζοντα ανάμεσα στους εργάτες και στους εργοδότες.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της ανοχής του κομιτάτου είναι και το εξής: σε προσπάθεια των ευρωπαϊκών προξενείων να μεταφερθούν εργάτες, για να αντικατασταθούν οι απεργοί το κομιτάτο αντιδρά και ενδίδει μετά την παρέμβαση της Αυστρίας. Επεμβαίνουν άμεσα στην εργατική αναταραχή μέσω

⁷ Κ. Μοσκώφ, «Ιστορία του Κινήματος της Εργατικής Τάξης».

του Χιλμά πασά της Θεσσαλονίκης, παίρνοντας το μέρος των απεργών ικανοποιώντας πλήρως τα αιτήματά τους⁸.

Άρχισε όμως με όλες αυτές τις απεργίες να ενοχλείται το κομιτάτο. Από την άλλη αρκετοί «εργατόφιλοι» συιστούν στους εργάτες την ίδρυση ταμείων, λέγοντας πως θα αποτελέσουν τη σωτηρία τους. έτσι και έγινε. Άρχισαν να ιδρύονται αλληλοβοηθητικά ταμεία. Οι Έλληνες είχαν τα δικά τους, οι Εβραίοι και οι Τούρκοι το ίδιο. Τα ταμεία αυτά ήταν ένα είδος συντεχνίας χωρίς όμως καμιά απολύτως επαφή μεταξύ τους.

Το Σεπτέμβριο του 1908 αποφασίζουν να συντονίσουν τη δράση τους οι νεοεγκατεστημένοι στη Θεσσαλονίκη Ισραηλιτικής εθνότητας διανοούμενοι και εργάτες με πρωτοβουλία του Ισραηλίτη δασκάλου Αβραάμ Μπεναρόγια οργανώνουν μια λέσχη. Τον ίδιο μήνα αποφασίζουν να μετατρέψουν τη λέσχη σε οργάνωση. Γραμματέας της εκλέγεται ο Μπεναρόγια και η ονομασία της είναι Εργατικός Σύνδεσμος Θεσσαλονίκης.

Εικόνα 1. ΑΒΡΑΑΜ ΜΠΕΝΑΡΟΓΙΑ

⁸ Κ. Μοσκώφ, «Ιστορία του Κινήματος της Εργατικής Τάξης».

Μια πρώτη μαζική δραστηριότητα του Εργατικού Συνδέσμου είναι η διοργάνωση του εορτασμού - για πρώτη φορά - της εργατικής Πρωτομαγιάς, στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η εκδήλωση πολυάριθμη, μέσα στους δρόμους της Θεσσαλονίκης, είναι τόσο πετυχημένη ώστε προκαλεί, για πρώτη φορά, την αντίδραση του παντοδύναμου τώρα πια, μετά την καταστολή του πραξικοπήματος του Χαμίτ (Μάρτιος 1909), νεοτουρικού κομιτάτου.

Οι νεότουρκοι γίνονται τώρα πανίσχυροι μα και οι εργάτες πιο απαιτητικοί. Μια σειρά από εργατικά νομοθετήματα ετοιμάζονται με σκοπό να βάλουν κάτω από τον κυβερνητικό έλεγχο τα συνδικάτα απαγορεύοντας τις απεργίες στους δημόσιους υπαλλήλους και στους εργαζόμενους των κοινωφελών υπηρεσιών. Η εργατική αντίδραση στη νομοθεσία παίρνει μεγάλες διαστάσεις. Διαδηλώσεις σημειώνονται σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Αυτοκρατορίας. Το κέντρο όμως της αντίστασης είναι η Θεσσαλονίκη.

Εικόνα 2. ΣΦΡΑΓΙΔΑ ΤΗΣ ΦΕΝΤΕΡΑΣΙΟΝ

Η επιτυχία της εκδήλωσης δίνει καινούρια ώθηση στην διοργάνωση της εργατικής τάξης. Η κυβέρνηση μπροστά σε αυτή την αντίσταση υπόσχεται να περιορίσει το δικαίωμα της

απεργίας μόνο ως προς τους δημόσιους υπαλλήλους και αυτούς που εργάζονται σε επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας.

Μια δεύτερη μεγάλη εορταστική διαδήλωση γίνεται τον Ιούλιο, παρά τις συστάσεις του νεοτουρκικού κομιτάτου. Χιλιάδες εργάτες κατακλύζουν τους δρόμους της πόλης υπακούοντας την πρόσκληση του εργατικού Συνδέσμου αλλά και του Σοσιαλιστικού Κέντρου.

Στις συγκεντρώσεις αυτές πολλές φορές ακουγόταν το σύνθημα «ένωση» που δείχνει πως κάποια μεγάλη αλλαγή είχε γίνει μέσα στις εργατικές μάζες της Θεσσαλονίκης.

Έτσι στις 24 Ιουλίου 1909 οι δυο εργατικές οργανώσεις αποφασίζουν να συνενωθούν σε μια «Ομοσπονδία». Είναι η μέρα που γεννιέται η Πολυεθνική Σοσιαλιστική Ομοσπονδία Θεσσαλονίκης, γνωστή από τον τίτλο της «Φεντερασιόν» στην ισπανοεβραϊκή γλώσσα⁹. Μέλη της Έλληνες, Εβραίοι, Σέρβοι, Βούλγαροι και Τούρκοι. Στην ίδρυσή της πρωτοστάτησαν ο Έλληνας Παν. Χατζόπουλος και ο Αβραάμ Μπεναρόγια.

Βλέπουμε λοιπόν ότι οι εργατικές οργανώσεις της Θεσσαλονίκης αποφασίζουν να οργανωθούν σε γεωγραφική πλέον βάση και όχι εθνική.

Όπως εξελίσσονται τα πράγματα παρά την θέληση της ηγετικής ομάδας των στελεχών της, από το 1910 ήδη η Φεντερασιόν είναι πολυεθνική οργάνωση.

Όσο και αν προέχει μέσα στην οργάνωση το Ισραηλιτικό στοιχείο ο χαρακτήρας της Φεντερασιόν είναι πολυεθνικός. Ο μικρός ελληνικός πυρήνας του μικτού συνδικάτου των ξυλουργών είναι από τους δυναμικότερους όπως και ένας μουσουλμανικός που απλώνει την επιρροή της οργάνωσης μέσα στο μουσουλμανικό στοιχείο της πολιτείας.

---

⁹ «Ιστορία του Κινήματος της Εργατικής Τάξης».

Όσο και αν η Φεντερασιόν από τον πρώτο ήδη χρόνο της ύπαρξής της αποτελεί την μόνη πολιτική οργάνωση που επηρεάζει τις εργατικές μάζες ωστόσο η ακτινοβολία της αυτή δεν ξεπερνάει στα 1910 τα όρια της πόλης.

Μόνο από τον τρίτο χρόνο της ίδρυσής της η Φεντερασιόν θα επεκταθεί μέσα από το πολυάριθμο καπνεργατικό σωματείο στην Καβάλα πρώτα, στη Δράμα, στις Σέρρες, στην Ξάνθη. Από το τέλος του 1911 με ενισχυμένο τον πολυεθνικό χαρακτήρα της η Φεντερασιόν θα είναι αναμφισβήτητα η σημαντικότερη σοσιαλιστική οργάνωση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Η έκδοση ενός δημοσιογραφικού εντύπου είναι ένα πρώτο μέλημα της «Φεντερασιόν». Σ' αυτό αποβλέπει η ηγεσία της τόσο για την οργανωτική όσο και για την ιδεολογική της δράση. Η πρώτη εφημερίδα της «Έφημερίδα του εργαζόμενου» εκδίδεται από τον Σεπτέμβρη του 1909. Άλλα για οικονομικούς λόγους διακόπτεται η έκδοσή της τον Απρίλιο του 1910.

Ένα χρόνο αργότερα κυκλοφορεί η «Εργατική Αλληλεγγύη», με εκδότη τον Α. Μπεναρόγια¹⁰. Έρχεται πρώτη σε κυκλοφορία στη Θεσσαλονίκη με 3.000 αντίτυπα. Άλλα και αυτή η έκδοση θα σταματήσει την άνοιξη του 1912. Λίγο πριν την απελευθέρωση εκδίδεται η εφημερίδα «Αβάντι» - «Εμπρός». Διάρκεια περίπου 24 χρόνια.

Οι εξελίξεις είναι ραγδαίες. Η Φεντερασιόν ολοένα και δυναμώνει παρόλο που τα τρομοκρατικά μέσα εναντίον της δε λιγόστεψαν. Η εξορία μάλιστα του Μπεναρόγια είχε απήχηση στις εργατικές μάζες.

Η Φεντερασιόν κινείται δραστήρια και θέλει να δημιουργήσει μια πανελλήνια εργατική ζύμωση. Γι' αυτό και ζητάει και τη συνδρομή των αγωνιστών της Αθήνας. Και αυτοί

¹⁰ Κ. Μοσκώφ, «Ιστορία του Κινήματος της Εργατικής Τάξης».

με τον τρόπο τους, μέσω αλληλεγγύης και διαμαρτυριών ανταποκρίθηκαν. Ο Μπεναρόγια όμως εξορίζεται πάλι από την Κυβέρνηση στη Νάξο. Η Φεντερασιόν έρχεται τότε σε επίσημη επαφή με την Αθήνα και την εκεί σοσιαλιστική οργάνωση με σκοπό την ένωση των δύο ομάδων. Μα στο τέλος όλες οι προσπάθειες απέτυχαν.

Μετά την περιγραφή αυτή της ίδρυσης και δράσης της Φεντερασιόν μπορούμε να αναφερθούμε στην ίδρυση του Εργατικού Κέντρου Θεσσαλονίκης.

Από τις αρχές του 1917 το εργατικό κίνημα στη Θεσσαλονίκη μεγαλώνει ολοένα και περισσότερο. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις αγκαλιάζουν μέρα με τη μέρα όλο και πιο πολλούς εργάτες. Η Φεντερασιόν δέχεται όλο και πιο πολλούς Έλληνες εργάτες. Τα εργατικά όμως σωματεία μολονότι αυξήθηκαν δεν έχουν μια κοινή τοπική ανώτερη οργάνωση. Έλειπε δηλαδή το Εργατικό Κέντρο που να τα συνδέει και να τα καθοδηγεί.

Η κυβέρνηση Βενιζέλου θέλοντας να έχει με το μέρος της τους εργάτες, για να μπορεί να εκμεταλλεύεται και στο εξωτερικό το «φιλεργατισμό» της (το συναντήσαμε και πρωτύτερα στην ίδρυση της Γ.Σ.Ε.Ε.) βιάστηκε να ιδρύσει το Εργατικό Κέντρο με δική της πρωτοβουλία. Ανέθεσε αυτή την αποστολή στον Επιθεωρητή Εργασίας Αναπλιώτη.

Από την άλλη, βλέποντας πως η επιρροή της Φεντερασιόν πάνω στους εργάτες της Μακεδονίας μεγάλωνε μέρα με τη μέρα και πως η οργάνωση αυτή βρισκόταν στα χέρια των Εβραίων έκρινε πως για το δικό του συμφέρον θα έπρεπε να δημιουργήσει άλλη μια οργάνωση που να ανήκει στους Έλληνες και κυρίως σε δικά του όργανα.

Έτσι λοιπόν ο Αναπλιώτης έχοντας οδηγίες από τον Υπουργό Εργασίας κάλεσε στο γραφείο του διάφορους

παράγοντες, για να αρχίσουν οι συνεννοήσεις για την ίδρυση του Εργατικού Κέντρου.

Συμμετείχαν ο Μπεναρόγια (απεσταλμένος των Εβραίων καπνεργατών), ο Αντωνίου και ο Παπανικολάου (των τσιγαράδων), το Τέκος (των ελλήνων καπνεργατών), ο Ευαγγέλου (των τυπογράφων) κ.α.

Κάποιοι υποστήριξαν πως το Υπουργείο δεν πρέπει να ανακατεύεται στα εργατικά ζητήματα και πως το Εργατικό Κέντρο θα δημιουργηθεί μόνο από τους εργάτες.

Οι αντιπρόσωποι των σιδηροδρομικών και των τυπογράφων θύμωσαν και αποχώρησαν από τη σύσκεψη. Όσοι έμειναν συμφώνησαν με τα λόγια των πρώτων.

Ο Αναπλιώτης βλέποντας τη ροή των γεγονότων έδειξε σύμφωνος. Και από την άλλη ακολούθησε διαφορετική τακτική. Προσπάθησε με πλάγια μέσα να πλησιάσει διάφορους παράγοντες για τη δημιουργία μιας φιλοκυβερνητικής παράταξης μέσα στους εργάτες. Μα δεν πέτυχε το σκοπό του.

Οι πιο αρμόδιοι από τους αντιπροσώπους αποφάσισαν να γίνει δεύτερη σύσκεψη στα γραφεία της «Φεντερασιόν» και να εγκριθεί εκεί το καταστατικό. Όπως και έγινε ύστερα από πολλές συζητήσεις.

Προσωρινά τα γραφείου του Εργατικού Κέντρου στεγάστηκαν στο σωματείο ελαιοχρωματιστών. Σε αυτό προσχώρησαν αρχικά το σωματείο των τυπογράφων και έπειτα πολλά άλλα σωματεία.

Και ενώ όλα πήγαιναν κατ' ευχήν, το Υπουργείο εξακολουθεί την προσπάθειά του και την προπαγάνδα θέλοντας να σπείρει τη διχόνοια ανάμεσα στους Εβραίους και τους υπόλοιπους εργάτες.

Και πραγματικά τα κατάφερε. Σιγά - σιγά δημιουργήθηκαν αντιπάθειες ανάμεσα στα ηγετικά στελέχη. Ο ανταγωνισμός, τα προσωπικά, η επίθεση του υπουργείου,

είχαν αντίκτυπο στις σχέσεις του Ε.Κ.Θ. και της «Φεντερασιόν».

Με το πέρασμα του χρόνου τα πράγματα διορθώθηκαν λίγο. Σημαντική ώθηση έδωσε μια μεγάλη πυρκαγιά που σημειώθηκε στην Θεσσαλονίκη.

Αποτέλεσμα ήταν να διοριστούν στην Επιτροπή πυροπαθών αντιπρόσωποι της «Φεντερασιόν» και του Εργατικού Κέντρου. Έτσι, σχηματίστηκε κοινό εργατικό μέτωπο σε όλα τα ζητήματα που δημιουργήθηκαν έπειτα από την πυρκαγιά.

Η συνεργασία αυτή ήταν η αφορμή να γνωριστούν καλύτερα οι ηγέτες μεταξύ τους¹¹.

Έτσι, πολλοί πρόεδροι σωματείων, φανερά τάσσονται στο Ε.Κ.Θ. Έτσι το Ε.Κ.Θ. με τις προσχωήσεις αυτές δυναμώνει το εργατικό κίνημα της Θεσσαλονίκης και επικρατεί μέσα στην εργατιά.

Έπειτα από αυτή την εξιστόρηση των γεγονότων σχετικά με την ίδρυση των κυριότερων εργατικών κέντρων της εποχής θα ακολουθήσει μια ιστορική αναδρομή των ΑΠΕΡΓΙΩΝ στα χρόνια 1908-1918 που παρουσιάζει έντονο ενδιαφέρον.

Μέσα στα δέκα αυτά χρόνια ξέσπασαν σχεδόν σε όλες τις πόλεις της χώρας μεγάλες εργατικές απεργίες. Οι εργάτες αγωνίζονται να καλυτερέψουν τους όρους της ζωής τους.

Οι απεργίες του Βόλου είναι αυτές που έκαναν τη μεγαλύτερη εντύπωση στο χρονικό αυτό διάστημα.

Εκεί πρώτοι οργανώθηκαν σε σωματεία οι καπνεργάτες, οι τσιγαράδες και οι τυπογράφοι. Οι πρώτοι μάλιστα παρά τη βαριά δουλειά τους δούλευαν κυριολεκτικά για ένα κομμάτι ψωμί κάτω από απάνθρωπες συνθήκες.

---

¹¹ Γ. Κορδάτος «Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος».

Έτσι, όπως ήταν φυσικό, είναι και οι πρώτοι (από τις αρχές του 1909), που εκδηλώνουν την αγανάκτησή τους και μιλούν για απεργία, βλέποντας τους εργοδότες να αδιαφορούν για τα προβλήματα και την κατάστασή τους.

Έτσι στις 23 Φλεβάρη 1909 οι καπνεργάτες του Βόλου κήρυξαν απεργία μετά από άρνηση των εργοδοτών για αύξηση των μεροκάματων και ελάττωση των ωρών εργασίας.

Ως τις 27 του μηνός η απεργία κυλούσε ήρεμα και ειρηνικά. Οι απεργοί ελπίζουν πως οι καπνέμποροι θα δεχτούν τα αιτήματά τους.

Οι εργοδότες δεν θέλησαν να κάνουν ουδεμία υποχώρηση και έτσι στις 2 Μαρτίου η απεργία πήρε επαναστατική μορφή. Επικρατούν ταραχές, συλλήψεις, τραυματισμοί. Ο νομάρχης δηλώνει ότι οι καπνέμποροι δέχονται τα αιτήματα των καπνεργατών και παρακαλεί τους απεργούς να διαλυθούν ήσυχα.

Μέσα όμως σε ένα χρόνο οι καπνέμποροι θέλησαν να ξαναφέρουν το παλιό καθεστώς της 12ωρης δουλειάς και του μεροκάματου της πείνας.

Έτσι, στις 10 Φλεβάρη 1910 έχουμε νέα απεργία. Κρατάει τρεις εβδομάδες με σκοπό την κατάκτηση των όσων είχαν πετύχει στην πρώτη απεργία. Και πραγματικά τελειώνει και αυτή με επιτυχία.

Το Μάρτιο του 1911 έχουμε μια Τρίτη καπνεργατική απεργία. Οι καπνεργάτες τώρα ζητούν οκτάωρο, υγιεινά εργοστάσια, φαρμακευτική και ιατρική περίθαλψη¹². Η απεργία αυτή κράτησε κοντά ένα μήνα, μα αυτή τη φορά οι καπνεργάτες ήταν αυτοί που υποχώρησαν και λύθηκε η απεργία.

Ένα χρόνο πριν, το Μάρτιο του 1910, ξεσπά μεγάλη απεργία στον Πειραιά από τους ναυτοθερμαστές.

¹² Γ. Κορδάτος, «Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος».

Μέχρι εκείνη τη χρονιά και παρόλο που η ελληνική ναυτιλία γνώριζε ανάπτυξη, τίποτα δεν έγινε για να καλυτερέψουν οι συνθήκες των εργατών στα εμπορικά καράβια. Μεγάλη καταπίεση, λίγο φαγητό, πολλές ώρες δουλειάς. Ήρθε η ώρα να ξεσηκωθούν και αυτοί.

Στην αρχή άρχισαν με το καλό κάνοντας γνωστά τα αιτήματά τους. Σαν είδαν ότι δεν ακούγονταν αποφάσισαν να κηρύξουν απεργία.

Τα αιτήματά τους έγιναν καταρχήν δεκτά από τους εφοπλιστές με τον όρο όμως να διαλύσουν τα σωματεία τους. Οι ναυτεργάτες δεν το δέχτηκαν και η απεργία ξέσπασε. Ο Στέφανος Δραγούμης, Πρωθυπουργός της εποχής, και οι υπουργοί πήραν μέτρα που απέβλεπαν στο σπάσιμο της απεργίας. Σαν είδαν ότι δεν τα κατάφεραν στείλανε στα δεμένα εμπορικά βαπόρια ναύτες από το πολεμικό ναυτικό.

Οι απεργοί σκέφτηκαν να στείλουν αντιπροσώπους από το σωματείο τους στην Αθήνα και να διαμαρτυρηθούν στο Δραγούμη. Αυτός τους έδωσε απλά υποσχέσεις. Τότε ήταν που αποφασίστηκε από τα εργατικά σωματεία της Αθήνας να γίνει κοινό συλλαλητήριο για να ενισχυθεί η απεργία των ναυτεργατών στον Πειραιά.

'Ετοι, στις 9 Απριλίου 1910 ανέβηκαν στην Αθήνα 2.000 περίπου απεργοί από τον Πειραιά. Η συγκέντρωση έγινε στο εργοστάσιο Φιξ. Εκεί συναντήθηκαν με 1.000 περίπου Αθηναίους εργάτες και όλοι μαζί ξεκίνησαν για τις Στήλες του Ολυμπίου Διός.

Στη συγκέντρωση που πραγματοποιήθηκε έγινε λόγος για το εργατικό δίκαιο, την εκμετάλλευση και για τη συσπείρωση των εργατών.

Εγκρίνεται ψήφισμα με την εντολή να επιδοθεί στην Κυβέρνηση. Η Επιτροπή αποτελούμενη από δυο θερμαστές, δυο μηχανικούς και το δικηγόρο Σπύρο Θεοδωρόπουλο,

φτάνει στο σπίτι του Δραγούμη. Αυτός επιφυλακτικά απαντά «Αύριον, αύριον θα μεριμνήσω... πηγαίνετε και θα μεριμνήσω»¹³.

Η Επιτροπή αποχωρεί και ανακοινώνοντας τη στάση του Δραγούμη στους απεργούς ξεσηκώνει θύελλα. Φωνές, σφυρίγματα, διαμαρτυρίες. Εμφανίζεται η αστυνομία, πράγμα που εξαγριώνει τους απεργούς. Επικρατεί πανικός και ο πρωθυπουργός αναγκάζεται να υποχωρήσει δηλώνοντας πως θα αποσυρθούν οι ναύτες του πολεμικού ναυτικού και θα υλοποιηθούν τα αιτήματα των απεργών.

Λίγες μέρες αργότερα, στις 10 Μαΐου 1910, ξεσπά στον Πειραιά μεγάλη απεργία των τσιγαράδων. Αιτία οι μηχανές που εφοδίασε τα εργοστάσιά του ο Βάρκας με σκοπό την κατάργηση των χειροποίητων τσιγάρων. Ήτοι, πολλοί εργάτες μείνανε στο δρόμο και θα ακολουθήσουν και άλλοι.

Μπροστά σε αυτό το ενδεχόμενο οι εργάτες αντιδρούν και στις 17 Μαΐου κάνουνε έφοδο και σπάνε τις μηχανές του εργοστασίου. Οι εργάτες αυτοί είναι οπαδοί της λαθεμένης αντίληψης ότι ο εχθρός είναι τα μηχανήματα.

Οι αντιλήψεις όμως αυτές δεν έχουν κανέναν θετικό αποτέλεσμα. «Εχθρός» του εργάτη δεν είναι η τεχνολογική βελτίωση αλλά η εκμετάλλευση του εργοδότη.

Το Γενάρη του 1911 απεργούν οι τραμβαγέρηδες (τροχιοδρομικοί) της Αθήνας. Αιτία της απεργίας ήταν το γεγονός ότι η Ηλεκτρική Εταιρεία είχε πάρει την απόφαση να διαλύσει το σωματείο τους βλέποντας πως είχαν αποκτήσει συνείδηση των δικαιωμάτων τους. Οι απεργοσπάστες είναι πολύ λίγοι. Οι δυο πρώτες μέρες πέρασαν όμως. Την Τρίτη ημέρα η εταιρεία χρησιμοποιώντας απεργοσπάστες ζητά να κινήσει μερικά τραμ. Οι απεργοί όμως από το προηγούμενο βράδυ είναι ενήμεροι και έτσι το πρωί μπλοκάρουν το

¹³ Γ. Κορδάτος, «Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος».

αμαξοστάσιο φέρνοντας μαζί τους τις γυναίκες τους και τα παιδιά τους. αυτή η εξέγερση είναι κάτι που η Αθήνα δεν έχει ξαναζήσει. Η Κυβέρνηση στέλνει στρατό μα οι απεργοί δεν τρομοκρατούνται.

Έρχονται να τους ενισχύσουν οι τσιγαράδες. Ο Βενιζέλος στέλνει εκπρόσωπο να δώσει στους απεργούς υποσχέσεις για να λύσουν την απεργία. Και η τακτική του πετυχαίνει. Οι απεργοί αποσύρονται ζητώντας από το Θεοδωρόπουλο (εκπρόσωπο του Βενιζέλου) τη μεσολάβηση της Κυβέρνησης για να δεχτεί η Ηλεκτρική Εταιρεία τα περισσότερα αιτήματά τους. Στο μεταξύ η αστυνομία είχε προχωρήσει σε συλλήψεις.

Κοντέύουν μεσάνυχτα και τα πράγματα γίνονται όλο και πιο δύσκολα. Οι απεργοί είναι περικυκλωμένοι από το ιππικό. Ακολουθεί η συμπλοκή και πυροβολισμοί. Η αντίσταση των εργατών κλονίζεται μα δεν χάνουν το ηθικό τους. αρχίζει το κυνηγητό και οι συλλήψεις¹⁴.

Η απεργία λύθηκε στις 26 Γενάρη και η Εταιρεία αναγκάστηκε να πάρει όλους τους απεργούς.

Απεργίες σε όλη τη χώρα. Στην Κέρκυρα, τον Ιούλιο του 1912, οι εργάτες φωταερίου, στην Καβάλα το Μάρτιο του 1914 οι καπνεργάτες.

Η απεργία αυτή μάλιστα εξαπλώνεται στη Θεσσαλονίκη και στα περίχωρα. Κρατάει οκτώ ημέρες. Οι καπνέμποροι υποχωρούν και δέχονται τα αιτήματα των καπνεργατών. Η επιτυχία αυτής της απεργίας είχε σαν αποτέλεσμα να ενωθούν τα δυο καπνεργατικά σωματεία που υπήρχαν τότε στη Θεσσαλονίκη και να δημιουργήσουν δεσμούς αλληλεγγύης ανάμεσά τους.

¹⁴ Γ. Κορδάτος «Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος».

Τον Ιούνιο του 1914 απεργούν οι σιδηροδρομικοί. Η κυβέρνηση Βενιζέλου δίνει καινούριες υποσχέσεις για το φιλεργατισμό της.

Άλλες μεγάλες απεργίες της εποχής είναι:

- Γιανθρακεργάτες (20 Γενάρη 1913)
- Τυπογράφοι (Γενάρης 1914)
- Εργατών φωταερίου (10 Απριλίου 1914)
- Ηλεκτροτεχνίτες (13-14 Μαρτίου 1917)
- Σιδηροδρόμων Λάρισας (14 Οκτωβρίου 1916)
- Ναυτεργάτες (20 Οκτωβρίου 1916)
- Τσιγαράδες Θεσσαλονίκης (1916)

και άλλες πόλεις¹⁵.

Πριν κλείσουμε το κεφάλαιο αυτό, αξίζει να αναφερθούμε και σε μια απεργία των μεταλλωρύχων της Σερίφου. Η απεργία αυτή δεν έγινε συνειδητά αλλά χαρακτηρίζεται από αυρμητισμό.

Οι εργάτες εκεί, ως το 1916, ήταν εντελώς ανοργάνωτοι. Σκέφτηκαν λοιπόν τον Ιούλιο του χρόνου αυτού να ιδρύσουν ένα σωματείο και να οργανωθούν. Κάλεσαν λοιπόν από την Αθήνα εργάτη να τους βοηθήσει στην σύσταση.

Η οργανωτική επιτροπή κάλεσε τους εργάτες σε γενική συνέλευση στην αίθουσα του Δημαρχείου για να εγκριθεί το καταστατικό που είχε συντάξει.

Η συνέλευση ανέθεσε στην επιτροπή αυτή να ζητήσει από την εταιρεία να δεχτεί κάποια αιτήματα. Η εταιρεία δεν απάντησε αλλά προχώρησε σε παύση των εργασιών στα μεταλλεία για εξαναγκασμό.

---

¹⁵ Κ. Μοσκώφ, «Η Ιστορία του Κινήματος της Εργατικής Τάξης».

Στη συνέχεια συστάθηκε επιτροπή από τους εργάτες με σκοπό να μεταβούν στην Αθήνα και να ενημερώσουν την Κυβέρνηση πως η Εταιρεία δεν εφαρμόζει τους εργατικούς νόμους. Έπειτα από λίγες ημέρες στάλθηκε στρατός στη Σέριφο «προς τήρησιν της τάξεως». Κάλεσαν την επιτροπή των απεργών στην αστυνομία για συστάσεις. Σκέφτηκαν να φυλακίσουν τα μέλη της επιτροπής. Οι απεργοί όμως δεν τρομοκρατήθηκαν. Αν και δεν είχαν ηγεσία να τους καθιδηγεί, ο χειρισμός τους ήταν σωστός. Η στάση της αστυνομίας τους εξαγρίωσε. Στη συμπλοκή που ακολούθησε ανταλλάχθηκαν πυρά ανάμεσα σε αστυνομικούς και απεργούς. Υπήρξαν απώλειες (4 απεργοί και 3 αστυνομικοί) και από τις δυο πλευρές. Ήτσι κλείνει αυτό το ιστορικό κεφάλαιο των απεργιών στα χρόνια 1908-1918.

Στις δυο αυτές ενότητες που προηγήθηκαν στο πρώτο μέρος παρακολουθήσαμε τους αγώνες του εργατικού κινήματος ως το 1918. Όπως πολύ σωστά σημειώνει ο Γ. Κορδάτος, ως το 1910 βρισκόταν το εργατικό κίνημα ακόμη στη νηπιακή του περίοδο. Από το 1910 ως το 1918, στην εφηβική του και από εκεί και πέρα ανδρώθηκε και παίζει τον ιστορικό του ρόλο. Αυτή η μετάβαση από την εφηβεία στην ενηλικίωση παίρνει μορφή μέσα από την ίδρυση της Γ.Σ.Ε.Ε., που θα μας απασχολήσει στο επόμενο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΙΔΡΥΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ (Τόπος – Χρόνος – Χαρακτηριστικά – Διοίκηση – Θέσεις – Εργασίες)

Με πρωτοβουλία των Εργατικών Κέντρων Θεσσαλονίκης, Αθήνας Πειραιά και Βόλου συνήλθε μεταξύ 21-28 Οκτωβρίου 1918, το Α' Πανελλαδικό Εργατικό Συνέδριο.

Πρόεδρός του ήταν ο Γ. Παπανικολάου, αντιπρόσωπος ηλεκτροτεχνιτών του Πειραιά. Σκοπός του συνεδρίου ήταν κυρίως η ίδρυση της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας.

Οι συνεδριάσεις του πραγματοποιήθηκαν για πέντε ημέρες στην Αθήνα, στην αίθουσα του Βασιλικού Θεάτρου. Αποφασίστηκε αρχικά η ίδρυση της Γ.Σ.Ε.Ε. με έδρα τον Πειραιά, ύστερα από αξίωση των Πειραιωτών αντιπροσώπων. Στον Πειραιά η έδρα της Γ.Σ.Ε.Ε. έμεινε 20 χρόνια. Το 1930 μεταφέρθηκε στην Αθήνα, όταν αγοράστηκε από την εργατική εστία το κτίριο στην οδό Πατησίων 69 όπου βρίσκεται μέχρι σήμερα.

Ο χρόνος που προηγήθηκε της ίδρυσης της Γ.Σ.Ε.Ε. ήταν ένας από τους πιο ζωηρούς για το εργατικό κίνημα. Γι' αυτό και στο συνέδριο του 1918 αντιπροσωπεύονται 214 σωματεία που σύμφωνα με δηλώσεις τους αντιπροσώπευαν 65.000 εργάτες.

Ο Βενιζέλος ανέχθηκε την ίδρυση της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας παρ' όλο ότι υπήρχε ο στρατιωτικός νόμος ελπίζοντας ότι θα κυριαρχήσει, τη στιγμή

που αρκετοί από τους επικεφαλής συνδικαλιστές ήταν οπαδοί του κόμματός του.

Ο Βενιζέλος έβλεπε ότι στην Ελλάδα δεν υπήρχε ισχυρό «σοσιαλιστικό κόμμα», το οποίο θα μπορούσε να εμφανιστεί δίπλα του στις διεθνείς συνδιασκέψεις της ειρήνης, όπως από άλλες χώρες για να διεκδικήσει εν ονόματι της Ελλάδος τα αιτήματά του.

Άλλωστε δε δίστασε να χρησιμοποιήσει τους υπάρχοντες σοσιαλιστές και εργατικούς αντιπροσώπους σε διάφορες διεθνείς συναντήσεις. Το χρόνο για τον οποίο μιλάμε το 1918, έστειλε τον Τζον Μαυροκορδάτο να παρακολουθήσει την Διασυμμαχική Εργατική και Σοσιαλιστική Διάσκεψη ο οποίος παρουσίασε ένα υπόμνημα για τις εδαφικές διεκδικήσεις της Ελλάδας. Έστειλαν επίσης στο Λονδίνο αντιπροσωπεία από τους Απόστολο Πολυζόπουλος, Γεώργιο Αλεξιάδη και Πλάτωνα Δρακούλη, στους οποίους προστέθηκαν ύστερα από λίγο οι Α. Σιδέρης, Αλμπέρ Κουριέλ και Γ. Δημητράτος. Τη στιγμή που όλες οι χώρες χρησιμοποιούσαν τους «σοσιαλιστές» τους για να εμφανίσουν τα αιτήματά τους σαν πιο προοδευτικά, θα ήταν μια παράλειψη βαριάς μορφής για τον Βενιζέλο να μην έχει τέτοιους στις αντιπροσωπείες του. Ακόμα περισσότερο που άλλα βαλκανικά κράτη και ιδιαίτερα η Βουλγαρία που είχε την υποστήριξη των Αυστριακών και Γερμανικών σοσιαλιστών, έβαζαν τις δικές τους διεκδικήσεις σαν πιο προοδευτικές εφ' όσον ήταν οι σοσιαλιστές που τις εμφάνιζαν, ενώ η Ελλάδα εμφανίζόταν σαν προπύργιο της καθυστέρησης και της αντίδρασης.

Στη Διασυμμαχική Σοσιαλιστική Διάσκεψη παρουσιάστηκε σαν αντιπρόσωπος ο Γ. Πετρίδης των συνδικάτων Πειραιώς για να αντιμετωπίσει κυρίως τις επιθέσεις των Βουλγάρων σοσιαλιστών.

Σαν κύριο χαρακτηριστικό του πρώτου αυτού συνεδρίου μπορούμε να δώσουμε τις τάσεις που παρουσιάστηκαν και οι οποίες ήταν αρκετές.

Τάσεις τις οποίες περιγράφει ο Αβραάμ Μπεναρόγια έχοντας την πρωτοκαθεδρία, καθώς υπήρξε ένας από τους πρωτεργάτες κι ο μαχητικότερος ομιλητής του Συνεδρίου. Μας δίνει έτσι μια ζωντανή εικόνα της σύνθεσης, των κατευθύνσεων και των εργασιών του αναφέροντας τα εξής:

«Από την πρώτη στιγμή πολλά ρεύματα διακρίνονται. Η ομάδα των πειραιωτών συγκέντρωνε τους εργάτες του Πειραιά και των νήσων – ιδιαίτερα τους λιμενεργάτες οι οποίοι ήταν περισσότερο ή λιγότερο φιλοβενιζελικής τάσης. Μια δεύτερη ομάδα λιγότερο πολυπληθής συγκροτούσαν οι φιλοβασιλικοί εργάτες της Αθήνας και της Πελοποννήσου. Η τρίτη ομάδα συγκέντρωνε την πλειονότητα των Θεσσαλονικέων και τις σοσιαλιστικές μειονότητες της άλλης Ελλάδας, ιδίως της Θεσσαλίας, ήταν η πιο πειθαρχημένη και συγκροτημένη τάση. Μια τέταρτη συγκροτούσαν οι φίλοι του N. Γιαννιού...»¹⁶.

Αναλύοντας περισσότερο αυτά τα λεγόμενα πρέπει να προσθέσουμε μερικές λεπτομέρειες, όσον αφορά αυτές τις τάσεις που εκφράστηκαν.

Η πρώτη τάση, αν μπορούμε βέβαια να τη χαρακτηρίσουμε τάση, ήταν του Μαχαίρα ή το «κόμμα» των Πειραιωτών, όπως λέγανε, και αποτελείτο από διάφορα ανομοιογενή στοιχεία, δεξιά, δεμένα με τα αστικά κόμματα και αντιπροσωπευόταν κυρίως από τους φορτοεκφορτωτές, λιμενεργάτες και αντιπροσώπους των νησιών. Αυτή η τάση υποστήριξε ότι τα σωματεία πρέπει να μείνουν μακριά από κάθε πολιτική και ήταν κατά της αρχής της πάλης των τάξεων.

¹⁶ K. Μοσκώφ, «Ιστορία του Κινήματος της Εργατικής Τάξης».

Η δεύτερη τάση 9κεντριστική ή ανεξάρτητη) αποτελείτο κυρίως από τα εργατικά κέντρα Αθηνών, Πατρών, Κερκύρας, του ναυτεργάτες, ξενοδοχοϋπαλλήλους, μαγείρους και λίγα σωματεία της Πελοποννήσου και των νησιών. Υποστήριξε ότι ο αγώνας για τη βελτίωση των όρων της ζωής της εργατικής τάξης δεν έπρεπε να συνδέεται με πολιτικά ζητήματα για την πολιτική ανεξαρτησία και χειραφέτηση της τάξης.

Η τρίτη τάση, που ήταν και η ισχυρότερη, η σοσιαλιστική, αντιπροσωπευόταν κυρίως από τους αντιπροσώπους της Θεσσαλονίκης, παλαιά στελέχη της «Φεντερασιόν», τους Θεσσαλούς και τους αντιπροσώπους των σιγαροποιών, ηλεκτροτεχνιτών και άλλων επαγγελμάτων Αθηνών, Πειραιώς. Υποστήριξε ότι η εργατική τάξη είναι ιδιαίτερη τάξη και αντίπαλη της αστικής με την οποία μάχεται. Πρέπει να έχει τη δική της μαχητική οργάνωση και να μην ενδιαφέρεται μόνο για την διεκδίκηση των αμέσων αιτημάτων αλλά να τα συνδέει με τη γενική πάλη για την ανατροπή της εξουσίας και την κατάληψή της από τους ίδιους τους εργάτες δια μέσω ενός σοσιαλιστικού κόμματος, που έπρεπε να ιδρύσουν οι ίδιοι οι εργάτες.

Υπήρχε άλλη μια τάση σοσιαλιστική, της ομάδας του Γιαννιού, η οποία συνεργαζόταν με τους άλλους σοσιαλιστές.

Επίσης, υπήρχαν και μερικοί αναρχοσυνδικαλιστές.

Παρ' όλο ότι οι σοσιαλιστές είχαν την περισσότερη ακτινοβολία και κατάφεραν να περάσουν τις δικές τους αποφάσεις, όπως η αρχή της πάλης των τάξεων και ότι η Γ.Σ.Ε.Ε. θα είναι «έξω από κάθε αστική επιρροή» (με 158 ψήφους ... 21 κατά και 1 αποχή) στην διοίκηση υπερτερούν οι αντίπαλοί τους με επικεφαλής τον βενιζελικό Μαχαίρα, οι οποίοι είχαν και την κυβερνητική υποστήριξη.

Στο σημείο αυτό αξίζει να δούμε τις συζητήσεις που αναπτύχθηκαν με θέμα το περιβόλτο αυτό άρθρο.

Ας πάρουμε από την αρχή τα γεγονότα.

Οι δυο πρώτες ημέρες πέρασαν με άσκοπες συζητήσεις γύρω από τα πληρεξούσια των αντιπροσώπων και άλλα δευτερεύοντα θέματα.

Από την τρίτη όμως ημέρα άρχισε η συζήτηση πάνω στις καταστατικές διατάξεις που θ' αποτελούσαν και το πρόγραμμα επιδιώξεων της ανώτατης συνδικαλιστικής οργάνωσης της εργατικής τάξης.

Παρακάτω δίνονται περιληπτικά απόψεις και προτάσεις των ομιλητών, όπως αυτές έχουν καταγραφεί στα επίσημα πρακτικά του Συνεδρίου.

Πρώτος πήρε το λόγο ο Κ. Σπέρας που επιμένει στην άποψη πως ο εργάτης πρέπει να μείνει μαρκιά από κάθε πολιτική και μακριά από το κοινοβούλιο και να ενδιαφέρεται μόνο για τα σωματεία του και την επαγγελματική του οργάνωση.

Ο Αβρ. Μπεναρόγιας τον αντικρούει υποστηρίζοντας πως καμιά πολιτική δεν θα καθορίσει την εργατική ομοσπονδία. Θα έχει δική της υπόσταση, δικούς της σκοπούς, δική της κατεύθυνση, σύμφωνα με ιστορικούς νόμους. Απλά πρέπει το άρθρο να μπει στο καταστατικό για να δείχνει πως η εργατική τάξη χωρίζεται από το κεφάλαιο.

Συμφωνούν με τον Μπεναρόγια ο Χ. Κανελλόπουλος και ο Παπαδόπουλος.

Στην απογευματινή συνεδρίαση η συζήτηση συνεχίστηκε. Ο Γεώργιος Παπανικολάου αντιπρόσωπος των ηλεκτροτεχνιτών του Πειραιά μιλάει πρώτος και τονίζει πως όσοι συμφωνούν με το άρθρο αυτό θα πρέπει να το ψηφίσουν με χειροκρότημα. Όσοι έχουν συνείδηση της αποστολής τους καταλαβαίνουν τι σημαίνει πάλη των τάξεων και πως μόνο μέσω αυτής μπορούν να υπερασπίσουν τα δικαιώματά τους.

Μαζί του συμφωνούν ο Οικονομόπουλος και ο Κιμουλάκης. Ο τελευταίος μάλιστα τονίζει πως αν το άρθρο αυτό δεν μπει στο καταστατικό οι εργάτες της χώρας μας θα μείνουν πίσω είκοσι χρόνια από αυτούς της Ευρώπης. Δε συμφωνεί όμως πως πρέπει με καταστατική διάταξη ν' αποκλείεται κάθε πολιτική, γιατί μόνο με την πολιτική θα μπορέσει η ερατιά να αφαιρέσει από τους εχθρούς της και τους κυρίαρχούς της τα μέσα που την κρατούν υπόδουλωμένη.

Η συζήτηση συνεχίζεται γύρω από το θέμα με τους αντιπροσώπους να τάσσονται κατά και υπέρ του άρθρου. Επικρατεί αναστάτωση και γίνεται μια μικρή διακοπή.

'Όταν ξαναρχίζει η συνεδρίαση ο Γεώργιος Παπανικολάου, Πρόεδρος του Συνεδρίου, παίρνει το λόγο και λέγοντας τη γνώμη του για το ζήτημα που συζητάνε από το πρωί υποστηρίζει πως το άρθρο είναι απαραίτητο να μπει στο καταστατικό.

'Έτσι αποφασίζεται η συζήτηση να συνεχιστεί και την επόμενη ημέρα. Την τέταρτη ημέρα καταθέτουν πολλοί αντιπρόσωποι την πρότασή τους. ίδιο σκηνικό όπως και της προηγούμενης χθεσινής συνεδρίασης.

Ο Πρόεδρος έχει τη γνώμη πως το θέμα εξαντλήθηκε και πρέπει να προχωρήσουν σε ψηφοφορία. Τελικά μέσα σε φωνές, διαμαρτυρίες και αγορεύσεις αρχίζει η ψηφοφορία.

Το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας αυτής ήταν η υπερψήφιση του επίμαχου άρθρου. Ψήφισαν 180, από αυτούς 158 υπέρ και 21 κατά. Ένας έδωσε λευκή ψήφο. Η συνένωση του συνδικαλιστικού προλεταριάτου της χώρας κάτω από ένα ανώτατο ηγετικό όργανο ήταν πια γεγονός¹⁷.

Η πρώτη διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. ήταν 11μελής και χωρίστηκε σε τρεις τάσεις. Η πρώτη με επικεφαλής τον

¹⁷ Γ. Κορδάτος, «Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κόμματος».

Μαχαίρα, παλαιό θερμαστή των ΣΠΑΠ και κατόπιν πρόεδρο του Εργατικού Κέντρου Πειραιώς, οπαδό φανατικό του Βενιζέλου και ακολουθούμενο από τους Εμ. Ξανθάκη (Θηνών), Ευ. Ζωγράφου, Γ. Στάλιου ή Κόρκμαν, Ν. Ιωαννίδη, Κομν. Λάσκαρη. Η δεύτερη με τους Αβραάμ Μπεναρόγια (Θεσσαλονίκης), Ε. Ευαγγέλου (Θεσσαλονίκης), Γ. Παπανικολάου (Πειραιώς), η οποία ακολούθησε το νεοϊδρυμένο Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα Ελλάδος (ΣΕΚΕ) και η Τρίτη με τους Ηλ. Δελαζάνο (Αθηνών) και Αχ. Χατζημιχαήλ (Αθηνών) η οποία ακολούθησε την σοσιαλιστική ομάδα του Γιαννιού. Γενικός Γραμματέας της Γ.Σ.Ε.Ε. εξελέγη ο Μαζαίρας και Γραμματείς οι Ηλ. Δελαζάνος και Ν. Ιωαννίδης.

Αμέσως μετά το Πανεργατικό Συνέδριο έγινε προσπάθεια, με την ευκαιρία που βρίσκονταν εκεί οι αντιπρόσωποι, να δημιουργηθούν μερικές ομοσπονδίες. Από τα κλαδικά αυτά συνέδρια δημιουργήθηκαν τότε οι παρακάτω ομοσπονδίες:

1. «*Ομοσπονδία εργατών ηλεκτροφωτισμού, ηλεκτροκινήσεως και φωταερίου*», η οποία ύστερα από λίγο πήρε τον τίτλο «*Ομοσπονδία ηλεκτρισμού και φωταερίου*» με έδρα την Αθήνα. Σ' αυτήν πήραν μέρος οι ηλεκτροτεχνίτες Πειραιώς και Φαλήρου, οι τροχιοδρομικοί Αθηνών – Πειραιώς – Θεσσαλονίκης και οι φωταριεργάτες Αθηνών.
2. «*Ομοσπονδία Βρυσοδεψεργατών Ελλάδος*», με έδρα τον Πειραιά. Συμμετείχαν τα σωματεία βυρσοδεψεργατών Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Βόλου, Σύρου, Κέρκυρας, Πατρών, Καλαμών κ.α.

3. «Ομοσπονδία Υποδηματεργατών», με έδρα την Αθήνα. Σωματεία υποδηματεργατών Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Βόλου, Καβάλας, Δράμας, Σύρου, Κέρκυρας, Λαρίσης, Ιωαννίνων.
4. «Ομοσπονδία Μυλεργατών και Μακαρονοποιών», με έδρα τον Πειραιά. Σωματεία μακαρονοποιών και μυλεργατών Πειραιώς, Πατρών, Θεσσαλονίκης, Καλαμών, Βόλου.
5. «Ομοσπονδία αρτεργατών», με έδρα την Αθήνα. Τα σωματεία αρτεργατών Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Καβάλας, Δράμας, Κέρκυρας, Ιωαννίνων, Λαρίσης, Βόλου, Τρικάλων.
6. «Ομοσπονδία Τύπου», η οποία όμως δεν άρχισε να λειτουργεί κανονικά παρά μόνο το 1923, ιδρύθηκε από τα σωματεία Τυπογράφων Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Κέρκυρας¹⁸.

Εκτός από αυτά τα συνέδρια έγινε μια συνδιάσκεψη η οποία όμως απέτυχε για την ίδρυση «Ομοσπονδίας φορτοεκφορτωτών και λιμενεργατών». Τα φορτοεκφορτωτικά σωματεία δημιούργησαν αργότερα μια τέτοια ομοσπονδία, αλλά ποτέ δε λειτούργησε με συνοχή και πειθαρχία.

Επίσης, έγιναν απόπειρες για την ίδρυση «Ναυτεργατικής Ομοσπονδίας» οι οποίες τελικά και καρποφόρησαν το 1920 με την συνένωση των σωματείων μηχανικών, πλοιαρχών, θερμαστρών, ασυρματιστών και καμαρότων.

Την ίδια εποχή συνήλθε και το Β' Συνέδριο της «Ομοσπονδίας σιγαροποιών – καπνεργατών της Ελλάδος»,

¹⁸ Κ. Μοσκώφ, «Ιστορία του Κινήματος της Εργατικής Τάξης».

3. «Ομοσπονδία Υποδηματεργατών», με έδρα την Αθήνα. Σωματεία υποδηματεργατών Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Βόλου, Καβάλας, Δράμας, Σύρου, Κέρκυρας, Λαρίσης, Ιωαννίνων.
4. «Ομοσπονδία Μυλεργατών και Μακαρονοποιών», με έδρα τον Πειραιά. Σωματεία μακαρονοποιών και μυλεργατών Πειραιώς, Πατρών, Θεσσαλονίκης, Καλαμών, Βόλου.
5. «Ομοσπονδία αρτεργατών», με έδρα την Αθήνα. Τα σωματεία αρτεργατών Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Πατρών, Καβάλας, Δράμας, Κέρκυρας, Ιωαννίνων, Λαρίσης, Βόλου, Τρικάλων.
6. «Ομοσπονδία Τύπου», η οποία όμως δεν άρχισε να λειτουργεί κανονικά παρά μόνο το 1923, ιδρύθηκε από τα σωματεία Τυπογράφων Αθηνών, Πειραιώς, Θεσσαλονίκης, Κέρκυρας¹⁸.

Εκτός από αυτά τα συνέδρια έγινε μια συνδιάσκεψη η οποία όμως απέτυχε για την ίδρυση «Ομοσπονδίας φορτοεκφορτωτών και λιμενεργατών». Τα φορτοεκφορτωτικά σωματεία δημιούργησαν αργότερα μια τέτοια ομοσπονδία, αλλά ποτέ δε λειτούργησε με συνοχή και πειθαρχία.

Επίσης, έγιναν απόπειρες για την ίδρυση «Ναυτεργατικής Ομοσπονδίας» οι οποίες τελικά και καρποφόρησαν το 1920 με την συνένωση των σωματείων μηχανικών, πλοιάρχων, θερμαστρών, ασυρματιστών και καμαρότων.

Την ίδια εποχή συνήλθε και το Β' Συνέδριο της «Ομοσπονδίας σιγαροποιών - καπνεργατών της Ελλάδος»,

¹⁸ Κ. Μοσκώφ, «Ιστορία του Κινήματος της Εργατικής Τάξης».

το οποίο επικύρωσε τις αποφάσεις του Α' Συνεδρίου και μετέφερε την έδρα της στην Αθήνα. Το μαχητικό προσανατολισμό ενίσχυε ο άνεμος της Οκτωβριανής Επανάστασης των Μπολσεβίκων, όπως και η ίδρυση του ΣΕΚΕ.

Το έτος 1918 συνεχίστηκε η ανοδική πορεία του εργατικού συνδικαλιστικού κινήματος με γρηγορότερους ρυθμούς από το 1917. Ολόκληρη η νεαρή εργατική τάξη της Ελλάδος βρισκόταν σε κίνηση. Το άγγελμα και η πραγματοποίηση του Α' Πανελλαδικού Εργατικού Συνεδρίου, έδωσε φτερά στο προλεταριάτο ολόκληρης της χώρας. Για πρώτη φορά ο αγώνας τους έπαιρνε μια συγκεκριμένη οργανωμένη μορφή, με έντονο μαχητικό χαρακτήρα για την διεκδίκηση των αιτημάτων της τάξης.

Η ελπίδα για ενότητα και δύναμη γεννιέται στην ελληνική εργατική τάξη.

Η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας αρχίζει τη δράση της.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΔΡΑΣΗ & ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε. ΑΠΟ ΤΟ 1919 ΕΩΣ ΤΟ 1976

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ενώ η ελπίδα για ενότητα και δύναμη γεννιέται στην εργατική ελληνική τάξη η Γ.Σ.Ε.Ε. αρχίζει τη δράση της με συνεχείς διαφωνίες ανάμεσα στις παρατάξεις.

Εν τω μεταξύ η κύρια δράση της Γ.Σ.Ε.Ε. τους πρώτους αυτούς μήνες είναι να συγκεντρώσει και να οργανώσει την εργατική τάξη κατά σωματεία, εργατικά κέντρα και ομοσπονδίες. Από την πρώτη περίοδο του συνδικαλιστικού κινήματος στην Ελλάδα η οργάνωση ήταν διπλή. Κατά κάθετο και οριζόντιο τρόπο. Την κάθε τη οργάνωση αποτελούν οι ομοσπονδίες που οργανώνουν τους εργάτες πανελλήνια με κριτήριο το ίδιο επάγγελμα και την οριζόντια τα εργατικά κέντρα που συγκέντρωναν τους εργαζόμενους τοπικά κατά πολιτεία, ανεξαρτήτως επαγγέλματος και ειδικότητας. Εκείνη λοιπόν την εποχή γίνεται μεγάλη προσπάθεια για την καταπολέμηση του συντεχνιακού πνεύματος και τη δημιουργία συνδικαλιστικών στελεχών καθώς και την επαγγελματική συνειδητοποίηση των εργατών.

Απεργίες, συνέδρια, συγκεντρώσεις, διαδέχονται το ένα το άλλο.

Τις εξελίξεις αυτές και τη δράση που αναπτύσσεται θα παρακολουθήσουμε μέσα από μια συνοπτική παρουσίαση των κυριότερων συνεδρίων της Γ.Σ.Ε.Ε. που πραγματοποιήθηκαν έως το 1973.

1.1. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ (1919-1937)

Το 2^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το συνέδριο αυτό πραγματοποιήθηκε στον Πειραιά το Σεπτέμβριο του 1920. Επειδή οι εργασίες του δεν είχαν καμιά επίδραση στα κατόπιν πράγματα της εργατικής τάξης δεν θεωρείται επίσημο συνέδριο.

Σ' αυτό αντιπροσωπεύτηκαν φορτοεκφορτωτικά, λιμενεργατικά και ναυτεργατικά σωματεία.

Τον ίδιο μήνα η επιτροπή των Αθηνών συγκαλεί συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. Αυτό θεωρείται και το πραγματικό Β' Συνέδριο.

Έλαβαν μέρος αντιπρόσωποι 137 σωματείων με 32.000 μέλη. Ο αριθμός των εργατών την εποχή που πραγματοποιήθηκε το συνέδριο αυτό σύμφωνα με την απογραφή του 1920, ήταν 103.777 (82.688 άντρες και 21.089 γυναίκες), και 5.381 υπάλληλοι απασχολούμενοι σε 33.811 επιχειρήσεις¹⁹.

Στο συνέδριο αυτό αντιπαρατέθηκαν τρις τάσεις. Η πρώτη (και πιο ισχυρή), υποστηρίζει συνεργασία της Συνομοσπονδίας με το Σ.Ε.Κ.Ε. Η δεύτερη υποστηρίζει την πλήρη συγχώνευση με το Σ.Ε.Κ.Ε. και η τρίτη ανεξαρτησία από κάθε πολιτικό κόμμα. Με μεγάλη πλειοψηφία επικρατεί η πρώτη τάση.

¹⁹ Δ. Λιβιεράτος, «Τα Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε.».

Το 3ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το συνέδριο αυτό άρχισε τις εργασίες του την Κυριακή, 28 Μαρτίου 1926, στον Πειραιά.

Ο καιρός όμως και οι συνθήκες δεν ήταν ό,τι καλύτερο. Είναι περίοδος καταδιώξεων και δυσκολιών για την εργατική τάξη. Πολλά συνδικαλιστικά στελέχη βρίσκονται στις φυλακές ή εξορία.

Παρά τις αντιξόστητες αντιπρόσωποι από 400 σωματεία (πολλά από τα οποία ήταν ψεύτικα ή είχαν ελάχιστα μέλη) παρευρίσκονται.

Εγκρίθηκε ψήφισμα συμπάθειας για τους φυλακισμένους και τους εξόριστους. Επίσης, το συνέδριο ζητά την αποφυλάκιση και την επιστροφή από την εξορία των εργατών.

Την πρώτη ημέρα συνεδρίου γίνεται εκλογή Προεδρείου. Για την εκλογή προέδρου ψήφισαν 358, εκ των οποίων ο Παπανικολάου πήρε 184 και ο Αρκιβόπουλος 161.

Οι συζητήσεις περιστρέφονται γύρω από την προσχώρηση της Γ.Σ.Ε.Ε. στη Διεθνή Συνδικαλιστική Ομοσπονδία (Δ.Σ.Ο.)²⁰, το πρόγραμμα δράσεως και την τροποποίηση του καταστατικού.

Το απόγευμα της 6^{ης} Απριλίου επιτροπή φοιτητών και φοιτητριών επισκέπτεται το συνέδριο και γίνεται δεκτή με μεγάλο ενθουσιασμό.

Κάπως έτσι διαμορφώθηκε το κλίμα και οι εργασίες του συνεδρίου αυτού.

Είναι χαρακτηριστικά όμως και τα λόγια του Αβραάμ Μπεναρόγια στα απομνημονεύματά του, που εκδόθηκαν στην Αθήνα το 1975, για το συνέδριο αυτό. Αναφέρει τα εξής: «Το

²⁰ Ιδρύθηκε το 1903 στην Ιρλανδία. Είχε σκοπό τον συντονισμό της διεθνούς αλληλεγγύης για την επιτυχία των άμεσων διεκδικήσεων των εργατών. Διαλύθηκε στο Β' Παγκόσμιο πόλεμο.

συνέδριο αυτό αποτελεί τον αντίοδα του Α' (1918). Ότι επετελέσθη εις το Α' κατεστράφη εις το Γ' »²¹.

Γεγονός είναι ότι αρχίζει να διαφαίνεται μια διάσπαση του εργατικού κινήματος.

Το 4^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Στο φουαγιέ του Δημοτικού Θεάτρου Πειραιά άρχισε στις 8 Μαΐου το Δ' Συνέδριο. Παρευρίσκονται 452 σύνεδροι.

Την πρώτη ημέρα οι συζητήσεις που έγιναν είχαν ως θέμα τις προτάσεις για το πώς θα απελευθερωθούν οι κρατούμενοι εργάτες αλλά και την άθλια κατάσταση στην οποία είχε περιέλθει η εργατική τάξη. Επίσης, έντονες υπήρξαν οι αντιδράσεις για τον αποκλεισμό της καπνεργατικής ομοσπονδίας από το Συνέδριο.

Έτσι, το απόγευμα, επιτροπή έλεγχε τα πληρεξούσια των αντιπροσώπων. Όταν τελείωσε ο έλεγχος οι καπνεργάτες αποκλείστηκαν καθώς φάνηκε από τα πληρεξούσια ότι ήταν λίγοι.

Την πρώτη αυτή μέρ5α εκλέχθηκε και το προεδρείο. Πρόεδρος ο Σουανίδης, αντιπρόεδρος ο Παπανικολάου και γραμματείς οι Κλήμης και Ροδόπουλος.

Στην τρίτη ημέρα του συνεδρίου διαβάστηκαν χαιρετιστήρια που είχαν σταλεί στο συνέδριο και κάνει την εμφάνισή της επιτροπή φοιτητών ζητώντας συμπαράσταση στον αγώνα για τη λύση των προβλημάτων τους.

Στη συνέχεια ακολουθεί και νέος έλεγχος των αντιπροσώπων που έστειλαν τα σωματεία και ποια από τα σωματεία αποκλείστηκαν.

---

²¹ Δ. Λιβιεράτος, «Τα Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε.».

Το βράδυ της ίδιας ημέρας αποφασίστηκε η συνεδρίαση να συνεχιστεί την επόμενη μόνο με την παρουσία σοσιαλιστών και συντηρητικών. Η είσοδος θα επιτρεπόταν μόνο με εδικά δελτία ταυτότητας. Αυτό και έγινε.

Η απόφαση αυτή είχε ως αποτέλεσμα να υπάρξουν αντιδράσεις από τους αποκλεισμένους αντιπροσώπους της αριστεράς.

Κάποιοι από τους παρευρισκόμενους συνέδρους την επόμενη ημέρα ζήτησαν την επάνοδο των αποκλεισμένων σκεπτόμενοι ότι η αποπομπή αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε διάσπαση του εργατικού κινήματος. Μα δυστυχώς δεν εισακούστηκαν.

Έτσι οι εργασίες συνεχίστηκαν με την εκλογή αντιπροσώπων και θα στέλνονταν στη Δ.Σ.Ο. και με συζητήσεις γύρω από την διαδικασία τροποποίησης του καταστατικού.

Την όγδοη και τελευταία ημέρα η συνεδρία κλείνει με την εκλογή της καινούριας διοίκησης. Ψήφισαν 288. Ο Δ. Στρατής συγκέντρωσε 267, ο Ι. Καλομοίρης 264, ο Δ. Παπανικολάου 254, ο Αρ. Δημητράτος 252, ο Εμ. Κουλιτάκης 251. Σαν σύμβουλοι ψηφίστηκαν οι Σονανίδης, Σχινάς, Ταομπόπουλος, Αδάμ, Τζανής, Νικηφοράκης, Ματσούκας²².

Με το τέλος του Δ' Συνεδρίου επισημοποιήθηκε η διάσπαση του εργατικού κινήματος.

---

²² Δ. Λιβιεράτος, «Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε.».

Το 5^ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το Ε' Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. άρχισε στις 22 Σεπτέμβρη 1930, στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά. Υπολογίζεται ότι πήραν μέρος περίπου 350 αντιπρόσωποι.

Είδαμε στο προηγούμενο συνέδριο ότι είχε αρχίσει η διάσπαση. Παρ' όλα αυτά οι παρευρισκόμενοι είχαν συμφωνήσει αρχικά σε κοινή στάση, άρχισαν τώρα να διαφωνούν μεταξύ τους. Έτσι, οι σχέσεις τους οξύνθηκαν.

Επικρατούν στην αιθουσα φασαρία και επεισόδια. Μιλούν ακόμα και για τεχνητή πλειοψηφία και απουσία τουλάχιστον 70 οργανώσεων. Ακούγονται κατηγορίες για κατάχρηση χρημάτων του ταμείου. Οι εργασίες του συνεδρίου τελειώνουν γύρω στις 30 Σεπτεμβρίου.

Στις συνεδριάσεις που προηγήθηκαν κύρια χαρακτηριστικά ήταν οι συγκρούσεις και οι αλληλοκατηγορίες.

Το 6^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Στις 3 Οκτωβρίου 1931 άρχισε στον Πειραιά το 6^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. Από το 5^ο Συνέδριο που είχε συνέλθει στις 22 Σεπτεμβρίου 1930 είχε επέλθει η διάσπαση. Έτσι είναι αλήθεια ότι η Γ.Σ.Ε.Ε. στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα δεν έχει πια μεγάλη ουσιαστική δύναμη.

Οι συντηρητικοί αντιπρόσωποι απραμένουν οι μόνοι σύνεδροι. Αναγκάζονται να ζητήσουν τη βοήθεια της Διεθνούς Συνδικαλιστικής Ομοσπονδίας στην οποία όπως είδαμε ανήκε πλέον η Γ.Σ.Ε.Ε.

Αυτή ανταποκρίθηκε και έστειλε τον αντιπρόεδρό της, Λεόν Τουώ, να επικυρώσει το συνέδριο. Οι σύνεδροι τον τοποθετούν πρόεδρο και έτσι παίρνει πρώτος το λόγο.

Έπειτα ακολουθεί η εκλογή του προεδρείου. Πρόεδρος όπως αναφέρθηκε είναι ο Λεόν Ζουώ. Αντιπρόεδροι οι Βασίλειος Χατζήδης και Ι. Τσαπής. Γραμματείς οι Πιονάς και Μανωλιάς. Έφοροι τέλος οι Καφετζόπουλος, Καλογιάννης και Παπαγεωργόπουλος²³.

Την επόμενη μέρα οι σύνεδροι αναφέρθηκαν στα ζητήματα της ανεργίας, την κατάσταση των δημοσίων υπαλλήλων, το αίτημα για κοινωνική ασφάλιση, την επέκταση της Εργατικής Εστίας. Τέλος, ζητούν την επέκταση του 8ωρου και την πλήρη εφαρμογή του.

Το συνέδριο έληξε στις 6 Οκτωβρίου 1931 αφού συγκέντρωσε τα αιτήματά του σε ένα υπόμνημα.

Γενικός Γραμματέας της Διοίκησης εξελέγη πάλι ο Δημητράτος. Μέλη οι Καλομοίρης, Ευαγγέλου, Τζανέτος, Καλογιάννης, Τσαπής, Κουτσογιάννης²⁴.

Το υπόμνημα με τα αιτήματα παραδόθηκε την άλλη μέρα στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας.

Το 6^ο Συνέδριο έληξε χωρίς να έχει ιδιαίτερη σημασία έπειτα από τη διάσπαση στους κόλπους της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το 7^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το Ζ' Συνέδριο πρόκειται να συνέλθει στις 14 Οκτωβρίου στην αίθουσα του Εργατικού Κέντρου Πειραιά. Από τις 12 του ίδιου μήνα αρχίζει το Γ' Καπνεργατικό Συνέδριο στο Εργατικό Κέντρο Πειραιά. Επίσης, συνέδρια ομοσπονδιών Μυλεργατών, Αρτοποιών, Μακαρονοποιών και Αρτεργατών.

²³ Δ. Λιβιεράτος, «Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε.».

²⁴ Δ. Λιβιεράτος, «Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε.».

Από το Ζ' αυτό Συνέδριο αποκλείονται οι σιδηροδρομικοί, το Εργατικό Κέντρο Αθήνας και τα ανεξάρτητα συνδικάτα.

Έτσι, στις 14 Οκτωβρίου αρχίζουν οι εργασίες του συνεδρίου. Την έναρξη κηρύσσει ο γραμματέας Ιωάννης Καλομοίρης, ανακοινώνοντας πως ο Λεόν Ζονώ, της Δ.Σ.Ο. δεν θα παραστεί διότι είναι απασχολημένος.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα ο Καλομοίρης χαρακτήρισε διασπαστές όσους βρίσκονται έξω από τη Συνομοσπονδία και τους κάλεσε να πάρουν μέρος στο συνέδριο. Στη συνέχεια εμφανίστηκε επιτροπή των εκτός Γ.Σ.Ε.Ε. συνδικάτων κάνοντας γνωστό πως θα γυρίσουν με όρους που εκείνοι θα καθορίσουν.

Οι εντός Γ.Σ.Ε.Ε. δηλώνουν από την πλευρά τους πως θα τους κάνουν δεκτούς αν υποσχεθούν πειθαρχία στο καταστατικό και πληρώσουν τις καθυστερημένες συνδρομές τους.

Παράλληλα την ίδια μέρα επίσης στον Πειραιά σε άλλη αίθουσα ο Αριστείδης Δημητράτος, πρώην γραμματέας Γ.Σ.Ε.Ε., εξηγεί τους λόγους παραίτησής του.

Στο μεταξύ, στην Αθήνα, στο Εργατικό Κέντρο, όλοι οι εκτός Γ.Σ.Ε.Ε. συνεδριάζουν για τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να συμμετέχουν σε αυτή.

Την επόμενη το Ζ' Συνέδριο συνεχίζοντας τις εργασίες του εγκρίνει ψήφισμα ενίσχυσης για τους απεργούς καπνεργάτες Βόλου και τυπογράφους Λαρίσης.

Στις συζητήσεις που ακολουθούν οι ομιλητές κατακρίνουν τη στάση των συνδικάτων εκτός Γ.Σ.Ε.Ε. και μιλάνε για ενότητα. Το μόνο δύσκολο είναι ο τρόπος που μπορεί να επιτευχθεί.

Η Γ.Σ.Ε.Ε. στις 17 του μήνα εκδίδει ψήφισμα υπέρ της ενοποίησης και της οργάνωσης κοινών εκδηλώσεων.

Οι συνεδριάζοντες στο Εργατικό Κέντρο Αθήνας στέλνοντας επιτροπή μιλάνε και αυτοί για ενοποίηση των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

Το συνέδριο αυτό της Γ.Σ.Ε.Ε. έληξε στις 18 Οκτωβρίου.

Η Εκτελεστική Επιτροπή του αποτελείται από τους Καλομοίρη, Ιωάννη Τσαπή (Πρόεδρο Ε.Κ.Π.), Ευάγγελο Ευαγγέλου, Πετρουλή, Κουρεντζή, Μαραγκάκη, Αμδάρη, Κωστή και Πριονά.

Τελείωσε και το άλλο συνέδριο (των εκτός Γ.Σ.Ε.Ε.), με πρόταση υπέρ της ενότητας. Εξελέγη συμβούλιο της νέας Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Εργασίας όπως ονομάστηκε. Επικεφαλής ο Ν. Καλύβας, (Πρόεδρος Ε.Κ.Α.), Λάσκαρης, Στρατής, Καλογεράς, Μάνος²⁵.

Το 8^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Συνήλθε το Νοέμβριου του 1937 επί δικτατορίας.

Οι αντιπρόσωποι άκουσαν τις παραινέσεις του «πρώτου εργάτη», όπως διέταξε να τον αποκαλούν, τον Μεταξά.

Γενικός Γραμματέας της Γ.Σ.Ε.Ε. εξελέγη παμψηφεί ο Αριστείδης Δημητράτος, ο οποίος είναι και Υφυπουργός Εργασίας.

Όμως μετά την Απελευθέρωση αυτό το συνέδριο δεν αναγνωρίστηκε από τη Γ.Σ.Ε.Ε.

Η Εθνική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος όπως ονομάστηκε το 1939 έχει Γενικό Γραμματέα του Αριστείδη Δημητράτο. Την διοίκηση αποτελούν οι Χαρισιάδης, Μπαρκάς,

---

²⁵ Δ. Λιβιεράτος, «Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε.».

Παππάς, Βουτσινάς, Χριστοφοράτος, Τσαπής, Θειόπυλος,
Καρούσος, Αμπουσελάμ, Μορφίδης²⁶.

Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας καταργούνται οι
ομοσπονδίες. Τέλος, η Γ.Σ.Ε.Ε. αποχωρεί από την Δ.Σ.Ο.

---

²⁶ Δ. Λιβιεράτος, «Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε.».

1.2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ (1946-1966)

Το 8^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Παρά τις δύσκολες συνθήκες της εποχής, σχεδόν το σύνολο των σωματείων, ομοσπονδιών και Εργατικών Κέντρων της χώρας ετοιμάζονται για το συνέδριο αυτό.

Σύμφωνα με το καταστατικό της Γ.Σ.Ε.Ε. ένα σωματείο με 26 μέλη, στέλνει 1 αντιπρόσωπο στο συνέδριο όπως το ίδιο ισχύει και για ένα σωματείο με 250 μέλη.

Την Παρασκευή 1 Μαρτίου 1946 άρχισε το 8^ο Συνέδριο, στην Αθήνα, στο Θέατρο ΟΛΥΜΠΙΑ. Μετέχουν 1790 αντιπρόσωποι με ψήφο. Εκπροσωπούν 258.000 εργαζόμενους από 50 εργατικά κέντρα, 1259 Σωματεία βάσης, 12 ανεξάρτητες οργανώσεις και 8 ομοσπονδίες. Η Π.Σ.Ο. έστειλε τους Λινέ, Μπαγκινάλ και Βοσκινόφ.

Το συνέδριο άνοιξε ο Δ. Στρατής Γενικός Γραμματέας της Γ.Σ.Ε.Ε. μέχρι τότε. Χαιρέτησε επίσης και την αντιπροσωπεία της Π.Σ.Ο.

Μετά μεγάλη συζήτηση οι σύνεδροι ψήφισαν ένα πολύ προοδευτικό για την εποχή του πρόγραμμα διεκδικήσεων.

Εξελέγη 7μελής διοίκηση από τους Μήτσο Παπαρήγα, Γ. Δημητρίου, Κώστα Θεό, Ν. Αραμπατζής, Μαστρογιαννάκο, Δ. Στρατή και Ι. Καλομοίρη.

Το Συνέδριο τελείωσε στις 8 Μαρτίου και Γενικός Γραμματέας εξελέγη ο Μήτσος Παπαρήγας. Άργότερα ο Παπαρήγας συνελήφθη και στις 20 Φλεβάρη 1949 βρέθηκε κρεμασμένος στο κελί που εκρατείτο.

Στο τέλος του συνεδρίου μίλησαν αντιπρόσωποι της Π.Σ.Ο. οι οποίοι δήλωσαν ότι αναγνωρίζουν Γ.Σ.Ε.Ε. και το

συνέδριό της. Τη νομιμότητα του συνεδρίου αναγνώρισε και ο τότε Υπουργός Εργασίας Ανδρέας Τάκκας.

Έτσι το συνέδριο τελείωσε στις 7-3-1946 με την ψήφιση του Προγράμματος Δράσης.

Το 9^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το 9^ο συνέδριο άρχισε τις εργασίες του στις 28 Μαρτίου 1948 στο Δημοτικό Θέατρο Πειραιά. Η χώρα βρίσκεται σε εμφύλιο πόλεμο και το συνδικαλιστικό κίνημα ουσιαστικά δεν λειτουργεί.

Συμμετέχουν 1544 αντιπρόσωποι από 1441 οργανώσεις με 200.000 συνδικαλιστές. Ξένοι αντιπρόσωποι δεν εμφανίστηκαν εκτός από έναν του Μπράουν. Οι μέρες περνούσαν χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Αντιπρόσωποι ερχόντουσαν και έφευγαν. Τότε επενέβη ο Μπράουν και επέβαλε την παραμονή όλων στο συνέδριο.

Την ένατη ημέρα έγινε η εκλογή του Γενικού Γραμματέα. Αρχικά εκλέγεται ο Δημητράτος αλλά με νομοθετική παρέμβασης του Υπουργού Εργασίας Γενικός Γραμματέας της Γ.Σ.Ε.Ε. αναλαμβάνει ο Φώτης Μακρής²⁷.

Το 9^ο αυτό συνέδριο περάτωσε τις εργασίες του την 12^η Απριλίου.

---

²⁷ Δ. Λιβιεράτος, «Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε.».

Το 10ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το συνέδριο αυτό συνήλθε τον Σεπτέμβριο του 1950. Σε μια περίοδο δύσκολη με δεκάδες ανεργατικούς νόμους και απαγορεύσεις.

Στην αίθουσα βρισκόταν 1876 αντιπρόσωποι πολλοί από τους οποίους δεν ήταν καν συνδικαλιστές. Δεν έγινε καμιά ουσιαστική εργασία σε αυτό το συνέδριο.

Το 11^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Συνήλθε 23-27 Απριλίου 1953. Σύμφωνα με στοιχεία της Γ.Σ.Ε.Ε. παρευρίσκονται 370.217 εργάτες και υπάλληλοι. Αξίζει να σημειωθεί πως οι εργαζόμενοι πληρώνουν υποχρεωτική εισφορά - συνδρομή για τη Γ.Σ.Ε.Ε. Το πόσο που συγκεντρώνεται φτάνει τα 9 δις. δρχ. το χρόνο. Από αυτά το 45% εισπράττει η Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε., 30% τα Εργατικά Κέντρα, 20% οι Διοικήσεις των Σωματείων και 5% το ταμείο Εργατικών Στελεχών για συντάξεις και παροχές²⁸.

Το 12^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Συνήλθε μεταξύ 12-16 Οκτωβρίου 1955 στην αίθουσα του Θεάτρου Παπαϊωάννου. Κύριο θέμα η συνδικαλιστική εισφορά ενός ημερομισθίου το χρόνο που αποφάσισε τελικά το συνέδριο.

²⁸ Δ. Λιβιεράτος, «Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε.».

Το ημερομίσθιο αυτό θα κατανέμεται ως εξής: 4/20 στο σωματείο, 7/20 στο τοπικό Εργατικό Κέντρο, 4/20 στην ομοσπονδία που ανήκει το σωματείο και 5/20 στην Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος.

Εγκρίθηκε επίσης από τους συνέδρους και το νέο καταστατικό της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το 13^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το 13^ο συνέδριο συνήλθε από τις 15 ως τις 19 Οκτωβρίου 1958. Αποφασίστηκε μεταξύ άλλων και η επανεγγραφή των διαγραμμένων οργανώσεων. Κάτι που όμως δεν έγινε ποτέ από τη νέα Διοίκηση.

Το 14^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το 14^ο Συνέδριο συνήλθε στον Πειραιά τον Οκτώβριο του 1961. Στη θέση του Γενικού Γραμματέα επανεκλέγεται ο Μαρκής.

Το 15^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το 15^ο Συνέδριο συνήλθε στον Πειραιά 24-26 Ιουλίου 1966. Οι 115 οργανώσεις²⁹ αποφασίζουν να πάρουν μέρος στο Συνέδριο με όσους αντιπρόσωπους μπορούν να εκλέξουν.

---

²⁹ Πλήρης ονομασία «115 Συνεργαζόμενες Εργατούπαλληλικές Οργανώσεις». Ενώθηκαν με κύριο σκοπό την αντιμετώπιση νομοσχεδίου που έθιγε τα ασφαλιστικά και συνδικαλιστικά τους δικαιώματα.

Προτείνουν για υποψήφιο Γενικό Γραμματέα τον Ν. Παπαγεωργίου.

1.3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΥΝΕΔΡΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΔΙΚΤΑΤΟΡΙΑΣ (1970-1973)

Το 16^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το 16^ο Συνέδριο έλαβε χώρα στις 10 Απριλίου 1970 στους Δελφούς, παρά τις πολλές αντιδράσεις αυτών που είχαν απομακρυνθεί.

Εξελέγη Γενικός Γραμματέας ο Ι. Κουρμούζης. Ο Κουρμούζης γίνεται στις 29/12/1970 Πρόεδρος όπως προβλέπει το τροποποιημένο καταστατικό της Γ.Σ.Ε.Ε. και τη Γενική Γραμματεία αναλαμβάνει ο Τάσος Τσάτσος³⁰.

Το 17^ο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Έγινε στις 5 Μαρτίου 1973. Πρόεδρος εκλέγεται ο Π. Παπαδημητρίου και Γενικός Γραμματέας ο Β. Ταμβάκης. Η διοίκηση αυτή παραμένει μέχρι τις 27 Σεπτεμβρίου 1974. Στη χρονική αυτή περίοδο τα πρόσωπα διαδέχονται το ένα το άλλο μέσα στη Γ.Σ.Ε.Ε.

---

³⁰ Δ. Λιβιεράτος, «Συνέδρια Γ.Σ.Ε.Ε.».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

18^ο ΣΥΝΕΔΡΙΟ Γ.Σ.Ε.Ε.

ΑΡΧΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Πριν αναφερθούμε στις εργασίες του 18ου αυτού συνεδρίου της Γ.Σ.Ε.Ε. κρίνεται σκόπιμο να περιγράψουμε το κλίμα που επικρατεί αυτή την εποχή στην Ελλάδα.

Το συνδικαλιστικό κίνημα της χώρας ακολούθησε σταθερά ανοδική πορεία μετά τη μεταπολίτευση.

Στις 14 Σεπτεμβρίου 1974 εκδόθηκε το Ν.Δ. 42/74 που σκοπό είχε την αποκατάσταση των συνδικαλιστικών ελευθεριών στη χώρα μας. Σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται από το διάταγμα αυτό διορίστηκε με την 5924/28-9-74 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών η πρώτη μεταδικτατορική Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. με την ακόλουθη σύνθεση³¹:

1. Παπαγεωργίου Νικόλαος	Πρόεδρος
2. Καρακίτσος Χρήστος	Γενικός Γραμματέας
3. Σιούτης Ελευθέριος	Αναπληρωτής Πρόεδρος
4. Θεοφανόπουλος Παναγιώτης	Αναπληρωτής Γεν.
	Γραμματέας
5. Μποσκαΐνος Ιωάννης	Γραμματέας Οργανωτικού
6. Μαυρίκος Κωνσταντίνος	Γραμματέας Οικονομικού
7. Ψαλτάκος Γρηγόριος	Αναπλ. Γρ. Οικονομικού
8. Ασλάνογλου Νικόλαος	Μέλος Εκτελεστικής
	Επιτροπής
9. Κουλουμπής Γεράσιμος	-//-

³¹ Γ.Σ.Ε.Ε. «Δράση και επιτεύγματα μιας εξαιτίας. 1975-1980».

10. Παπαδάτος Αργύριος	-//-
11. Χατζηβασιλείου Ορέστης	-//-
12. Γαρουφαλάκης Νικόλαος	Μέλος Διοίκησης
13. Γιαννόπουλος Λουκάς	-//-
14. Γρυπάρης Αντώνιος	-//-
15. Δούσκας Δημήτριος	-//-
16. Γαλανόπουλος Χαράλαμπος	-//-
17. Ιωάννου Γεώργιος	-//-
18. Ιορδανίδης Ιωάννης	-//-
19. Κατσαφάλος Νικόλαος	-//-
20. Καλλίλας Γεώργιος	-//-
21. Κοτσοβόλης Ευάγγελος	-//-
22. Κυπραίος Γεώργιος	-//-
23. Νικολιδάκης Ιωάννης	-//-
24. Παπαγεωργόπουλος Νικόλαος	-//-
25. Παππάς Γεώργιος	-//-
26. Ρομπόπουλος Ιωάννης	-//-
27. Σκύβαλος Εμμανουήλ	-//-
28. Ταξιάρχου Γεώργιος	-//-
29. Στεφόπουλος Πανταζής	-//-
30. Τασούλης Παναγιώτης	-//-
31. Τζιέρης Βασίλειος	-//-
32. Τζαβάρας Κων/νος	-//-
33. Τόλος Κων/νος	-//-
34. Φράσκος Ιωάννης	-//-
35. Χριστινάκης Παναγιώτης	-//-

Η Διοίκηση αυτή ανέλαβε τα καθήκοντά της σε κρίσιμες για το Έθνος ώρες. Η Δημοκρατία είναι ακόμη εύθραυστη. Η οικονομία ασταθής και μέσα σε όλα αυτά υπάρχει ένα συνδικαλιστικό κίνημα που κλυδωνίζεται. Οι εργατικές

δυνάμεις είναι διάσπαρτες. Πλήρη σύγχυση επικρατεί στη λειτουργία των οργανώσεων και στις σχέσεις μεταξύ τους.

Η δικτατορία έχει καταργήσει την ελεύθερη και δημοκρατική λειτουργία των συλλογικών τους οργάνων. Το οργανωτικό πρόβλημα είδναι οξύτατο.

Μετά από μια περίοδο που τη χαρακτηρίζει η αστάθεια, η έλλειψη σεβασμού στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και η πτώση των ηθικών αξιών, ο Ανώτατος Εργατικός Συνδικαλιστικός Οργανισμός προσπαθεί να γίνει θεματοφύλακας των υψηλών ιδανικών της εργατικής τάξης.

Η αποστολή της πρώτης αυτής Διοίκησης είναι βέβαια συγκεκριμένη. Να φτάσει σε ένα συνέδριο γνήσιο, ελεύθερο, δημοκρατικό και αντιπροσωπευτικό. Έτσι, εργαζόμενοι στην κατεύθυνση αυτή προσπαθεί με νόμιμες διαδικασίες να προχωρήσει στην ανάδειξη των γνήσιων εκπροσώπων των εργαζομένων από όλες τις βαθμίδες οργάνωσης.

Η ευθύνη αυτή ως γνωστόν βαραίνει την Ανώτατη Εφορευτική Επιτροπή και τις κατά οργάνωση Εφορευτικές Επιτροπές, που ανέλαβαν στην πρώτη αυτή φάση και το βάρος της ανασύνταξης των οργανωμένων δυνάμεων του κινήματος.

Οι πρώτες εκλογές έγιναν κατά κοινή ομολογία με τρόπο υποδειγματικό. Σε τακτικές προθεσμίες οι οργανώσεις ανέδειξαν τις αιρετές τους διοικήσεις καθώς και τους αντιπροσώπους για το συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

Φτάσαμε έτσι στην πραγματοποίηση του 18^{ου} Πανελλαδικού Συνεδρίου που έγινε στην Καβάλα στις 10 και 11 Απριλίου 1976.

Έλαβαν μέρος σε αυτό 73 από τα 78 εργατοϋπαλληλικά κέντρα μέλη της Γ.Σ.Ε.Ε. που αριθμούσαν 2.367 σωματεία με δύναμη ψηφισάντων μελών 309.412 και 41 από τις 43 ομοσπονδίες που αριθμούσαν 1.587 σωματεία με δύναμη

ψηφισάντων μελών 248.178. Οι οργανώσεις αυτές αντιπροσωπεύτηκαν με 534 αντιπροσώπους.

Μέσα από ελεύθερες και δημοκρατικές διαδικασίες εκλέχθηκε από το συνέδριο η πρώτη μετά τη δικτατορία αιρετή διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. Σε αυτή εκπροσωπήθηκαν αναλογικά και σύμφωνα με τις ψήφους που πήραν κατά συνδυασμό, όλες οι συνδικαλιστικές τάσεις που στο μεταξύ είχαν παρουσιαστεί στο κίνημα.

Η διοίκηση αυτή συνήλθε σε σώμα μετά από πρόσκληση του Συμβούλου που πλειοψήφησε και κατένειμε μεταξύ των μελών της τα αξιώματα που προβλέπονταν από το καταστατικό της Γ.Σ.Ε.Ε. με μυστική ψηφοφορία. Ήτσι λοιπόν πήρε την εξής μορφή³²:

1. Παπαγεωργίου Νικόλαος	Πρόεδρος
2. Καρακίτσος Χρήστος	Γεν. Γραμματέας
3. Σεφαείδης Σωτήριος	Αναπλ. Πρόεδρος
4. Θεοφανόπουλος Παναγιώτης	Αναπλ. Γεν. Γραμμ.
5. Γιαννόπουλος Λουκάς	Γραμματέας Οργανωτικού
6. Μαυρίκος Κων/νος	Γραμ. Οικονομικού
7. Ιορδανίδης Ιωάννης	Αναπλ. Γρ. Οργανωτικού
8. Δούσκας Δημήτριος	Αναπλ. Γρ. Οικονομικού
9. Λοΐζας Ιωακείμ	Μέλος Εκτελεστικής Επιτ.
10. Μαρμαρόπουλος Χαράλαμπος	-//-
11. Σαΐτης Εμμανουήλ	-//-
12. Μπαζίνης Κων/νος	Μέλος Διοίκησης
13. Μποσκαΐνος Ιωάννης	Μέλος Εκτελεστικής Επιτ.

³² Γ.Σ.Ε.Ε., «1975-1980, Δράση & επιτεύγματα μιας εξαετίας».

14.	Σαραντάρης Θεόδωρος	Μέλος Διοίκησης
15.	Σιούτης Ελευθέριος	-//-
16.	Τσαπάκης Νικόλαος	-//-
17.	Αθανασίου Δημήτριος	-//-
18.	Θάνος Ιωάννης	-//-
19.	Μαραβέλιας Ιωάννης	-//-
20.	Μπαλωμένος Παναγιώτης	-//-
21.	Ντότσης Γεώργιος	-//-
22.	Χιώτης Ανδρέας	-//-
23.	Χρηστίδης Χρήστος	-//-
24.	Χρυσαφίδης Ιωάννης	-//-
25.	Αυλιανού Ελένη	-//-
26.	Επιτρόπου Ιωάννης	-//-
27.	Μανούκης Αθανάσιος	-//-
28.	Μουρτζίκος Δημήτριος	-//-
29.	Σπυρόπουλος Ιωάννης	-//-
30.	Ψαλτάκος Γρηγόριος	-//-
31.	Βάσιος Χρήστος	-//-
32.	Δασκαλάκης Γεώργιος	-//-
33.	Φουρναράκης Νικόλαος	-//-
34.	Γαλανόπουλος Χαράλαμπος	-//-
35.	Χατζηβασιλείου Ορέστης	-//-

Από εκείνη τη στιγμή ουσιαστικά αρχίζει και το έργο της διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. Από την πρώτη στιγμή τόνισε την πιστη της σε τρεις θεμελιακές αρχές και έβαλε ταυτόχρονα τρεις στόχους.

Πρώτη θεμελιακή αρχή ήταν και παραμένει ότι η απόκτηση και διατήρηση των ελεύθερων δημοκρατικών θεσμών είναι δικαίωμα και υποχρέωση του κάθε πολίτη, ανεξάρτητα από τις ιδεολογικές τοποθετήσεις. Γι' αυτό και

έβαλε στόχο της πρώτα τη διαφύλαξη των ατομικών ελευθεριών και των ατομικών δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Δεύτερη θεμελιακή αρχή ήταν ότι η πολιτική δημοκρατία δεν μπορεί να ζήσει χωρίς κοινωνική δημοκρατία. Και ως δεύτερο στόχο της έβαλε τη συνεχή άνοδο του οικονομικού κινηματού επιπέδου των εργαζομένων μέσα από τη συγκρότηση ενός ισχυρού, μαζικού συνδικαλιστικού κινήματος, στους κόλπους του οποίου έχουν θέση όσοι πιστεύουν στον ελεύθερο διάλογο και στην αρχή της πλειοψηφίας.

Τέλος, η τρίτη θεμελιακή αρχή ήταν ότι το συνδικαλιστικό κίνημα είναι και πρέπει να παραμείνει ελεύθερο από εξωσυνδικαλιστική επιρροή. Οι συνδικαλιστικές οργανώσεις είναι ανεξάρτητοι οργανισμοί που χρέος τους έχουν την ικανοποίηση των προβλημάτων της εργατικής τάξης. Από τη φύση τους βέβαια ασκούν πολιτική η οποία πρέπει όμως να είναι θεμελιωμένη στην αρχή της ανεξαρτησίας και δεν πρέπει και δεν μπορεί να είναι κομματική πολιτική. Γι' αυτό και η διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. αδέσμευτη εξωσυνδικαλιστική παραμένει σταθερή στην ανεξαρτησία του κινήματος και αγωνίζεται με πείσμα ενάντια σε κάθε προσπάθεια διάβρωσής του.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία των στόχων της είναι η ύπαρξη ενός ισχυρού αυτοδύναμου κινήματος, το οποίο χρειαζόταν ιδιαίτερη προσοχή στον οργανωτικό τομέα.

Γι' αυτό το λόγο στηρίχθηκε στο τρίπτυχο ΕΝΟΤΗΤΑ – ΜΑΖΙΚΟΠΟΙΗΣΗ – ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ και έθεσε τους εξής στόχους³³:

1. a. Τη συγχώνευση των κλαδικών ομοσπονδιακών με βάση την οργανωτική διάρθρωση της Διεθνούς

³³ Γ.Σ.Ε.Ε., «1975-1980, Δράση και Επιτεύγματα μιας εξαετίας».

Συνομοσπονδίας Ελεύθερων Εργατικών Συνδικάτων (ΔΣΕΕΣ) και των Διεθνών Κλαδικών Ομοσπονδιών.

β. Τη συγχώνευση των εργατοϋπαλληλικών κέντρων με βάση των αρχή: ένα κέντρο κατά περιφέρεια.

γ. Τη συγχώνευση των σωματείων με βάση την αρχή: ένα ομοιοεπαγγελματικό σωματείο για κάθε εργατικό κέντρο.

2. Τον καθορισμό των αρμοδιοτήτων και της αποστολής των εργατοϋπαλληλικών κέντρων και ομοσπονδιών σύμφωνα με τις σύγχρονες ανάγκες του εργατικού κινήματος.

3. Τη μαζικοποίηση των σωματείων με την εγγραφή σε αυτά όλων των εργαζομένων, την κατάρτιση και εφαρμογή ενός ευρύτερου συνδικαλιστικού εκπαιδευτικού προγράμματος και την εξασφάλιση της πλήρους οικονομικής αυτοδυναμίας του κινήματος.

Κρίνοντας ότι η προσπάθεια για ενότητα έπρεπε να αρχίσει από τη βάση (που αποτελεί και το θεμέλιο του κινήματος) με τη συγχώνευση σε πρώτη φάση των ομοειδών σωματείων και την αποθάρρυνση της δημιουργίας νέων. Σε χώρους δουλειάς που ήδη υπήρχαν σωματεία έδωσε οδηγίες και παρότρυνε τις οργανώσεις να πάρουν πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση αυτού του σοβαρού οργανωτικού προβλήματος.

Ταυτόχρονα ζήτησε τη συνεργασία των οργανώσεων και τόνισε την ανάγκη ύπαρξης ενότητας, κοινού προγραμματισμού, αμοιβαίας εμπιστοσύνης και συντονισμού ενεργειών.

Και πραγματικά ο κύριος κορμός των οργανώσεων ανταποκρίθηκε στο κάλεσμα αυτό με αίσθημα ευθύνης και εμπιστοσύνης προς τη διοίκηση. Με αποφάσεις και ψηφίσματα των συνεδρίων τους διακήρυξαν την προσήλωση στην ηγεσία

της Γ.Σ.Ε.Ε. και τη θέλησή τους να περιφρουρήσουν την τόσο αναγκαία, για τα συμφέροντα της εργατικής τάξης, ενότητα.

Στον τομέα του εκσυγχρονισμού των οργανώσεων έγιναν μεγάλες προσπάθειες και επιτεύχθηκαν ουσιαστικές αλλαγές. Η κυριότερη, ο εκσυγχρονισμός των καταστατικών.

Εκεί που τα αποτελέσματα είναι εντυπωσιακά είναι στον τομέα της ανασύνταξης των οργανωμένων δυνάμεων του κινήματος και τη μαζικοποίηση των σωματείων.

Τα όσα αναφέρθηκαν αποτελούν τις βασικές αρχές και τους στόχους της Γ.Σ.Ε.Ε. στα πρώτα της βήματα για ανασυγκρότηση και συντονισμό του εργατικού κινήματος στη δημοκρατική Ελλάδα.

Θέτει έτσι γερές βάσεις για τον πρωταγωνιστικό ρόλο που θα διαδραματίσει στην ελεύθερη παραγωγή μας και τον οποίο θα δούμε να υλοποιείται στο επόμενο κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΔΡΑΣΗ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΘΕΣΕΙΣ Γ.Σ.Ε.Ε. ΑΠΟ ΤΟ 1976 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο κεφάλαιο που προηγήθηκε παρακολουθήσαμε τη δράση της Γ.Σ.Ε.Ε. στα πρώτα της βήματα στην ελεύθερη πια Ελλάδα.

Θα ακολουθήσει μια σειρά προτάσεων, θέσεων και δραστηριοτήτων του Ανώτατου Εργατικού Συνδικαλιστικού Οργανισμού από το 1976 έως και σήμερα.

3.1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Σχέσεις Γ.Σ.Ε.Ε. - Οργανώσεων: Η κατάσταση που επικρατεί στα πρώτα χρόνια της περιόδου που αναφερόμαστε, στις οργανώσεις (σωματεία, εργατικά κέντρα, ομοσπονδίες) από οργανωτικής πλευράς είναι τουλάχιστον απογοητευτική. Η σύγχυση και η αρρυθμία στη λειτουργία τους καθώς και η έλλειψη συνοχής στις σχέσεις μεταξύ τους είναι τα κύρια γνωρίσματα αυτής της κατάστασης.

Εκπρόσωποι της Γ.Σ.Ε.Ε. βρέθηκαν κοντά στις οργανώσεις και έδωσαν κατευθυντήριες γραμμές και οδηγίες για την υπερπήδηση κάθε εμποδίου στην προσπάθειά τους.

Έτσι αρχίζει η δραστηριότητα αυτή των εκπροσώπων της με κύριο άξονα τρία σημεία:

Α) Τον εκδημοκρατισμό και εκσυγχρονισμό της λειτουργίας των οργανώσεων, μέσα κυρίως από την τροποποίηση των καταστατικών τους.

Β) Την ανασύνταξη και αναδιάρθρωση των εργατικών συνδικαλιστικών δυνάμεων και την αποκατάσταση της ενότητας στη βάση.

Γ) Την ανάπτυξη και διατήρηση συνεχούς επαφής και στενών σχέσεων μεταξύ των οργανώσεων και της Γ.Σ.Ε.Ε. αλλά και των ίδιων των οργανώσεων μεταξύ τους, για το να πετύχουν μάλιστα αυτό οργανώθηκε και εκτελέσθηκε ένα ευρύτερο πρόγραμμα περιοδειών που κάλυψε όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας.

Στη διάρκεια των περιοδειών αυτών πραγματοποιήθηκαν συσκέψεις και επαφές στις οποίες:

- 1)** Οι οργανώσεις ενημερώθηκαν για τις θέσεις της Γ.Σ.Ε.Ε. πάνω στα γενικά προβλήματα της εργατοϋπαλληλικής τάξης και στον τρόπο του χειρισμού τους από την υπεύθυνη συνδικαλιστική ηγεσία.
- 2)** Δόθηκαν κατευθυντήριες γραμμές για τη δραστηριοποίηση των οργανώσεων, στα πλαίσια πάντοτε της ορθής συνδικαλιστικής δεοντολογίας όπως εκφράζεται από τη Γ.Σ.Ε.Ε.
- 3)** Ήγινε ανταλλαγή απόψεων πάνω σε γενικά ή ειδικά τοπικά κλαδικά θέματα³⁴.

Παράλληλα μεγάλος αριθμός συνδικαλιστικών στελεχών μετακινήθηκε στην Αθήνα και είχε συναντήσεις και συνεργασίες με την ηγεσία της Γ.Σ.Ε.Ε. για ειδικά θέματα.

Τα αποτελέσματα αυτής της άμεσης επικοινωνίας υπήρξαν πολύ αποδοτικά. Έδωσαν τη δυνατότητα για γρήγορη αντιμετώπιση πολλών εργατικών προβλημάτων,

³⁴ Γ.Σ.Ε.Ε., «1975-1980, Δράση ΚΑΙ Επιτεύγματα μιας εξαετίας».

βοήθησαν στην προώθηση της οργανωτικής προσπάθειας και διευκόλυναν την ομαλή και δημοκρατική λειτουργία των οργανώσεων.

Από μέρους της Γ.Σ.Ε.Ε. δόθηκε κάθε δυνατή υλική, τεχνική και ηθική βοήθεια στις οργανώσεις για την ενίσχυση του έργου τους. Δεν πρέπει βέβαια να παραλείψουμε μια μεγάλη σειρά εγκυκλίων, ανακοινώσεων και εγγραφών που στάλθηκαν για την ενημέρωση των οργανώσεων πάνω σε γενικά ή ειδικά θέματα.

Προσπάθειες έγιναν και στον τομέα οργάνωσης και πραγματοποίησης συνεδρίων. Οι οργανώσεις στο σύνολό τους πραγματοποιούν νέα τοπικά ή ελλαδικά συνέδρια σύμφωνα με τις καταστατικές διαδικασίες.

Τα συνέδρια αυτά σε μεγάλο ποσοστό οργανώθηκαν με την καθοδήγηση της Γ.Σ.Ε.Ε. χωρίς όμως να παραβιασθεί η οργανική αυτονομία των οργανώσεων. Η συγκρότηση των συνεδρίων εκτός από ελάχιστες περιπτώσεις είναι άψογη και σύμφωνη με τις νομικές και καταστατικές επιταγές. Εκπρόσωποι της Γ.Σ.Ε.Ε. παραβρέθηκαν και παρακολούθησαν τέτοιες εργασίες, κατά τη διάρκεια των οποίων μάλιστα εκφράσθηκε και η εμπιστοσύνη των εργαζομένων στον Ανώτατο Συνδικαλιστικό τους οργανισμό και την ηγεσία του. σήμερα όλες οι οργανώσεις εκπροσωπούνται στις διοικήσεις που αναδείχτηκαν μέσα από τις δημοκρατικές διαδικασίες και αντιπροσωπεύουν την ελεύθερη θέληση των εργαζομένων.

Καταλήγοντας θα πρέπει να τονίσουμε πως ποτέ άλλοτε οι οργανώσεις και τα συλλογικά τους όργανα δε λειτούργησαν τόσο νομότυπα και δημοκρατικά και ποτέ η οργανωτική τους στάθμη δεν έφθασε στα σημερινά υψηλά επίπεδα.

Καταστατικά (Σωματείων – Ενώσεων και Γ.Σ.Ε.Ε.)

Καταστατικά Σωματείων – Ενώσεων

Όπως ήδη προείπαμε εμφανίστηκε επιτακτική η ανάγκη για την τροποποίηση των καταστατικών των οργανώσεων, από τη βάση μέχρι και την κορυφή της συνδικαλιστικής πυραμίδας.

Ο εκδημοκρατισμός και ο εκσυγχρονισμός του κινήματος είχε άμεση επιδίωξη την τροποποίηση των καταστατικών και την προσαρμογή τους στις σύγχρονες νομικές και πραγματικές ανάγκες.

Η νομική υπηρεσία σε συνεργασία με την Υπηρεσία Οργανωτικού της Γ.Σ.Ε.Ε. συνέταξαν σχέδια – πλαίσια καταστατικών για τα σωματεία και τις πρωτοβάθμιες ενώσεις. Τα σχέδια αυτά εγκρίθηκαν σε μια σειρά συνεδριάσεων της Διοίκησης και προωθήθηκαν στις οργανώσεις – τμήματα της Γ.Σ.Ε.Ε. για να εκφέρουν τη γνώμη τους και να διατυπώσουν τις απόψεις τους.

Πρέπει να τονίσουμε ότι κατά την σύνταξη των σχεδίων αυτών λήφθηκε βασικά υπόψιν η αποστολή των συνδικάτων στη σύγχρονη εποχή, αποστολή που δεν περιορίζεται στα στενά πλαίσια των επαγγελματικών διεκδικήσεων. Αφετηρία υπήρξε το γεγονός ότι τα συνδικάτα έχουν πάψει να αποτελούν αποκλειστικά και μόνο τα όργανα για την ικανοποίηση των εργατικών διεκδικήσεων και έχουν γίνει φορείς εξυπηρέτησης των σκοπών του κοινωνικού συνόλου γενικότερα, αποφασιστικοί παράγοντες διατήρησης της κοινωνικής ισορροπίας και διαμόρφωσης της κοινωνικοοικονομικής πολιτικής, όργανα εξυπηρέτησης της κοινωνικής και οικονομικής δημοκρατίας.

Έτσι, σήμερα οι οργανώσεις έπειτα από την τροποποίηση των καταστατικών τους μπορούν να έχουν κατοχυρωμένες τις δεοντολογικές τους κατευθύνσεις και καθορισμένους τους σκοπούς και τα μέσα πραγματοποίησής τους.

Όλα αυτά μαζί με την ύπαρξη Διοικήσεων ικανών να συλλάβουν το μέγεθος και το νόημα των σύγχρονων κοινωνικών αναγκών και απαιτήσεων και να τις συνδυάσουν με τα συμφέροντα των εργαζομένων δημιουργούν τις προϋποθέσεις για ένα συνδικαλιστικό κίνημα ανώτερης στάθμης ικανό να σταθεί στο ύψος της αποστολής του.

Καταστατικό Γ.Σ.Ε.Ε.

Μετά το πρώτο βήμα που έγινε για την τροποποίηση των καταστατικών των σωματείων και των ενώσεων η Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. προχώρησε στη διαδικασία για την τροποποίηση και του δικού της καταστατικού.

Κύριες επιδιώξεις ήταν:

- ¤ Να αποτελεί υπόδειγμα για την κατοχύρωση της ελεύθερης έκφρασης και λειτουργίας των εργαζομένων και παράλληλα να ανταποκρίνεται στο πνεύμα και στην ανάγκη της ενότητας του κινήματος.
- ¤ Το καταστατικό να είναι αποδεκτό από όσο το δυνατόν μεγαλύτερο ποσοστό των συνδικαλιστικών παρατάξεων.
- ¤ Να διευκολύνει τον εκσυγχρονισμό των λειτουργικών διαδικασιών, σε αναφορά πάντα με τη δομή του συνδικαλιστικού κινήματος, και να δίνει ευελιξία στη διοικητική λειτουργία ώστε η Γ.Σ.Ε.Ε. όργανο των εργαζομένων να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες και να διαδραματίζει τον αποφασιστικό της

ρόλο στις κοινωνικοοικονομικές εξελίξεις της χώρας³⁵.

Για να επιτευχθεί η αναγκαία συμφωνία, στη σύνταξη των προτάσεων για την τροποποίηση του καταστατικού όλων των συνδικαλιστικών τάσεων που εμφανίζονταν, η Διοίκηση ακολούθησε μια απόλυτα δημοκρατική διαδικασία, που κατά κοινή ομολογία, όμοια της δεν αναφέρεται στην ιστορία του κινήματος.

Με απόφασή της συγκροτήθηκε Ειδική Ομάδα Εργασίας στην οποία ανατέθηκε η επεξεργασία σχεδίου καταστατικού που στο μεταξύ είχε συνταχθεί μετά από μακρύ προβληματισμό από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γ.Σ.Ε.Ε. Στην ομάδα αυτή συμμετείχαν εκπρόσωποι όλων των συνδικαλιστικών τάσεων και έπειτα από πολύμηνες συζητήσεις και συνεδριάσεις κατέληξαν στο τελικό αποτέλεσμα.

Έτσι, μετά από μια άφογα δημοκρατική και δικαστικά εγγυημένη διαδικασία εγκρίθηκαν στο σύνολό τους οι τροποποιήσεις που προτάθηκαν. Το νέο καταστατικό εκσυγχρονισμένο και προσαρμοσμένο στις σύγχρονες νομικές, οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες, επιτρέπει την ανάπτυξη πολύπλευρης δράσης σε όλους τους κοινωνικούς ενδιαφέροντος τομείς, διασφαλίζει την δημοκρατική λειτουργία των συλλογικών οργάνων της Γ.Σ.Ε.Ε. και θέτει τους διεκδικητικούς σκοπούς. Θέτει επίσης βάσεις για την οικονομική αυτονομία των οργανώσεων καθώς αναφέρεται σε παρακράτηση από τους εργοδότες εισφοράς των εργαζομένων υπέρ των εργατικών οργανώσεων.

Θα πρέπει επίσης να τονιστεί πως η οργάνωση των εργαζομένων γυναικών και των εργαζομένων νέων είναι δυο τομείς στους οποίους δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή.

³⁵ Γ.Σ.Ε.Ε., «1975-1980, Δράση & Επιτεύγματα μιας εξαετίας».

Είναι επιτακτική ανάγκη η δημιουργία ειδικών οργάνων, που έργο τους θα έχουν την παρακολούθηση των προβλημάτων των δυο αυτών οργανώσεων.

Θα πρέπει τέλος να σημειώσουμε πως ακολούθησαν και άλλες τροποποιήσεις του καταστατικού καθώς επιτακτική ανάγκη είναι το περιεχόμενό του να συμβαδίζει με το πνεύμα και τις ανάγκες της εποχής.

Γενικό Συμβούλιο

Αφού εγκρίθηκε η τόσο σημαντική τροποποίηση του καταστατικού (1978) από το πρωτοδικείο Αθηνών, η Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. συγκάλεσε το Γενικό Συμβούλιο που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα το 1980.

Το Γενικό Συμβούλιο άσκησε τα ιδιαίτερα αυξημένα καθήκοντά του, καθώς αποτελεί μετά το Πανελλήνιο Συνέδριο το αμέσως επόμενο κυριαρχο σώμα της Γ.Σ.Ε.Ε.

Κατά τη διεξαγωγή των εργασιών τηρήθηκαν όλες οι τυπικές και ουσιαστικές διαδικασίες, με σεβασμό και συνέπεια στις καταστατικές αρχές. Έγινε απολογισμός της διοικητικής και οικονομικής δράσης της Διοίκησης και εισηγήσεις πάνω στα προβλήματα της εργατοϋπαλληλικής τάξης.

Μπορούμε έτσι να πούμε ότι μια νέα περίοδος άρχισε για το ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα. Δόθηκε έτσι η δυνατότητα στους εκπροσώπους των εργαζομένων ξεπερνώντας διαφορές και σκοπιμότητας να αντικρίσουν με αισθημα ευθύνης την εργατική τάξη και τα προβλήματά της.

Πάρθηκαν τέλος ομόφωνες αποφάσεις ουσιαστικής σημασίας για τους εργαζόμενους και το συνδικαλιστικό τους κίνημα, αποφάσεις που χάραξαν μια νέα σγωνιστική πορεία.

3.2. ΤΟΜΕΑΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Η διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. μέσα στο ενδιαφέρον της για τη ρύθμιση των σοβαρότερων θεμάτων των εργαζομένων περιέλαβε και αυτό των χρονικών ορίων εργασίας, από τα σοβαρότερα της εργατικής νομοθεσίας.

Με την Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας της 26-2-75 καθορίζονται για όλους τους μισθωτούς που υπάγονται σ' αυτή από 1 Ιουλίου 1975 οι ώρες εβδομαδιαίας εργασίας σε 45, δηλαδή $7 \frac{1}{2}$ ημερησίως και επιτρέπεται ανώτατο όριο απασχόλησης 48 ώρες την εβδομάδα δηλαδή 3 ώρες υπέρβαση που θεωρείται υπερωριακή απασχόληση.

Η Γ.Σ.Ε.Ε. όμως δεν επαναπαύτηκε στην ιστορική αυτή μείωση του 8ωρου. Συνέχισε την πορεία της για τη συνεχή βελτίωση του ωραρίου απασχόλησης. Πέρα από τα χρονικά όρια εργασίας κατακτήσεις πραγματοποιούνται και στον τομέα της αμοιβής εργασίας.

Τον Μάρτιο του 1975 δημοσιεύτηκε η ιστορική στα εργατικά χρονικά Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας περί εφαρμογής των αρχών ίσης αμοιβής αρρένων και θηλέων, που υπογράφτηκε στις 26 Φεβρουαρίου πανηγυρικά με την παρουσία του πρωθυπουργού κ. Κ. Καραμανλή, του Υπουργού Συντονισμού κ. Παπαλιγούρα και του Υπουργού Εργασίας κ. Κ. Λάσκαρη, από τους εκπροσώπους της Γ.Σ.Ε.Ε. πρόεδρο κ. Παπαγεωργίου και Γ. Γραμματέα κ. Χ. Καρακίτσο και τους εκπροσώπους των ανώτατων συνδικαλιστικών οργανώσεων και εργοδοτών της χώρας. Η αρχή της ίσης αμοιβής των εργαζομένων ασχέτως φύλου για την εφαρμογή της οποίας συμφώνησαν εργοδότες και Γ.Σ.Ε.Ε. καθιερώνεται από το άρθρο 22 του Συντάγματος.

Τέλος, στον τομέα της άδειας των εργαζομένων πραγματοποιήθηκαν διαδοχικές ρυθμίσεις που προκάλεσαν θεαματικές και ριζικές μεταβολές στο θεσμό των αδειών του ΑΝ 539/45 που είχε μείνει σχεδόν αμετάβλητο επί 30 χρόνια.

3.3. ΘΕΣΕΙΣ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Η ηγεσία της εργατοϋπαλληλικής τάξης από τα πρώτα χρόνια της δημοκρατικής Ελλάδας θεώρησε ζαναγκαίο να ρίξει το βάρος στην προσπάθεια της βελτίωσης του χώρου της κοινωνικής ασφάλισης (Ι.Κ.Α., Α.Ο.Ε.Κ. Ο.Α.Ε.Δ.) κ.λπ.

I.Κ.Α.

Ένα από τα κυριότερα προβλήματα που είχε άμεση προτεραιότητα για τη Γ.Σ.Ε.Ε. υπήρξε αυτό της συνταξιοδότησης των ασφαλισμένων του Ι.Κ.Α. Στους ανθρώπους αυτούς δεν παρέχονταν σε καμιά περίπτωση ότι στους ασφαλισμένους άλλων ασφαλιστικών φορέων.

Μέσα από μια σειρά απόψεων, θέσεων και διαπιστώσεων που έκανε γνωστές στην κυβέρνηση με υπομνήματά της η Γ.Σ.Ε.Ε. θέλησε να πετύχει μια σειρά βελτιώσεων και ρυθμίσεων για τους ανθρώπους αυτούς και πραγματικά τα κατάφερε.

Ασχολήθηκε και με τον κλάδο της υγείας. Θέλησε να δώσει στους ασφαλισμένους του Ι.Κ.Α. όσο το δυνατόν αξιοπρεπή και εκσυγχρονισμένη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη. Θέτει λοιπόν ένα πλάνο ενεργειών

που θα ακολουθήσει για την καλύτερη δυνατή βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης.

Ο.Α.Ε.Δ.

Η Γ.Σ.Ε.Ε. παρακολουθεί με τους εκπροσώπους της στο διοικητικό συμβούλιο του Ο.Α.Ε.Δ. το σύνολο των δραστηριοτήτων του φορέα αυτού και ιδιαίτερα στον τομέα των χρηματικών παροχών. Η τακτική επιδότηση των ανέργων, τα ποσά που διατίθενται και ό,τι έχει σχέση με την καταπολέμηση της κοινωνικής πληγής που λέγεται ανεργία ενδιαφέρει άμεσα τη Γ.Σ.Ε.Ε.

Α.Ο.Ε.Κ.

Ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας ιδρύθηκε το 1954 με προορισμό να λύσει το οξύτατο στεγαστικό πρόβλημα των εργαζομένων της χώρας καθώς η στέγαση αποτελεί βιοτική ανάγκη. Η εργατοϋπαλληλική τάξη προσδοκά πολλά από αυτό τον οργανισμό.

3.4. ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Σκοπός της διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. είναι αρχικά να αποκαταστήσει το κύρος του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος στα πρώτα χρόνια που διανύουμε, την επανασύνδεσή του με το Διεθνές Συνδικαλιστικό Κίνημα και την εκπροσώπησή του στους διεθνείς οργανισμούς.

Επιθυμεί να αναπτύξει φιλία και συνεργασία με τα συνδικαλιστικά κινήματα και τους εργαζομένους όλου του κόσμου. Οι δραστηριότητες της Γ.Σ.Ε.Ε στο διεθνές

συνδικαλιστικό στίβο στέφονται με απόλυτη επιτυχία. Το θετικό αυτό αποτέλεσμα οφείλεται στη σωστή και μεθοδευμένη δράση της διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε και στην συμπαράσταση και ανταπόκριση στο έργο της από μέρους των διεθνών και εθνικών συνδικαλιστικών κινημάτων και διεθνών οργανισμών.

Πρώτη η Διεθνής Συνομοσπονδία Ελευθέρων Εργατικών Συνδικάτων μετά από επτά χρόνια διακοπής των σχέσεών της με τη Γ.Σ.Ε.Ε απέστειλε πρόσκληση (1974) στη Διοίκηση να παραστούν στις εορταστικές εκδηλώσεις που έγιναν στις Βρυξέλλες για τη συμπλήρωση 25 χρόνων από την ίδρυση της Διεθνούς.

Στην πρώτη αυτή συνάντηση οι Έλληνες εκπρόσωποι της Διοίκησης έγιναν εγκάρδια δεκτοί από την ηγεσία της Δ.Σ.Ε.Ε.Σ.

Σε συνέδρια της Δ.Σ.Ε.Ε.Σ. που ακολούθησαν η αντιπροσωπεία της Γ.Σ.Ε.Ε. έθεσε επίμαχα θέματα και ιδιαίτερα υψώθηκε έντονη η φωνή διαμαρτυρίας για τη δοκιμασία της Κύπρου. Ο Πρόεδρος της Γ.Σ.Ε.Ε αναδείχθηκε αναπληρωματικό μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Διεθνούς. Η εκλογή αυτή θεωρήθηκε δικαίωση των αγώνων του Ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος και την προσπάθεια της Γ.Σ.Ε.Ε. για ανασυγκρότηση.

Τα επόμενα χρόνια ακολούθησαν επανειλημμένες επαφές της ηγεσίας της Γ.Σ.Ε.Ε με τη Διεθνή στη χώρα μας αλλά και στο εξωτερικό. Μέσα από αυτές τις επαφές αξίζει να σημειώσουμε λόγια του αναπληρωτή Γεν. Γραμματέα της Δ.Σ.Ε.Ε.Σ. Τζών Βαντερβέγκεν:

«Η Γ.Σ.Ε.Ε. μεταβλήθηκε κατά τα τελευταία χρόνια από μια οργάνωση που είχε ανάγκη πρωτίστως από διεθνή συνδικαλιστική αλληλεγγύη, σε μια οργάνωση που είναι τώρα σε θέση να συνεισφέρει στο πλαίσιο των προσπαθειών της

Διεθνούς, στην αναζήτηση λύσεων στα προβλήματα και στις διάφορες μορφές αδικίας που οι εργαζόμενοι σ' όλο τον κόσμο αντιμετωπίζουν»³⁶.

Εκτός από τη Δ.Σ.Ε.Ε.Σ. μετά από επτά χρόνια διεθνούς απομόνωσης (1975), η ελληνική εργατική αντιπροσωπεία κατέλαβε και πάλι τη θέση της στο χώρο της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας.

Στη διάρκεια της συνόδου η αντιπροσωπεία της έγινε δεκτή με αισθήματα φιλίας από τις αντιπροσωπείες των άλλων χωρών. Στις ετήσιες συνόδους, στις εκδηλώσεις και στις αποφάσεις της Δ.Ο.Ε. που ακολούθησαν η Γ.Σ.Ε.Ε. είχε πάντοτε ενεργό συμμετοχή. Ιδιαίτερα συγκεντρώνει πολύτιμο υλικό σε θέματα των συλλογικών συμβάσεων των μεταναστών και προβάλλει πάνω σε αυτά πάντα τις θέσεις της³⁷.

Εκτός από τις δυο αυτές οργανώσεις η Γ.Σ.Ε.Ε. ανέπτυξε σχέσεις φιλίας και συνεργασίας με πολλές ακόμη διεθνείς συνομοσπονδίες εργατών (Γαλλίας, Φιλανδίας, Β. Κορέας, Γιουγκοσλαβίας, Βουλγαρίας, Τσεχοσλοβακίας κ.τ.λ.).

Καθώς επίσης έλαβε σε κάθε περίπτωση συγκεκριμένη θέση κατά των δικτατορικών καθεστώτων. Καταδίκασε τις ανελεύθερες και καταπιεστικές τους ενέργειες και συμπαραστάθηκε στις αντιστασιακές συνδικαλιστικές οργανώσεις και στους εργαζόμενους που δοκιμάζονταν ή αγωνίζονταν για την ανάκτηση των ελευθεριών και δικαιωμάτων τους.

Ο ρόλος της Γ.Σ.Ε.Ε. στην σημερινή κοινωνική και οικονομική δομή του τόπου φυσικά και δε σταματά ούτε περιορίζεται. Το ανώτατο συνδικαλιστικό όργανο συνεχώς

³⁶ Γ.Σ.Ε.Ε. «1975-1980, Δράση & Επιτεύγματα μιας εξαιτίας».

³⁷ Γ.Σ.Ε.Ε. «1975-1980, Δράση & Επιτεύγματα μιας εξαιτίας».

προσπαθεί να βελτιώσει τις θέσεις του και να ανταποκρίνεται στα προβλήματα της χώρας.

Με ότι ασχοληθήκαμε και παρουσιάσαμε ως τώρα δε σημαίνει ότι η ηγεσία της Γ.Σ.Ε.Ε. δεν θα καταπιαστεί και στο μέλλον κάνοντας νέες βελτιώσεις ή συμπληρώσεις όταν και όπου κρίνει σωστό. Δεν επαναπαύεται στα κεκτημένα αλλά διεκδικεί καινούρια. Ας πάρουμε μια μικρή γεύση κάνοντας αναφορά σε ορισμένα ζητήματα που μας απασχολήσανε και στις πιο πρόσφατες προτάσεις - θέσεις που εκφράζει η Γ.Σ.Ε.Ε..

3.5. ΤΟΜΕΑΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ)

Η Γ.Σ.Ε.Ε. προχωρά σε εισηγητική έκθεση για καθιέρωση 35ωρης εβδομαδιαίας απασχόλησης χωρίς μείωση των αποδοχών των εργαζομένων. Η καθιέρωση αυτή αποτελεί πάγιο και επίκαιρο αίτημα του εργατικού κινήματος στην Ελλάδα και στην Ευρώπη. Αποσκοπεί στη μείωση της ανεργίας, με τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των εργαζομένων. Η νέα τεχνολογία είναι κοινωνικά δίκαιο να λειτουργήσει απελευθερωτικά για τον άνθρωπο με την αύξηση του ελεύθερου χρόνου.

Η Γ.Σ.Ε.Ε. ξεκίνησε διαδικασία συλλογικών διαπραγματεύσεων για την εφαρμογή του 35ωρου, χωρίς να επιτευχθεί ομοφωνία με τις εργοδοτικές οργανώσεις. Η μείωση του εργάσιμου χρόνου πρέπει να είναι σημαντική και όχι σταδιακή.

Αναφέρουμε ένα χαρακτηριστικό απόσπασμα της ομιλίας του Προέδρου της Γ.Σ.Ε.Ε. Χρήστου Πολυζωγόπουλου στο Γενικό Συμβούλιο της Γ.Σ.Ε.Ε.:

«Η δραστική μείωση του χρόνου εργασίας είναι το πιο αποτελεσματικό όπλο κατά της ανεργίας. Αναδείξαμε ότι το 35ωρο, χωρὶς μείωση των αποδοχών ως κεντρικό σημείο της στρατηγικής μας και παρά τη σθεναρή εργοδοτική αντίσταση, σήμερα συζητείται ευρύτατα στην κοινωνία, αναπτύσσοντας μια δυναμική αξιοσημείωτη και κατακτά κάποια πρώτη εφαρμογή σε βιομηχανίες, όπως και σε τράπεζες και ΔΕΚΟ πιλοτικά. Εμείς αντιμετωπίζουμε το θέμα του 35ωρου με υπευθυνότητα και σύνεση»³⁸.

3.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ)

Προτάσεις – θέσεις Γ.Σ.Ε.Ε. σχετικά με τον Ο.Α.Ε.Δ.

Ο Ο.Α.Ε.Δ. έχει ανάγκη αναδιοργάνωσης ώστε να ανταποκριθεί στις σύγχρονες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και επαρκούς χρηματοδοτήσεως ώστε οι νέοι σχειδιασμοί να έχουν τα προσδοκούμενα από όλους αποτελέσματα.

Η εργασία αποτελεί δικαίωμα και προστατεύεται από το κράτος που μεριμνά για τη δημιουργία συνθηκών απασχόλησης όλων των πολιτών και για την υλική και ηθική εξύψωση του εργαζόμενου αγροτικού και αστικού πληθυσμού. Δημιουργείται υποχρέωση στο κράτος να μεριμνήσει ανάμεσα σε άλλα, για έναν κρατικό οργανισμό προώθησης της απασχόλησης, απαλλαγμένο από

³⁸ Νομικά Δελτία Γ.Σ.Ε.Ε. , Τεύχη 14, 19.

γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, φιλικό προς τον πολίτη, που προσφεύγει στις υπηρεσίες του, στελεχωμένο με εξειδικευμένο προσωπικό, εξοπλισμένο με σύγχρονα τεχνολογικά μέσα και επαρκώς χρηματοδοτούμενο.

Κύρια σημεία των προτάσεων της Γ.Σ.Ε.Ε. για την αναβάθμιση του Ο.Α.Ε.Δ. είναι η κατοχύρωση του τριμερούς και δημόσιου χαρακτήρα του.

- Μετατροπή του σε μητρικό οργανισμό και δημιουργία τριών τομέων, με αρμοδιότητες σαφώς διαχωρισμένες και καθορισμένες, της ασχόλησης της ασφάλισης και της εκπαίδευσης - κατάρτισης.
- Ο κρατικός προϋπολογισμός να χρηματοδοτεί τις ενεργές πολιτικές ενώ οι εισφορές χρηματοδοτούν την ασφάλιση ώστε να αυξηθούν τα αποθέματα³⁹.

Ο σχεδιασμός για την αναδιοργάνωση υπηρεσιών Ο.Α.Ε.Δ. πρέπει να προσαρμοστεί τονίζει η Γ.Σ.Ε.Ε. στις προτάσεις μας, ώστε να αποφευχθούν τα προβλήματα σύγχυσης αρμοδιοτήτων και επικάλυψης ευθυνών μεταξύ νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και κατ' όνομα Ανωνύμων Εταιρειών του Ο.Α.Ε.Δ. κυρίως για να εξασφαλιστεί ο τριμερής και δημόσιος χαρακτήρας του οργανισμού.

Πολύ σημαντικό θεωρεί η Γ.Σ.Ε.Ε. (καίριας σημασίας) τη στελέχωση των υπηρεσιών του νέου σχήματος και τα καθοδηγητικά όργανα που θα υλοποιήσουν τους σχεδιασμούς. Απαιτούνται αξιοκρατικά κριτήρια, ξεκάθαρες και γρήγορες διαδικασίες, υπέρβαση των γνωστών αδυναμιών και εξαρτήσεων του συστήματος που αποτελούν τις γενεσιούργες αιτίες των προβλημάτων και προκαλούν την ανάγκη συνεχών

³⁹ Νομικά δελτία Γ.Σ.Ε.Ε., Τεύχη 14, 19.

αναδιαρθρώσεων και αναδιοργανώσεων. Τέλος, τονίζει η Γ.Σ.Ε.Ε. το κράτος πρέπει επιτέλους να αντιληφθεί ότι η ενίσχυση του ρόλου των εργατικών και εργοδοτικών συνδικαλιστικών οργανώσεων, ιδιαίτερα στη διοίκηση φορέων άσκησης κοινωνικής πολιτικής όπως οι σχεδιαζόμενοι του Ο.Α.Ε.Δ. είναι πολλαπλώς χρήσιμη, πολιτικά αναγκαία, κοινωνικά απαραίτητη.

3.7. ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ (ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ)

α. Θέσεις για ενσωμάτωση οδηγιών Ευρωπαϊκής Κοινότητας

- Ενσωμάτωση της οδηγίας 2000/43/ΕΚ (περί εφαρμογής της αρχής της ίσης μεταχείρισης άσχετα φυλετικής ή εθνικής καταγωγής).

Η Γ.Σ.Ε.Ε. είναι υπέρ της ταχείας ενσωμάτωσης της άνω οδηγίας στην εθνική μας νομοθεσία. Όπως είναι γνωστό η Συνομοσπονδία Ευρωπαϊκών Συνδικάτων, η Ευρωπαϊκή Ένωση Βιομηχανικών και Εργοδοτικών Οργανώσεων και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Δημοσίων Επιχειρήσεων έχουν εκπονήσει και διατυπώσει «Κοινή Γνώμη», μέσω της οποίας εκφράζεται η ανησυχία για τα φαινόμενα των φυλετικών διακρίσεων και της ξενοφοβίας που υφίστανται στην Ευρωπαϊκή Ένωση, φαινόμενα τα οποία απειλούν σο βαρά την σταθερότητα της κοινωνίας και την ομαλή λειτουργία της οικονομίας.

Οι πλέον αντιπροσωπευτικές συνδικαλιστικές οργανώσεις εργοδότων και εργαζομένων της χώρας μας

υιοθετώντας την προαναφερόμενη «Κοινή Γνώμη» των Ευρωπαϊκών συνδικαλιστικών οργανώσεων, επισημαίνουν την ανάγκη διαμόρφωσης και εφαρμογής πολιτικών που θα εγγυώνται την επιβολή ίσων ευκαιριών και ίσης μεταχείρισης σε θέματα προσλήψεων, επιλογής και τοποθέτησης στην εργασία, εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Και συνεχίζουν τονίζοντας πως η χρησιμοποίηση των αλλοδαπών εργατών ως φτηνού εργατικού δυναμικού σε περίοδο αυξημένης ανεργίας ενισχύει την ξενοφοβία με το λανθασμένο επιχείρημα ότι δήθεν οι ξένοι παίρνουν τις δουλειές των Ελλήνων.

Το πρόβλημα των αλλοδαπών εργατών είναι κυρίως η οικονομική υπερεκμετάλλευση. Η ύπαρξη αντιπροσωπευτικών οργανώσεων των αλλοδαπών είναι όρος αναγκαίος για την διεκδίκηση της συμμετοχής και του μη κοινωνικού αποκλεισμού τους. οι οργανώσεις αυτές πρέπει να στηριχθούν από το κράτος που οφείλει να ζητεί τη γνώμη τους για σχετικά προβλήματα με θεσμοθετημένες διαδικασίες.

Η διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. εκτιμώντας ότι τα νέα ευέλικτα εργασιακά πρότυπα δεν θα πρέπει να οδηγούν στην απορύθμιση των εργασιακών σχέσεων κατ' 4εστρωσε τη δική της στρατηγική που κεντρικό στόχο έχει τη ρύθμιση των νέων μορφών απασχόλησης, ώστε να εξαλειφθούν τα φαινόμενα ασυδοσίας και εκτεταμένης καταστρατήγησης των εργασιακών δικαιωμάτων⁴⁰.

β. Ανθρώπινα Δικαιώματα

- Συλλήψεις σε αντιπολεμικές διαδηλώσεις στην Αίγυπτο.

Η οργάνωση «Συμμαχία Σταματήστε τον Πόλεμο» με κατεπείγον έγγραφό της κατήγγειλε ότι κατά τη διάρκεια

⁴⁰ Νομικά Δελτία Γ.Σ.Ε.Ε., τεύχη 21, 23.

αντιπολεμικών εκδηλώσεων στο Κάιρο, συνελήφθησαν από τις αιγυπτιακές αρχές 13 άτομα τα οποία υπέστησαν βασανιστήρια κατά την κράτησή τους. το αίτημα για άμεση απελευθέρωσή τους έχει αποκτήσει διεθνείς διαστάσεις.

Η Γ.Σ.Ε.Ε. καταδικάζει με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο την παραβίαση των ανθρώπινων και των πολιτικών δικαιωμάτων των κρατουμένων. Και τελειώνει λέγοντας πως ο ελληνικός λαός και οι Έλληνες εργαζόμενοι έχουν ιδιαίτερη ευαισθησία στον αγώνα για την ειρήνη όπως εκατομμύρια πολιτών σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης και με αισθήματα ιδιαίτερου σεβασμού και αγάπης προς τον Αιγυπτιακό λαό, υψώνουμε και τη δική μας φωνή διαμαρτυρίας και είμαστε πλήρως αλληλέγγυοι στις προσπάθειες για άμεση απελευθέρωση των κρατουμένων⁴¹.

3.8. Οι ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΤΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε.

Οι σύγχρονες εξελίξεις της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας, η πολυπλοκότητα των προβλημάτων και των απαιτήσεων μέσα στο πλαίσιο των ραγδαίων επιστημονικών και τεχνολογικών αλλαγών, ώθησαν τη Γ.Σ.Ε.Ε. στην ίδρυση των υποστηρικτικών φορέων: το Ινστιτούτο Εργασίας (INE), το Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων και Ανέργων (ΚΕΠΕΑ) και το Αρχείο Ιστορίας Συνδικάτων (ΑΡΙΣΟΣ).

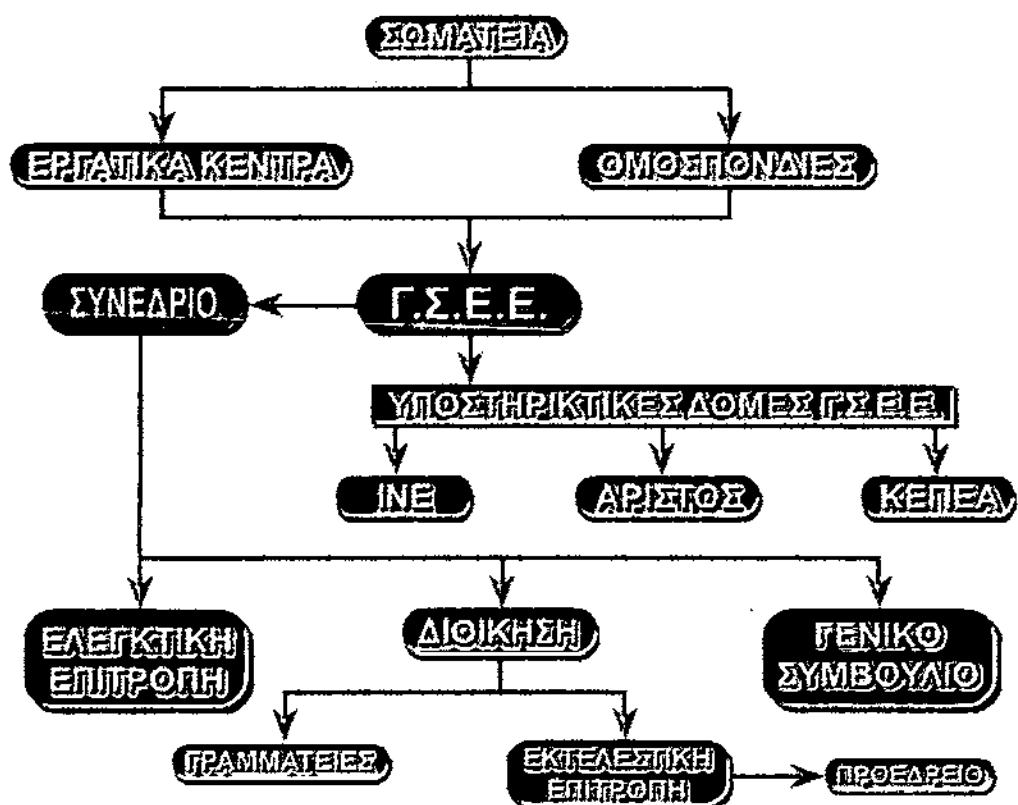
Οι φορείς αυτοί δημιουργήθηκαν για να προσφέρουν στο ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα τις γνώσεις οι οποίες είναι απαραίτητες για τη σύγχρονη συνδικαλιστική δράση. Στόχο έχουν να συμβάλλουν επίσης στη διαμόρφωση

⁴¹ Νομικά Δελτία Γ.Σ.Ε.Ε., τεύχη 21, 23.

προτάσεων και την ενίσχυση της επιχειρηματολογίας των συνδικαλιστικών οργανώσεων σχετικά με τα θεμελιώδη ζητήματα και τις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο οικονομικός και κοινωνικός σχηματισμός της χώρας μας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΔΟΜΗΣ Γ.Σ.Ε.Ε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

**ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ
Γ.Σ.Ε.Ε. ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ
ΘΗΤΕΙΑΣ ΤΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ**

Από 29 Οκτωβρίου 1918 έως 30 Μαρτίου 1919	
Γενικός Γραμματέας	Εμμανουήλ Μαχαιράς
Από 31 Μαρτίου 1919 έως 27 Μαρτίου 1926	
Γενικός Γραμματέας	Ευάγγελος Ευαγγέλου
Από 28 Μαρτίου 1926 έως 8 Απριλίου 1926	
Γενικός Γραμματέας	Ιωάννης Καλομοίρης
Από 9 Απριλίου 1926 έως 14 Αυγούστου 1929	
Γενικός Γραμματέας	Δημήτριος Στρατής
Από 15 Αυγούστου 1929 έως 20 Οκτωβρίου 1934	
Γενικός Γραμματέας	Αριστείδης Δημητράτος
Από 21 Οκτωβρίου 1934 έως 6 Οκτωβρίου 1936	
Γενικός Γραμματέας	Ιωάννης Καλομοίρης
Από 7 Οκτωβρίου 1936 έως 4 Δεκεμβρίου 1937	
Γενικός Γραμματέας	Χρήστος Χαρισιάδης
Από 5 Δεκεμβρίου 1937 έως 26 Αυγούστου 1941	
Γενικός Γραμματέας	Αριστείδης Δημητράτος
Από 27 Αυγούστου 1941 έως 13 Ιουνίου 1942	
Γενικός Γραμματέας	Δημήτρης Καβαλιεράτος
Από 14 Ιουνίου 1942 έως 21 Μαρτίου 1943	
Γενικός Γραμματέας	Ευάγγελος Ευαγγέλου
Από 22 Μαρτίου 1943 έως 2 Μαρτίου 1944	
Γενικός Γραμματέας	Νικόλαος Καλύβας
Από 3 Μαρτίου 1944 έως 8 Ιουλίου 1944	
Γενικός Γραμματέας	Εμμανουήλ Κανακουσάκης
Από 8/7/1944 έως 9-7-1945 υπήρξαν πολλές αλλαγές	
Από 9 Ιουλίου 1945 έως 2 Ιανουαρίου 1946	
Γενικός Γραμματέας	Φώτης Μακρής
Από 3 Ιανουαρίου 1946 έως 26 Ιανουαρίου 1946	
Γενικός Γραμματέας	Κώστας Θεός
Από 30 Ιανουαρίου 1946 έως 10 Μαρτίου 1946	

Γενικός Γραμματέας	Φώτης Μακρής
Από 11 Μαρτίου 1946 έως 31 Ιουλίου 1946	
Γενικός Γραμματέας	Μήτσος Παπαρήγας
Από 1 Αυγούστου 1946 έως 10 Απριλίου 1948	
Γενικός Γραμματέας	Γιάννης Πατσαντζής
Από 2 Ιουνίου 1948 έως 14 Δεκεμβρίου 1964	
Γενικός Γραμματέας	Φώτης Μακρής
Από 22 Δεκεμβρίου 1964 έως 22 Φεβρουαρίου 1965	
Γενικός Γραμματέας	Νίκος Παπαγεωργίου
Από 4 Μαρτίου 1965 έως 28 Μαρτίου 1965	
Γενικός Γραμματέας	Γιώργος Δημητρακόπουλος
Από 29 Απριλίου 1965 έως 18 Σεπτεμβρίου 1965	
Γενικός Γραμματέας	Νίκος Παπαγεωργίου
Από 19 Σεπτεμβρίου 1965 έως 27 Ιουλίου 1966	
Γενικός Γραμματέας	Ιωσήφ Γαλάτης
Από 28 Ιουλίου 1966 έως 1 Αυγούστου 1969	
Γενικός Γραμματέας	Φώτης Μακρής
Από 2 Αυγούστου 1969 έως 9 Απριλίου 1970	
Γενικός Γραμματέας	Γιάννης Καμπανέλλης
Από 10 Απριλίου 1970 έως 28 Δεκεμβρίου 1970	
Γενικός Γραμματέας	Γιάννης Κουρμούζης
Με τροποποίηση καταστατικού καθιερώνεται το	
αξιώμα του Προέδρου	
Από 29 Δεκεμβρίου 1970 έως 10 Ιουλίου 1971	
Πρόεδρος	Γιάννης Κουρμούζης
Γενικός Γραμματέας	Τάσος Τσάτσος
Από 11 Ιουλίου 1971 έως 5 Μαρτίου 1973	
Πρόεδρος	Φρίξος Δασκαλάκης
Γενικός Γραμματέας	Βασίλης Ταμβάκης
Από 6 Μαρτίου 1973 έως 27 Σεπτεμβρίου 1974	

Πρόεδρος	Παναγιώτης
Γενικός Γραμματέας	Παπαδημητρίου
Από 28 Σεπτεμβρίου 1974 έως 3 Απριλίου 1981	Βασίλης Ταμβάκης
Πρόεδρος	Νίκος Παπαγεωργίου
Γενικός Γραμματέας	Χρήστος Καρακίτσος
Από 4 Απριλίου 1981 έως 28 Δεκεμβρίου 1981	
Πρόεδρος	Χρήστος Καρακίτσος
Γενικός Γραμματέας	Μανώλης Σαΐτης
Από 7 Ιανουαρίου 1982 έως 7 Ιουλίου 1983	
Πρόεδρος	Ορέστης Χατζηβασιλείου
Γενικός Γραμματέας	Γιώργος Ραυτόπουλος
Από 8 Ιουλίου 1983 έως 10 Δεκεμβρίου 1983	
Πρόεδρος	Γιάννης Παπαμιχαήλ
Γενικός Γραμματέας	Γιώργος Ραυτόπουλος
Από 22 Δεκεμβρίου 1983 έως 29 Οκτωβρίου 1985	
Πρόεδρος	Γιώργος Ραυτόπουλος
Γενικός Γραμματέας	Μήτσος Κωστόπουλος
Από 31 Οκτωβρίου 1985 έως 4 Δεκεμβρίου 1985	
Πρόεδρος	Γιάννης Παπαμιχαήλ
Γενικός Γραμματέας	Μήτσος Κωστόπουλος
Από 12 Δεκεμβρίου 1985 έως 22 Οκτωβρίου 1988	
Πρόεδρος	Γιώργος Ραυτόπουλος
Γενικός Γραμματέας	Γιώργος Παυλιδάκης
Από 26 Οκτωβρίου 1988 έως 22 Ιανουαρίου 1989	
Πρόεδρος	Γιώργος Ραυτόπουλος
Γενικός Γραμματέας	Λάμπρος
	Κανελλόπουλος
Από 5 Φεβρουαρίου 1989 έως 15 Απριλίου 1989	
Πρόεδρος	Λάμπρος
	Κανελλόπουλος

Γενικός Γραμματέας	Κώστας Παπαχριστοδούλου
Από 25 Απριλίου 1989 έως 28 Μαρτίου 1992	
Πρόεδρος	Λάμπρος Κανελλόπουλος
Γενικός Γραμματέας	Μήτσος Κωστόπουλος
Από 29 Απριλίου 1992 έως 17 Οκτωβρίου 1993	
Πρόεδρος	Λάμπρος Κανελλόπουλος
Γενικός Γραμματέας	Γιάννης Θεωνάς
Από 18 Οκτωβρίου 1993 έως 7 Σεπτεμβρίου 1994	
Πρόεδρος	Χρήστος Πρωτόπαπας
Γενικός Γραμματέας	Γιάννης Θεωνάς
Από 8 Σεπτεμβρίου 1994 έως 27 Αυγούστου 1996	
Πρόεδρος	Χρήστος Πρωτόπαπας
Γενικός Γραμματέας	Γιώργος Μαυρίκος
Από 28 Αυγούστου 1998 έως 2001	
Πρόεδρος	Χρήστος Πολυζωγόπουλος
Γενικός Γραμματέας	Γιώργος Μαυρίκος
Από 2001 έως σήμερα	
Πρόεδρος	Χρήστος Πολυζωγόπουλος
Γενικός Γραμματέας	Μανώλης Ιωάννης (τον διαδέχτηκε ο Πουπάκης Κων/νος)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ Γ.Σ.Ε.Ε.

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΛΛΑΣ

1918-2004

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ
ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΛΛΑΣ
(Γ.Σ.Ε.Ε.)

ΑΘΗΝΑ 2004

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ

ΙΔΡΥΣΗ - ΕΠΩΝΥΜΙΑ - ΕΔΡΑ

ΑΡΘΡΟ 1ο

Η Τριτοβάθμια Συνδικαλιστική Οργάνωση με την επωνυμία ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΛΛΑΣ (ΓΣΕΕ) που ιδρύθηκε και αναγνωρίστηκε με την υπ' αριθ. 2959/1918 απόφαση του Πρωτοδικείου Πειραιά, έχει έδρα την Αθήνα και λειτουργεί σύμφωνα με το παρόν Καταστατικό.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 2ο

Η ΓΣΕΕ συγκροτείται ως ανώτατη κεντρική οργάνωση των εργατών και υπαλλήλων και στη δύναμη της ανήκουν:

1. Οι Ομοσπονδίες που συγκροτούνται από σωματεία των (διωνήσιμων) συναφών Κλάδων οικονομικής δραστηριότητας ή του διοικού ή συναφών επαγγελμάτων.
2. Τα Εργατούπαλληλικά Κέντρα που συγκροτούνται από σωματεία και τοπικά παραρτήματα που έχουν την έδρα τους μέσα στην περιφέρεια του αντίστοιχου Εργατούπαλληλικού Κέντρου.

ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΣΚΟΠΟΙ

ΑΡΘΡΟ 3ο

Βασικές αρχές και σκοποί της ΓΣΕΕ είναι:

1. Η συνένωση όλων των μισθωτών (εργατών και υπαλλήλων) της χώρας σε αυτόνομη κοινωνική δύναμη με σκοπό τη

συλογική ενασκητή συνταγματικών οικαιωμάτων και τοιαύτερα:

- α. των συνδικαλιστικών ελευθεριών
  - β. της ελευθερίας της συνάθροισης
  - γ. του δικαιώματος αναφοράς στις αρχές
  - δ. της ελεύθερης διάδοσης των ιδεών και στοχασμών.
2. Η συνεχής προσπάθεια για τη διεύρυνση της συμμετοχής των εργαζομένων στο εθνικό εισόδημα, ώστε να εξαλειφθεί προοδευτικά η ανισοκατανομή του προϊόντος της κοινωνικής εργασίας.
3. Η προσπάθεια για τη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής θέστης των εργαζομένων, για την ανύψωση της μορφωτικής και πολιτιστικής τους στάθμης, για την εδραίωση της Δημοκρατίας, για την προάσπιση της εθνικής ανεξαρτησίας.
4. Η εξασφάλιση διαρκούς ειρήνης με μέσα που συμβιβάζονται προς τον Χάρτη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.
5. Η εξασφάλιση πλήρους απασχόλησης των εργατούπαλλήλων, ελεύθερης εκλογής εργασίας, προσωπικής ασφαλείας, ολοκληρωμένης κοινωνικής ασφάλισης, ελεύθερης διαπραγμάτευσης των όρων εργασίας για την προσέγγιση προς το ιδανικό της κοινωνικής δικαιοσύνης, με τελική επιδίωξη την κατάργηση της εκμετάλλευσης του ανθρώπου από τον άνθρωπο.
6. Η ουσιαστική και γνήσια αντιρροσωπευτική συμμετοχή της Γ.Σ.Ε.Ε. και των λοιπών εργατούπαλληλικών Οργανώσεων-μελών της στα κρατικά συλλογικά όργανα διοίκησης, ελέγχου και κοινωνικής πολιτικής και ασφάλισης, καθώς και τα όργανα για τον σχεδιασμό, την κατάρτιση και την εφαρμογή προγραμμάτων παραγωγής και διανομής βιοτικών αγαθών, τα οποία θα εξασφαλίζουν βελτιωμένα και σταθερά βασικά επίπεδα ζωής.
7. Η ουσιαστική συμμετοχή των εργαζομένων σε όλα τα όργανα διοίκησης των επιχειρήσεων.
8. α. Η ελευθερία της σκέψης, του λόγου, της εργασίας, της απεργίας, της οργάνωσης σε σωματεία και η καταπολέμηση κάθε μορφής αναγκαστικής (υποχρεωτικής) εργασίας.

β. Η υπερασπιτή των ανθρωπινών και σημαντικών δικαιωμάτων.

9. α. Η ανάπτυξη δεσμών αγάπης, αλληλεγγύης, αδελφόσύνης μεταξύ των μελών των εργατούπαλληλικών οργανώσεων, καθώς και η προβολή των δεσμών αυτών, για το διέλογο του κοινωνικού συνόλου.

β. Η προώθηση της αλληλεγγύης και της κοινής δράσης με τους εργαζόμενους και τους συνδικαλιστές των άλλων χωρών.

10. Οι βασικές αρχές διεθνών διακηρύξεων που αναφέρονται στα ανθρώπινα και δημοκρατικά δικαιώματα όλων των λαών, όπως:

α. Το Καταστατικό της Διεθνούς Συνομοσπονδίας των Ελεύθερων Εργατικών Συνδικάτων, ως και της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων.

β. Η Διακήρυξη της Φιλαδέλφειας για τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (1944).

γ. Ο Χάρτης του Ατλαντικού (1941).

δ. Η Παγκόσμια Διακήρυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (1948).

ε. Οι Αρχές της Τελικής Πράξης της Ευρωπαϊκής Συνδιάσκεψης του Ελσίνκι.

στ. Η Σύμβαση της Ρώμης του 1951.

η. Ο Κοινωνικός Ευρωπαϊκός Χάρτης του Συμβουλίου της Ευρώπης του 1961.

θ. Η Κοινωνική Χάρτα των Θεμελιωδών Κοινοτικών Δικαιωμάτων του Συμβουλίου της ΕΟΚ του 1989.

11. Η Γ.Σ.Ε.Ε. και οι οργανώσεις-μέλη της παίρνουν αποφάσεις μέσα στα όρια του Καταστατικού, με απόλυτη ανεξαρτησία απέναντι στους εργοδότες, τις Κυβερνήσεις, τα πολιτικά Κόμματα ή άλλες εξωσυνδικαλιστικές επιρροές.

Η Γ.Σ.Ε.Ε. και οι οργανώσεις-μέλη της ενεργούν πέρα από κάθε εξωσυνδικαλιστική επιρροή που μπορεί να παρεμποδίσει τη δημοκρατική λειτουργία των συνδικαλιστικών οργανώσεων.

12. Η Γ.Σ.Ε.Ε., βασιζόμενη στις αρχές της Δημοκρατίας, εξασφαλίζει την πλήρη αυτονομία και ελευθερία των οργανώ-

σεων-μελών της, που είναι υποχρεωμένες να εφαρμόζουν πιστά το παρόν Καταστατικό.

13. Εργατοϋπάλληλοι θεωρούνται όλοι όσοι παρέχουν εξαρτημένη εργασία και αποδούν, βασικά, απ' αυτή, ανεξάρτητα από το φύλο, τη θέση, τον βαθμό, τις αποδοχές, τη χειρονακτική ή πνευματική μορφή της εργασίας.

ΑΡΘΡΟ 4ο

Ειδικότεροι σκοποί της Γ.Σ.Ε.Ε. είναι:

1. Να προωθεί και να υποστηρίζει, ως πρωταρχικό καθήκον της, όπου αυτό επιβάλλεται, τη συγκρότηση Εργατοϋπαλληλικών Κέντρων και Κλαδικών Ομοσπονδιών, έτσι ώστε οι παραπάνω οργανισμοί να περικλείνουν στους κόλπους τους όλα τα μέλη των εργατοϋπαλληλικών σωματείων της Ελλάδας.

2. Να συντονίζει τις ενέργειες των οργανώσεων-μελών της για την προστασία των ηθικών, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών, συνδικαλιστικών, ασφαλιστικών, ταξικών, εργασιακών και επαγγελματικών συμφερόντων.

3. Να εκπροσωπεί τους εργαζόμενους της Χώρας και τις συνδικαλιστικές τους οργανώσεις, σε όλα τα γενικής φύσης μορφωτικού, τεχνικού, ασφαλιστικού, διοικητικού, οικονομικού, πολιτιστικού, δημοκρατικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος ζητήματα, που αφορούν στη βελτίωση της θέσης των εργαζομένων.

4. Να αντιπροσωπεύει τις εργατικές και υπαλληλικές οργανώσεις στα συλλογικά δρώγανα Διοίκησης, Ελέγχου και Κοινωνικής Πολιτικής, στα Διαιτητικά και Ασφαλιστικά Δικαστήρια, στη σύναψη, γενικά, κάθε μορφής συλλογικής σύμβασης εργασίας και, γενικότερα, να υποβοηθεί τις Οργανώσεις που υπάγονται σ' αυτή, για την εκπλήρωση του σκοπού τους.

5. Να ενισχύει την εθνική και πνευματική ανύψωση των εργατών-εργατριών και υπαλλήλων, να υποβοηθεί την επαγγελματική τους κατάρτιση και εκπαίδευση και, εν γένει, να ενεργεί για τη διασφάλιση και βελτίωση της οικονομικής, επαγγελματικής και κοινωνικής ζωής των μισθωτών της Χώρας.

6. Ινα εκπινει μοντή τη ς συνεργατικού με ανανεωγή τη με τη σύμπραξη της σε Κρατικές επιτροπές, προγράμματα για την εξυπηρέτηση του κοινωνικού συνόλου.

7. Να συνεργάζεται με τα δημοκρατικά συνδικάτα όλου του κόσμου για την πραγματοποίηση των σκοπών της και ιδιαίτερα για την παροχή βοήθειας στους εργαζόμενους & εκείνους που καταπιεστικά-αντιλαϊκά καθεστώτα έχουν αποστερήσει από τα συνδικαλιστικά και ατομικά τους δικαιώματα, και ακόμα για την εξάλειψη κάθε μορφής διάκρισης που βασίζεται σε πολιτική ιδεολογία ή φιλοσοφία, τη φυλή, τη θρησκεία, το φύλο και την καταγωγή, για την ανάπτυξη αλληλεγγύης προς τους εργαζόμενους των υποανάπτυκτων οικονομικά χωρών.

ΜΕΣΑ

ΑΡΘΡΟ 5ο

Η Γ.Σ.Ε.Ε. επιδιώκει την πραγματοποίηση των παραπάνω σκοπών της:

1. Με την οργάνωση όλων των εργατών, εργατριών και υπαλλήλων και την ανάπτυξη σ' αυτούς επαγγελματικής, κοινωνικής, ασφαλιστικής, παραγωγικής συνείδησης και, γενικότερα, συνείδησης για τους σκοπούς που επιδιώκει η Γ.Σ.Ε.Ε.

2. Με τη συμμετοχή στα δρώγανα εκείνα που είναι αρμόδια για την εφαρμογή των εργατικών νόμων, των συλλογικών συμβάσεων και των διαιτητικών αποφάσεων της προαιρετικής διαιτησίας. Οι εκπρόσωποι της Γ.Σ.Ε.Ε. στους διάφορους Κοινωνικούς φορείς είναι άμεσα ανακλητοί από τη Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε., εφόσον κριθεί ότι δεν συμβάλλουν στην επίτευξη του σκοπού για τον οποίο τους δόθηκε η σχετική εντολή εκπροσώπησης.

3. Με τη διοργάνωση και συμμετοχή σε Εθνικές και Διεθνείς Συνδιασκέψεις που παρουσιάζουν εθνικό, κοινωνικό, πολιτιστικό, οικονομικό, επαγγελματικό, ασφαλιστικό και συνδικαλιστικό ενδιαφέρον.

4. Με την έρευνα και μελέτη των επαγγελματικών, κοινω-

νικών και οικονομικών φυλακμένων, την παρακολούσει, την Ελληνικής και ξένης εργατικής και κοινωνικής νομοθεσίας και τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με τους όρους εργασίας και την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των μισθωτών.

5. Με τη σύσταση Εργατούπαλληλικών Κέντρων και Ομοσπονδιών και την καθοδήγησή τους για την εκπλήρωση του σκοπού τους.

6. Με την ίδρυση Σχολών, Αναγνωστηρίων, Βιβλιοθηκών και Λεσχών, την έκδοση βιβλίων και διατριβών εθνικού, επαγγελματικού, κοινωνικού και επιστημονικού περιεχομένου και Επιθεωρήσεων ή δημοσιογραφικών εντύπων επαγγελματικού και κοινωνικού χαρακτήρα

7. Με την παροχή ηθικής και υλικής βοήθειας στις Οργανώσεις-μέλη της, καθώς επίσης και σε εργάτες και υπαλλήλους και των δύο φύλων, οι οποίοι εξαιτίας εκτάκτων συνθηκών της εργασίας και των γενικότερων οικονομικών, επαγγελματικών, κοινωνικών ή άλλων εξαιρετικών συνθηκών της ζωής τους, έχουν ανάγκη αυτή τη βοήθεια.

8. Με την παροχή υποτροφιών σε εργατούπαλλήλους για την ευρύτερη πνευματική και επαγγελματική τους ανάπτυξη.

9. Με την ίδρυση, υποστήριξη και επιχορήγηση οργανισμών ή οργανώσεων ή ιδρυμάτων Εθνικού, Επιστημονικού, Μορφωτικού, Εκπαιδευτικού, Ψυχαγωγικού, Συνεταιριστικού και Κοινωνικού χαρακτήρα, που θα υποβοηθούν ή θα ενισχύουν τους σκοπούς και τις επιδιώξεις τους, μετά από σχετική απόφαση της Διοίκησης.

10. Με τη συνεργασία με άλλες οργανώσεις παρεμφερών επιδιώξεων (δημοσιούπαλληλικές, βιοτεχνικές, συνεταιριστικές, γεωργικές κ.λ.π.) με την οργάνωση εργατικών συσκέψεων και συγκεντρώσεων και τη συμμετοχή σε συσκέψεις και συγκεντρώσεις με παρεμφερείς επιδιώξεις.

11. Με τη χρησιμοποίηση όλων των νομίμων μέσων (διμερών και τριμερών διαπραγματεύσεων, αγωνιστικών κινητοποιήσεων, απεργιών) για την ικανοποίηση των διεκδικήσεων της Εργατούπαλληλικής Τάξης.

12. Με την κατάλληλη συνδικαλιστική εκπαίδευση στελε-

χών των συνδικαλιστικών οργανώσεων, με την ίδρυση για τον σκοπό αυτό σχολών συνδικαλιστικής εκπαίδευσης και εκπαιδευτικών ινστιτούτων καθώς και την πραγματοποίηση σεμιναρίων.

13. Με την οργάνωση Ειδικών Συνδιασκέψεων για θέματα που θα αφορούν τις γυναίκες, τη νεολαία και τους συνταξιούχους.

ΑΡΘΡΟ 6ο

Η Γ.Σ.Ε.Ε. αποτελεί τμήμα της Διεθνούς Συνομοσπονδίας των Ελευθέρων Εργατικών Συνδικάτων και της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων.

Η Γ.Σ.Ε.Ε. διατηρεί το δικαίωμα, με απόφαση του Πανελλαδικού Συνεδρίου, να προσχωρεί σε άλλες Διεθνείς Οργανώσεις και με απόφαση του Διοικητικού της Συμβουλίου να συνεργάζεται με Διεθνείς Οργανώσεις.

ΕΓΓΡΑΦΗ ΜΕΛΩΝ

ΑΡΘΡΟ 7ο

1. Στη Γ.Σ.Ε.Ε. γίνονται δεκτά ως μέλη μονάχα Εργατούπαλληλικά Κέντρα και Ομοσπονδίες.

2. Για την εγγραφή μιας Οργάνωσης στη δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., αποφασίζει, μετά από σχετική αίτηση της Οργάνωσης, η Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε., μέσα σ' ένα τρίμηνο, κι η απόφαση κοινοποιείται, στο ίδιο χρονικό διάστημα, στην Οργάνωση που έχει υποβάλει την αίτηση. Μαζί με την αίτηση, η οργάνωση πρέπει να υποβάλει:

α. Επικυρωμένο αντίγραφο του ισχύοντος Καταστατικού της.

β. Αντίγραφο απόφασης της Γενικής της Συνέλευσης με την οποία αποδέχεται το Καταστατικό της Γ.Σ.Ε.Ε. και εκφράζει την επιθυμία να γίνει μέλος της.

γ. Πίνακα των Σωματείων-μελών που είναι γραμμένα στην Οργάνωση, μαζί με την αριθμητική δύναμη του καθενός απ' αυτά σε φυσικά μέλη που είναι οικονομικά εντάξει και έχουν ψηφίσει για την ανάδειξη καταστατικών οργάνων και αντι-

προσώπων στη δευτεροβάθμια Οργάνωση.

δ. Πιστοποιητικό για την εγγραφή της στο Βιβλίο Σωματείων του οικείου Πρωτοδικείου, εφόσον δεν προκύπτει από το επικυρωμένο Καταστατικό.

3. Όταν γίνει δεκτή η αίτησή της, η Οργάνωση καταχωρείται στο Μητρώο μελών της Γ.Σ.Ε.Ε., αφού πρώτα καταβάλει το δικαίωμα εγγραφής.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ

ΑΡΘΡΟ 8ο

Οι Οργανώσεις που απαρτίζουν τη Γ.Σ.Ε.Ε. έχουν υποχρέωση:

1. Να ακολουθούν τις διατάξεις του Καταστατικού και το πρόγραμμα της Γ.Σ.Ε.Ε. και να σέβονται τις αποφάσεις των οργάνων της.

2. Να εκπληρώνουν τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς τη Γ.Σ.Ε.Ε. και να συμμορφώνονται με τον τρόπο είσπραξης που καθορίζεται από τη Διοίκηση.

3. Να αγωνίζονται με όλα τα νόμιμα μέσα για την επικράτηση των αρχών και των αποφάσεων της Γ.Σ.Ε.Ε. έτσι που ν' απαλλαγούν σύντομα οι εργαζόμενοι από τον φόβο, την πενία, την εκμετάλλευση του ανθρώπου από τον άνθρωπο και κάθε άλλης μορφής καταπίεση.

4. Να διατηρούν τις Οργανώσεις μακριά από κάθε εργοδοτική, Κυβερνητική και κομματική εξάρτηση.

5. Να στέλνουν κάθε χρόνο στη Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. γραπτή έκθεση ταμειακής και οργανωτικής κατάστασης, έκθεση δραστηριοτήτων και κάθε άλλο στοιχείο που αναφέρεται στη συνδικαλιστική ζωή των Οργανώσεων.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΛΩΝ

ΑΡΘΡΟ 9ο

Οι Οργανώσεις που απαρτίζουν τη Γ.Σ.Ε.Ε. έχουν τα ακό-

λουσα δικαιωματα.

1. Να συμμετέχουν με τους εκλεγμένους αντιπροσώπους τους στα όργανα Διοίκησης και Ελέγχου της Γ.Σ.Ε.Ε., όπως ορίζει το παρόν Καταστατικό.

2. Να προτείνουν προς τη Διοίκηση, τουλάχιστον ένα τρίμηνο πριν την ημέρα της Συνόδου του Πανελλαδικού Συνεδρίου, την εγγραφή στην Ημερήσια Διάταξη του θεμάτων που αφορούν γενικά ζητήματα. Η Διοίκηση διατηρεί το δικαίωμα να κρίνει αν τα ζητήματα αυτά είναι, πράγματι, γενικά.

3. Να ασκούν, στο Πανελλαδικό Συνέδριο, έλεγχο των Πράξεων της Διοίκησής της.

4. Να ζητούν την θική και υλική ενίσχυση της Γ.Σ.Ε.Ε. σύμφωνα με το παρόν Καταστατικό.

ΑΡΘΡΟ 10ο

1. Η αποχώρηση κάθε Οργάνωσης-μέλους από τη δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε είναι ελεύθερη κι αποφασίζεται από τη Συνέλευσή της με τον ίδιο τρόπο που αποφασίζεται και η προσχώρηση. Η απόφαση για την αποχώρηση γνωστοποιείται στη Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. με έγγραφο που συνοδεύεται από αντίγραφο των πρακτικών της Συνέλευσης.

2. Η Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε έχει το δικαίωμα να εξετάσει τη νομιμότητα και την εγκυρότητα αυτής της απόφασης και, αν την αμφισβητήσει, έχει το δικαίωμα να επιμεληθεί την άσκηση των νομίμων ενδίκων μέσων.

3. Η Διοίκηση της Οργάνωσης που αποχώρησε ευθύνεται για κάθε πράξη που έγινε κατά το χρονικό διάστημα που αποτελούσε μέλος.

ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΕΣ ΠΟΙΝΕΣ

ΑΡΘΡΟ 11ο

Σε περιπτώσεις παραβάσεων υποχρεώσεων που απορρέουν για τα μέλη από το παρόν Καταστατικό, η Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. με απόφασή της, μπορεί να επιβάλει στις Διοικήσεις των Οργανώσεων-μελών της, και αφού προηγουμένως τις καλέσει σε απολογία, τις πειθαρχικές ποινές της σύστασης

και της επιπλήξης, αναλογά με τη μαρυτήρα των παραμετρών.

Τις παραπάνω ποινές μπορεί να επιβάλει το Συνέδριο στα μέλη της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. για τις παραβιάσεις τους που απορρέουν απ' το Καταστατικό κι από τον Νόμο.

ΔΙΑΓΡΑΦΗ ΜΕΛΩΝ

ΑΡΘΡΟ 12ο

1. Διαγράφονται από τη Γ.Σ.Ε.Ε. οι Οργανώσεις που καθυστερούν, αδικαιολόγητα, πέρα από ένα εξάμηνο, τις οικονομικές τους υποχρεώσεις προς αυτήν.

2. Η διαγραφή της Οργάνωσης γίνεται μετά από απόφαση της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. και αφού προηγουμένως ειδοποιηθεί η Οργάνωση να καταβάλει τις συνδρομές που οφείλει.

3. Η Οργάνωση που διαγράφεται γι' αυτόν τον λόγο μπορεί να εγγραφεί ξανά, αφού προηγουμένως εκπληρώσει τις οφειλόμενες υποχρεώσεις της.

ΑΡΘΡΟ 13ο

1. Το Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. με αυξημένη πλειοψηφία των 3/4 των παρόντων, με πλήρως αιτιολογημένη απόφασή του, μετά από πρόταση της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε., μπορεί να διαγράψει Οργάνωση-μέλος της, για δράση που αντιστρατεύεται στο Καταστατικό και τους σκοπούς της Γ.Σ.Ε.Ε., καθώς και για την άρνηση εφαρμογής των αποφάσεων των οργάνων Διοίκησής της.

Ο Πρόεδρος και ο Γραμματέας αυτής της Οργάνωσης μπορούν να παρευρεθούν κατά τη σχετική συζήτηση, για την παροχή εξηγήσεων, καλούμενοι εγγράφως ειδικά προς τούτο.

2. Η Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. μπορεί να παρεμβαίνει σε περιπτώσεις διαγραφής πρωτοβάθμιων Οργανώσεων από τη δύναμη Εργατικού Κέντρου ή Ομοσπονδίας μέλους της, ζητώντας την επανεξέταση της απόφασης που οδήγησε στη διαγραφή.

ΑΡΘΡΟ 14ο

Συλλογικά όργανα της Γ.Σ.Ε.Ε. είναι:

1. Το Πανελλαδικό Συνέδριο.
2. Το Γενικό Συμβούλιο.
3. Η 45μελής Διοίκηση,
4. Η 15μελής Εκτελεστική Επιτροπή ως όργανο Διοίκησης.
5. Η 15μελής Ελεγκτική Επιτροπή, ως όργανο Ελέγχου της διαχείρισης.
6. Η Προσωρινή Διοίκηση.

ΤΟ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΑΡΘΡΟ 15ο

Κυρίαρχο Σώμα της Γ.Σ.Ε.Ε. είναι το Πανελλαδικό Συνέδριο.

1. Αυτό αποφασίζει για κάθε θέμα που δεν είναι αντίθετο στο πάρον Καταστατικό και στον Νόμο, και ιδιαίτερα:

α. Αποφαίνεται σχετικά με τη Διοικητική και Διαχειριστική Λογοδοσία της Διοίκησης.

β. Ψηφίζει τις προγραμματικές αρχές και το πρόγραμμα δράσης της Γ.Σ.Ε.Ε.

γ. Εκλέγει τα σαράντα πέντε (45) μέλη της Διοίκησης, τα δεκαπέντε (15) μέλη της Ελεγκτικής Επιτροπής και τους είκοσι πέντε (25) Γενικούς Συμβούλους. Όλα τα παραπάνω μέλη εκλέγονται για τρία (3) χρόνια.

δ. Εγκρίνει τον Απολογισμό της Ζετίας που έληξε και τον Προϋπολογισμό της επόμενης.

ε. Τροποποιεί το Καταστατικό της Γ.Σ.Ε.Ε.

στ. Αποφασίζει για τις προτάσεις που υποβάλλονται από τις Οργανώσεις της δύναμης της Γ.Σ.Ε.Ε.

2. Το Πανελλαδικό Συνέδριο συνέρχεται τακτικά κάθε τρία (3) χρόνια και συγκαλείται με απόφαση της Διοίκησης που ορίζει και τον τόπο όπου θα πραγματοποιηθεί. Ακόμα, όποτε κριθεί απαραίτητο, συγκαλείται έκτακτα, μετά από απόφαση της Διοίκησης ή αν ζητηθεί η σύγκλησή του από το 1/4 του συνολικού αριθμού των Οργανώσεων-μελών της Γ.Σ.Ε.Ε.

ΑΡΘΡΟ 16ο

1. Το Τακτικό Πανελλαδικό Συνέδριο συγκροτείται από τους αντιπροσώπους των Εργατοϋπαλληλικών Κέντρων και των Ομοσπονδιών που ανήκουν στη δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε. και έχουν εκλεγεί από τα Τοπικά και Κλαδικά Συνέδρια στα οποία έλαβαν μέρος αντιπρόσωποι εκλεγμένοι, στο σύνολό τους, από τις Συνελεύσεις των Σωματείων.

2. Κάθε Εργατικό Κέντρο και Ομοσπονδία εκπροσωπείται και διαθέτει αριθμό ψήφων ανάλογα με τον αριθμό των οικονομικά εντάξει φυσικών μελών που ψήφισαν στις αρχαιρεσίες των σωματείων της δύναμής της, απ' όπου προήλθαν οι αντιπρόσωποι αυτών των σωματείων για τα Τοπικά και Κλαδικά Συνέδρια στα οποία έγινε η εκλογή των αντιπροσώπων της δευτεροβάθμιας Οργάνωσης για το Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

3. Η παραπάνω αναλογία καθορίζεται ως εξής:

α. Για κάθε 1.000 ψηφίσαντα φυσικά μέλη, όπως καθορίζεται στην αμέσως προηγούμενη παράγραφο, εκλέγεται ένας αντιπρόσωπος, δηλ. ο αριθμός των 1.000 ψηφισάντων αποτελεί το μέτρο εκλογής αντιπροσώπου.

β. Εφόσον ο αριθμός των ψηφισάντων υπερβαίνει το ήμισυ του πιο πάνω μέτρου εκλέγεται ένας επί πλέον αντιπρόσωπος.

γ. Σε περίπτωση που ο αριθμός των ψηφισάντων δεν συγκεντρώνει το μέτρο, υπερβαίνει όμως το 1/2 αυτού, εκλέγεται ένας αντιπρόσωπος.

4. Η ανωτέρω δύναμη αυτών που ψήφισαν αποδεικνύεται απ' τα επίσημα πρακτικά εκλογής των αντιπροσώπων (ή από επικιρωμένη φωτοτυπία) των Εργατοϋπαλληλικών Κέντρων και των Ομοσπονδιών, που συνοδεύονται και από τα επί μέρους πρακτικά των Σωματείων της δύναμής τους. Αυτά υποβάλλονται ως έγγραφα νομιμοποίησης.

5. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση υποβολής των ανωτέρω επί μέρους πρακτικών οι Οργανώσεις που υποβάλλουν ειδικό πρακτικό ή αντίγραφο μητρώου, στο οποίο αναγράφονται με λεπτομέρεια α) οι αντιπρόσωποι των Σωματείων-μελών που πήραν μέρος στο Συνέδριο του Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου ή της Ομοσπονδίας, β) τα Σωματεία απ' τα

οποία προερχονται αυτοί, γ) η ημερομηνία των συνελεύσεων απ' τις οποίες εκλέχηκαν, δ) ο αριθμός των μελών που ψήφισαν σ' αυτές και ε) τα ονοματεπώνυμα των Δικαστικών Αντιπροσώπων που παραβρίσκονταν σ' αυτές τις Συνελεύσεις.

6. Η εκλογή των ανωτέρω αντιπροσώπων των Εργατικών Κέντρων και Ομοσπονδιών για το Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε., διενεργείται σε τακτικό ή έκτακτο ή και ειδικά συγκαλούμενο Συνέδριο του Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου και της Ομοσπονδίας.

7. Η εκλογή των άντιπροσώπων για το Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. γίνεται με μυστική ψηφοφορία και με το σύστημα της απλής αναλογικής.

8. Σε έκτακτα Πανελλαδικά Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε. καλούνται ως αντιπρόσωποι των Ομοσπονδιών και των Εργατοϋπαλληλικών Κέντρων εκείνοι που παρακάθησαν ως αντιπρόσωποι στο προηγούμενο Συνέδριο, εφόσον στο μεταξύ δεν έχουν εκλεγεί νέοι.

9. Μέχρι να παρθεί απόφαση επί της λογοδοσίας, τα μέλη της Διοίκησης που απέρχεται, παρίστανται στο Πανελλαδικό Συνέδριο, με δικαίωμα λόγου, αλλά χωρίς ψήφο, αν δεν έχουν εκλεγεί ως Σύνεδροι.

ΑΡΘΡΟ 17ο

1. Η προκήρυξη για το Τακτικό Πανελλαδικό Συνέδριο γίνεται έξι μήνες πριν την ημέρα της συνόδου του.

2. Τα έξοδα των Συνέδρων επιβαρύνουν τις Ομοσπονδίες και τα Εργατοϋπαλληλικά Κέντρα απ' τα οποία εκλέγονται, μπορούν όμως να καταβάλλονται και από το Ταμείο της Γ.Σ.Ε.Ε. μετά από απόφαση της Διοίκησής της.

Το ύψος της ημεραργίας καθορίζεται με ενιαίο τρόπο για όλους τους αντιπροσώπους με απόφαση της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε.

3. Δύο μήνες πριν την ημέρα της Συνόδου του Πανελλαδικού Συνέδρου κοινοποιείται σε όλες τις Ομοσπονδίες και τα Εργατοϋπαλληλικά Κέντρα η Ημερήσια Διάταξη των θεμάτων του Συνέδρου, η Διοικητική Λογοδοσία και η Έκθεση του Οικονομικού Απολογισμού.

4. Η προκήρυξη για το εκτύπωση Πανελλαδικού Συνέδριου γίνεται πριν δύο μήνες. Η Ημερήσια Διάταξη κοινοποιείται στις Οργανώσεις - μέλη, δεκαπέντε (15) ημέρες πριν την ημέρα της συνάδου του Συνεδρίου.

ΑΡΘΡΟ 18ο

1. Όλα τα έγγραφα νομιμοποίησης των αντιπροσώπων πρέπει να έχουν κατατεθεί στη Γ.Σ.Ε.Ε. δεκαπέντε (15) πλήρεις ημέρες πριν την έναρξη του Πανελλαδικού Συνεδρίου. Επίσης δεκαπέντε (15) πλήρεις ημέρες πριν την έναρξη του Πανελλαδικού Συνεδρίου, επιβάλλεται η οικονομική τακτοποίηση των Οργανώσεων-μελών της προς τη Γ.Σ.Ε.Ε. Σε περίπτωση καθυστέρησης υποβολής των νομιμοποιητικών εγγράφων ή της οικονομικής τακτοποίησης, αποκλείεται η Οργάνωση από το Συνέδριο.

2. Η Εκτελεστική Επιτροπή, μετά από εισήγηση του Προέδρου, ελέγχει αν είναι κανονικά ή όχι τα έγγραφα που έχουν κατατεθεί για τη νομιμοποίηση των αντιπροσώπων του Πανελλαδικού Συνεδρίου και εφοδιάζει με δελτίο Συνέδρου τους αντιπροσώπους που τα έγγραφα νομιμοποίησής τους βρέθηκαν εντάξει.

3. Την ορισμένη ημέρα ο Πρόεδρος της Γ.Σ.Ε.Ε. ή, αν κωλύεται ή απουσιάζει, ο Αναπληρωτής του, κηρύσσει την έναρξη των εργασιών του Πανελλαδικού Συνεδρίου και προεδρεύει σ' αυτό κατά την έναρξη του.

4. Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος ή και οι Σύνεδροι προτείνουν προς το Πανελλαδικό Συνέδριο και εκείνο εκλέγει με ανάταση των χεριών τα μέλη του Τακτικού Προεδρείου τα οποία αποτελούνται από τον Πρόεδρο, δύο (2) Αντιπρόεδρους και δύο (2) Γραμματείς.

5. Το Τακτικό Προεδρείο ή και οι Σύνεδροι προτείνουν προς το Συνέδριο και εκείνο εκλέγει Πενταμελή Προσωρινή Επιτροπή με ανάταση των χεριών, ενώπιον της οποίας εκλέγονται:

α. με ανάταση των χεριών Πενταμελής Επιτροπή Ελέγχου Πληρεξουσίων και

β. με μυστική ψηφοφορία, με το σύστημα της απλής ανα-

λογικής, όταν προβλαπτικό είναι αρνητικό η έναρξη της ημέρας της ανταστατικού αυτού και με την παρουσία αντιπροσώπου της Δικαιοστικής Αρχής, Πενταμελής Εφορευτική Επιτροπή.

6. Σπην Επιτροπή Ελέγχου των Πληρεξουσίων παραπέμπονται οι περιπτώσεις εκείνων των αντιπροσώπων που δεν βρέθηκαν εντάξει κατά τον έλεγχο της Εκτελεστικής Επιτροπής. Επίσης, ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πληρεξουσίων παραπέμπονται και οι περιπτώσεις των αντιπροσώπων για τους οποίους έχουν τυχόν υποβληθεί ενστάσεις κατά τις εργασίες του Συνέδριου.

Η Επιτροπή Ελέγχου Πληρεξουσίων, με έγγραφη και αιτιολογημένη έκθεσή της, προτείνει προς το Πανελλαδικό Συνέδριο και εκείνο αποφασίζει τελεσίδικα, για τη συμμετοχή των πιο πάνω αντιπροσώπων το αργότερο μέχρι το τέλος των εργασιών της πρώτης ημέρας του Συνέδριου.

7. Μετά την εκλογή του το Τακτικό Προεδρείο αναλαβαίνει τα καθήκοντά του και διευθύνει τις εργασίες του Συνέδριου.

ΑΡΘΡΟ 19ο

1. Η Εφορευτική Επιτροπή, αφού αναλάβει τα καθήκοντά της, παραλαβαίνει από τη Διοίκηση που απέρχεται το Μητρώο των αντιπροσώπων στο Συνέδριο, το εκλογικό υλικό, την κάλπη και τον χώρο διεξαγωγής της ψηφοφορίας, κατάλληλα διευθετημένο και ορίζει με ανακοίνωσή της την προθεσμία μέχρι την οποία, και μέσα στο Πρόγραμμα εργασιών του Συνέδριου, πρέπει να υποβάλουν υποψηφιότητα όσοι επιθυμούν, για τα όργανα Διοίκησης, Ελέγχου και Γενικού Συμβουλίου. Ο αριθμός των υποψηφίων κάθε συνδυασμού δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος του διπλάσιου αριθμού του προβλεπόμενου, από το Καταστατικό, αντίστοιχου αριθμού των εδρών του οργάνου.

2. Η Εφορευτική Επιτροπή α) προβαίνει στην ανακήρυξη των υποψηφίων για τα αξιώματα που έχουν υποβληθεί οι σχετικές αιτήσεις και β) στην εκτύπωση των ψηφοδελτίων, όπου αναγράφονται με αλφαριθμητική σειρά τα ονοματεπώνυμα των υποψηφίων, χωριστά για κάθε συλλογικό όργανο.

3. Η Εφορευτική Επιτροπή, υπό την προεδρία Δικαστικού, εποπτεύει για τη διεξαγωγή των αρχαιρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και του Καταστατικού, φροντίζει για την τίτληση της τάξης και αποφαίνεται προσωρινά για κάθε αμφισβήτηση που ανακύπτει και για κάθε ένσταση που υποβάλλεται.

4. a) Η εκλογή των οργάνων της Γ.Σ.Ε.Ε. γίνεται με το σύστημα της απλής αναλογικής.

β) Οι έδρες της Διοίκησης, της Ελεγκτικής Επιτροπής και των 25 αιρετών Γενικών Συμβούλων, κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών και των τυχόν χωριστών υποψηφίων, ανάλογα με την εκλογική τους δύναμη. Το σύνολο των εγκύρων ψηφοδελτίων διαιρείται με τον αριθμό των εδρών της Διοίκησης, της Ελεγκτικής Επιτροπής και των αιρετών Γενικών Συμβούλων που προβλέπεται από το Καταστατικό της Γ.Σ.Ε.Ε.

Το πηλίκον αυτής της διαίρεσης, παραλειπόμενου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο. Κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες στη Διοίκηση, στην Ελεγκτική Επιτροπή και στις αιρετές θέσεις του Γενικού Συμβουλίου, όσες χωρεί το εκλογικό μέτρο στον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε.

γ) Χωριστός υποψήφιος που έλαβε το ίδιο ή μεγαλύτερο αριθμό ψήφων από το εκλογικό μέτρο, καταλαμβάνει μία έδρα στο όργανο για το οποίο είχε θέσει υποψηφιότητα.

δ) Συνδυασμός που περιλαμβάνει υποψηφίους λιγότερους από τις έδρες που του ανήκουν, καταλαμβάνει τόσες μόνον έδρες, όσοι είναι οι υποψήφιοί του.

ε) Οι έδρες που μένουν αδιάθετες, σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγουμένων παραγράφων, κατανέμονται από μία στους συνδυασμούς εκείνους που έχουν καταλάβει τουλάχιστον μία έδρα και οι οποίοι συγκεντρώνουν υπόλοιπο ψηφοδελτίων μεγαλύτερο από το 1/3 του εκλογικού μέτρου και πλησιάζουν περισσότερο προς αυτό (το εκλογικό μέτρο).

στ) Οι έδρες που τυχόν μένουν αδιάθετες, κατανέμονται μεταξύ των συνδυασμών και των μεμονωμένων υποψηφίων, ανάλογα με τον αριθμό των υπολοίπων ψηφοδελτίων ή τον αριθμό των ψηφοδελτίων που δεν χρησιμοποιήθηκαν κατά

την πρώτη φάση της κατανομής, λόγω της αναποτίθεσης της εκλογικού μέτρου.

Σε περίπτωση (σου αριθμού ψηφοδελτίων γίνεται κλήρωση από την Εφορευτική Επιτροπή,

ζ) Εφόσον μετά την εφαρμογή των πιο πάνω διατάξεων, ο αριθμός των εκλεγομένων για τα δργανα της Γ.Σ.Ε.Ε. είναι μεγαλύτερος του προβλεπομένου από το Καταστατικό, τότε υπολογίζεται κατά τις φάσεις της κατανομής ακέραιο το εκλογικό μέτρο, δηλ. ο φυσικός αριθμός και το κλάσμα.

5. Η Εφορευτική Επιτροπή συντάσσει το πρακτικό διεξαγωγής εκλογών στο οποίο περιλαμβάνονται όλες οι πράξεις που αφορούν την εκλογική διαδικασία, καταχωρούνται οι αποφάσεις επί υποβαλλομένων ενστάσεων και καταγράφεται η κατανομή των εδρών, καθώς και η ανακήρυξη των επιτυχόντων τακτικών και αναπληρωματικών μελών των Καταστατικών οργάνων, σύμφωνα με τον αριθμό σταυρών προτίμησης.

6. Στο τέλος του σώματος του μητρώου των αντιπροσώπων η Εφορευτική Επιτροπή συντάσσει, απαραιτήτως, περίληψη του πρακτικού των αρχαιρεσιών, καταχωρίζοντας α) τον αριθμό των αντιπροσώπων που ψήφισαν, β) τον αριθμό των εγκύρων ψηφοδελτίων που έλαβε κάθε συνδυασμός και μεμονωμένος υποψήφιος.

Η πιο πάνω καταχώρηση καλύπτεται από τις υπογραφές των αντιπροσώπων της δικαστικής αρχής και των λοιπών μελών της Εφορευτικής Επιτροπής.

ΑΡΘΡΟ 20ο

1. Το Συνέδριο βρίσκεται σε απαρτία:

α) Κατά την πρώτη πρόσκληση, όταν είναι παρόν τουλάχιστον το 1/3 απ' τον συνολικό αριθμό των αντιπροσώπων των οργανώσεων-μελών που έχουν δικαίωμα ψήφου.

β) Αν δεν σχηματισθεί απαρτία στην πρώτη του σύνοδο, το Συνέδριο συνέρχεται ξανά, με τα διαθέματα, μετά παρέλευση το λιγότερο τριών (3) και το πολύ δέκα (10) ημερών από την πρώτη. Κατά τη δεύτερη σύνοδο του πρέπει να είναι παρόν τουλάχιστον το 1/4 απ' τον συνολικό αριθμό των μελών που έχουν δικαίωμα ψήφου, σύμφωνα με τα παραπάνω.

γ) Αν και σ' αυτήν τη σειρά σύνοδο οεν σημειώσει απαρτία, το Συνέδριο συνέρχεται σε τρίτη, μέσα σε οχτώ (8) το πολύ ημέρες. Σ' αυτήν πρέπει να είναι παρόν τουλάχιστον το 1/5 απ' τον συνολικό αριθμό των μελών που έχουν δικαίωμα ψήφου, σύμφωνα με τα παραπάνω.

δ) Αν δεν σχηματισθεί απαρτία και στην τρίτη σύνοδο, το Συνέδριο δεν μπορεί να κληθεί ξανά για το ίδιο θέμα, σε νέα σύνοδο, πριν περάσει ένας μήνας. Τότε, η σύνοδος αυτή θεωρείται πρώτη, σε ό,τι αφορά την απαρτία που απαιτείται σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

2. Κάθε ψηφοφορία που αφορά σε αρχαιρεσίες ή εκλογή κάθε είδους συλλογικών οργάνων, θέματα εμπιστοσύνης, έγκριση λογοδοσίας, προσωπικά εν γένει ζητήματα, γίνεται υποχρεωτικά με μυστική ψηφοφορία.

Κάθε ψηφοφορία για άλλα θέματα γίνεται με ανάταση των χεριών ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, ποτέ όμως διά βοής.

3. α) Οι αποφάσεις του Συνεδρίου παίρνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, πλην των περιπτώσεων εκείνων που η απαρτία σχηματίζεται με αριθμό παρόντων μελών κατώτερο από το 1/4, οπότε για να παρθεί απόφαση απαιτείται πλειοψηφία των 3/4 των παρόντων.

β) Οι αποφάσεις για την εκλογή των μελών της Διοίκησης, της Ελεγκτικής Επιτροπής, των αιρετών μελών του Γενικού Συμβουλίου και της Εφορευτικής Επιτροπής, γίνεται με το σύστημα της απλής αναλογικής όπως αυτό προβλέπεται στο άρθρο 19 του καταστατικού αυτού.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΑΡΘΡΟ 21ο

1. Το Γενικό Συμβούλιο αποτελείται:

- Από είκοσι πέντε (25) Γενικούς Συμβούλους που εκλέγονται από το Πανελλαδικό Συνέδριο.
- Από τα μέλη της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε.
- Από τον Προϊστάμενο και τους Γραμματείς της Ελεγκτικής Επιτροπής.
- Από τους Προέδρους ή αν εκείνοι κωλύονται, από τους

εξουσιοδοτούνται ειδικά γι' αυτό τον σκοπό με απόφαση των Διοικήσεων των Εργατοϋπαλληλικών Κέντρων.

ε) Από τους Προέδρους ή Γενικούς Γραμματείς των Ομοσπονδιών και αν αυτοί κωλύονται από τους νόμιμους αναπληρωτές τους, που εξουσιοδοτούνται με τον ίδιο τρόπο που περιγράφεται παραπάνω.

2. Το Γενικό Συμβούλιο συνέρχεται τακτικά στο μισό του χρόνου θητείας της Διοίκησης, και έκτακτα όποτε το κρίνει αναγκαίο η Διοίκηση.

3. Το Γενικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία όταν παραβρίσκονται τα μισά συν ένα από τα μέλη που το αποτελούν και αποφασίζει με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων.

Το Γενικό Συμβούλιο μπορεί ν' αποφασίζει την προσθήκη θέματος στην Ημερήσια Διάταξη που έχει καταρτίσει η Διοίκηση.

Στο Γενικό Συμβούλιο προεδρεύει ο Πρόεδρος ή αν εκείνος κωλύεται ή απουσιάζει, ο Αναπληρωτής Πρόεδρος.

4. Η δικαιοδοσία του Γενικού Συμβουλίου είναι ν' αναπληρώνει το Πανελλαδικό Συνέδριο σε όλες του τις αρμοδιότητες εκτός από την εκλογή Διοίκησης και Ελεγκτικής Επιτροπής καθώς και την τροποποίηση του Καταστατικού.

5. Οι αποφάσεις που παίρνονται από το Γενικό Συμβούλιο είναι υποχρεωτικές ως αποφάσεις κυρίαρχου Σώματος.

6. Τα έξοδα για τη σύγκλησή του επιβαρύνουν τις Οργανώσεις των αντιπροσώπων, μπορούν όμως να καταβάλλονται και από τη Γ.Σ.Ε.Ε. μετά από απόφαση της Διοίκησης.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

ΑΡΘΡΟ 22ο

1. Η Διοίκηση αποτελείται από σαράντα πέντε (45) μέλη.

2. Από το Πανελλαδικό Συνέδριο εκλέγονται με μυστική ψηφοφορία και το σύστημα της απλής αναλογικής του άρθρου 19 του Καταστατικού, μεταξύ των μελών του (Σύνεδροι) τα σαράντα πέντε (45) μέλη της Διοίκησης.

3. Μαζί με τα σαράντα πέντε (45) τακτικά μέλη της Διοίκη-

στις, ανακτηρισμούσαντας από την ενφύρευση της παρούσης αγ. αναπληρωματικά της μέλη όλοι οι επιλαχόντες κάθε συνδυασμού χωριστά και κατά σειρά σταυροδότησης, που προορίζονται να αντικαταστήσουν τα τακτικά μέλη σε περίπτωση θανάτου, έκπτωσης, παραίτησης και διαρκούς κωλύματος.

4. α) Η Διοίκηση, μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την εκλογή της, συγκαλείται από τον πρώτο κατά σειρά σταυροδότησης σύμβουλο του πλειοψηφίσαντος συνδυασμού με γραπτή πρόσκληση και εκλέγει μεταξύ των μελών της, με μιστική ψηφοφορία και το σύστημα της απλής αναλογικής του άρθρου 19 παραγρ. 4 του Καταστατικού αυτού, τα δεκαπέντε (15) της Εκτελεστικής Επιτροπής. Στη συνέχεια η Διοίκηση εκλέγει με μιστική ψηφοφορία και απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, μεταξύ των αναδειχθέντων μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής, κατά σειρά α) Πρόεδρο, β) Αναπληρωτή Πρόεδρο, γ) Γενικό Γραμματέα, δ) Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα, ε) Γραμματέα Οικονομικού, στ) Αναπληρωτή Γραμματέα Οικονομικού, ζ) Γραμματέα Οργανωτικού και τον Αναπληρωτή Γραμματέα Οργανωτικού. Επίσης η Διοίκηση εκλέγει μεταξύ των μελών της α) Γραμματέα Εκπαίδευσης, β) Γραμματέα Διεθνών Σχέσεων, γ) Γραμματέα Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων, δ) Γραμματέα Εργαζόμενης Νεότητας, ε) Γραμματέα Γυναικείου Τμήματος, στ) Γραμματέα Κοινωνικής Πολιτικής, ζ) Γραμματέα Οικονομικής Πολιτικής, η) Γραμματέα Ευρωπαϊκών Υποθέσεων θ) Γραμματέα Υγειονής και Ασφάλειας, ι) Γραμματέα Πολιτισμού και Αθλητισμού, ια) Γραμματέα για θέματα Ειρήνης, ιβ) Γραμματέα Οικολογίας και Περιβάλλοντος, ιγ) Γραμματέα Συνταξιούχων, ιδ) Γραμματέα Ατομικών και Κοινωνικών Δικαιωμάτων, ιε) Γραμματέα Οικονομικών Μεταναστών, ιστ) Γραμματέα Ανέργων και ιζ) Γραμματέα Καταναλωτικού Κινήματος. Με απόφαση της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. μπορούν να καταργούνται Γραμματείς/Γραμματείς, εφόσον δεν υπάρχει αντικείμενο ή καλύπτεται από άλλη λειτουργία, όπως και να συγκροτούνται Γραμματείς/Γραμματείς για την ενίσχυση των παρεμβάσεων της Γ.Σ.Ε.Ε.

Οι αρμοδιότητες της Γραμματείας Πολιτισμού και Αθλητισμού επεκτείνονται και σε ζητήματα που αφορούν στην Ολυ-

μασιά του Ε.Ε.Π.

β) Για να πάρει η Διοίκηση απόφαση σχετικά με την κατάνομή των αξιωμάτων απαιτείται η παρουσία τουλάχιστον των 3/4 από τον συνολικό αριθμό των μελών και πλειοψηφία τουλάχιστον των 2/3 από τους παρόντες. Αν δεν συγκεντρωθούν τα απαιτούμενα 2/3 των ψήφων, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται δύο φορές την ίδια μέρα. Αν τελικά δεν υπάρξει αποτέλεσμα επειδή οι υποψήφιοι δεν συγκέντρωσαν τον αριθμό των 2/3 των ψήφων ή επειδή δεν υπήρξε απαρτία με την προσέλευση των 3/4 του αριθμού των μελών, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται την επόμενη μέρα, την ίδια ώρα και στον ίδιο τόπο, χωρίς άλλη πρόσκληση, με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, τα οποία πρέπει να είναι τουλάχιστον είκοσι τρία (23).

γ) Αν ο σύμβουλος που πλειοψήφισε δεν συγκαλέσει τη Διοίκηση για την κατανομή των αξιωμάτων μέσα σε οκτώ (8) ημέρες από την εκλογή της, τα μέλη, με πρωτοβουλία τους, υποχρεούνται να συγκεντρωθούν την ένατη (9η) ημέρα ώρα 12 το μεσημέρι στα γραφεία της Γ.Σ.Ε.Ε. και αφού διαπιστώσουν την ύπαρξη απαρτίας, να προχωρήσουν στην κατανομή αξιωμάτων, σύμφωνα με όσα ορίζονται στα εδάφια α.β της παραγράφου αυτής.

δ) Αν κατά τη διάρκεια της θητείας της Διοίκησης δημιουργηθεί θέμα αντικατάστασης μέλους της Εκτελεστικής Επιτροπής, η Διοίκηση προβαίνει στη σχετική εκλογή με την ίδια απαρτία και πλειοψηφία, όπως και κατά την αρχική.

5. Η Διοίκηση βρίσκεται σε απαρτία όταν παραβρίσκονται τουλάχιστον είκοσι τρία (23) μέλη της, μεταξύ των οποίων ο Πρόεδρος, ο Γενικός Γραμματέας ή οι αναπληρωτές τους.

6. Οι αποφάσεις της Διοίκησης για κάθε είδους θέματα παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου.

7. Η Διοίκηση συνέρχεται τακτικά κάθε τρίμηνο και έκτακτα όποτε το κρίνει αναγκαίο η Εκτελεστική Επιτροπή ή αν ζητηθεί αυτό από δεκαπέντε (15) τουλάχιστον μέλη της με γραπτή αίτηση προς την Εκτελεστική Επιτροπή, στην οποία θα αναγράφονται και τα θέματα ημερήσιας διάταξης.

Σε περίπτωση που η Εκτελεστική Επιτροπή σεν συγκαλεσει τη Διοίκηση στην πιο πάνω προθεσμία, τη Διοίκηση συγκαλούν οι δύο πρώτοι σύμβουλοι από τους αιτούντες.

Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο εκπέσουν, ή παραιτηθούν, μέλη της Διοίκησης και εφόσον τα εναπομείναντα μέλη, μετά την εξάντληση του πίνακα των αναπληρωματικών, δεν συγκροτούν τη νόμιμη απαρτία του άρθρου 22 παρ. 5 του Καταστατικού, συμπληρώνεται αυτοδικαίως η Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. με τους Προέδρους των κατά σειρά δύναμης, με βάση τα ψηφίσαντα μέλη για την ανάδειξη αντιπροσώπων, Δευτεροβάθμιων Συνδικαλιστικών Οργανώσεων-μελών της Γ.Σ.Ε.Ε. μέχρι τη συμπλήρωση του αριθμού των σαράντα πέντε (45) και υπέχει τον ρόλο Προσωρινής Διοίκησης. Σε περίπτωση μη αποδοχής της συμμετοχής εκ μέρους του προς τούτο καλουμένου Προέδρου, τη θέση του καταλαμβάνει ο αμέσως επόμενος Πρόεδρος της κατά σειρά δύναμης Οργάνωσης. Το ίδιο συμβαίνει και σε περίπτωση εκ των υστέρων παραιτησης από την προσωρινή Διοίκηση.

Σε Οργανώσεις που σύμφωνα με το Καταστατικό τους δεν προβλέπεται το αξίωμα του Προέδρου, τη θέση καταλαμβάνει ο Γενικός Γραμματέας της Οργάνωσης.

Προκειμένου να συγκροτηθεί η προσωρινή Διοίκηση, την ευθύνη σύγκλησης σε σώμα αναλαμβάνει ο Πρόεδρος της μεγαλύτερης κατά το πρώτο εδαφ. της παραγράφου 8 αυτού του άρθρου Οργάνωσης, υποχρεούμενος να συγκαλέσει, μέσα σε 5 μέρες το αργότερο από την έκπτωση ή παραιτηση, την προσωρινή Διοίκηση, όλως την έκτη ημέρα ώρα 12η μεσημέρι συνέρχονται τα μέλη της αυτοδικαίως στα Γραφεία της Γ.Σ.Ε.Ε.

Η συγκαλούμενη όπως πιο πάνω προσωρινή Διοίκηση εκλέγει, με την προβλεπόμενη απαρτία του άρθρου 22 παραγρ. 5 και σχετική πλειοψηφία μεταξύ των μελών της, Πρόεδρο, Αν. Πρόεδρο, Γεν. Γραμματέα, Αν. Γεν. Γραμματέα, Οικονομικό Γραμματέα και Οργανωτικό Γραμματέα, οι οποίοι συγκροτούν την προσωρινή Εκτελεστική Επιτροπή.

Η προσωρινή Διοίκηση και η προσωρινή Εκτελεστική Επιτροπή έχουν ως αποκλειστική αρμοδιότητα α) την αντιμετώ-

ποτή των μη επιπεχμένων αναμονής επιφέρων ζητησίαν, Γ.Σ.Ε.Ε. και β) τη σύγκληση εκτάκτου Συνεδρίου για την εκλογή οργάνων Διοίκησης και Ελέγχου μέσα σε σαράντα πέντε (45) ημέρες από τη συγκρότηση.

Σε περίπτωση παραιτησης ή έκπτωσης ορισμένων μόνον από τα μέλη της Διοίκησης, εφόσον τα εναπομείναντα μέλη συγκροτούν την κατά το άρθρο 22 παρ. 5 του Καταστατικού απαρτία, συνεχίζεται η λειτουργία της Διοίκησης με αρμοδιότητα και υποχρεώσεις όπως αυτές προβλέπονται από το πρηγούμενο εδάφ. της παραγράφου αυτής.

Εφόσον οι εναπομείναντες στη Διοίκηση αποτελούν τουλάχιστον τα 2/3 του όλου αριθμού των μελών της, η Διοίκηση εξακολουθεί να ασκεί όλα τα από το Καταστατικό προβλεπόμενα καθήκοντα και αρμοδιότητές της μέχρι την εξάντληση της θητείας για την οποία εκλέχτηκε.

Σε περίπτωση κατά την οποία μεταξύ των παραιτηθέντων ή εκπεσόντων συμπεριλαμβάνονται μέλη και της Εκτελεστικής Επιτροπής, αντικαθίστανται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 22 παρ. 4 του Καταστατικού.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 23ο

Στην αρμοδιότητα της Διοίκησης υπάγονται όλα τα ζητήματα γενικότερου ενδιαφέροντος που αφορούν την Εργατούπαλληλική Τάξη και τον Οργανισμό της Γ.Σ.Ε.Ε. και ιδιαίτερα:

1. Η κατάστρωση γενικών προγραμμάτων δράσης για την επιτυχία των σκοπών που επιδιώκονται με το παρόν Καταστατικό.

2. Η οργάνωση και συγκέντρωση των δυνάμεων της Εργατικής Τάξης με βάση τις αρχές και τους σκοπούς της Γ.Σ.Ε.Ε.

3. Η κατάστρωση προγράμματος για την οργάνωση, τη μόρφωση και τη διαπαιδαγώγηση των εργατούπαλλήλων, ώστε ν' αποκτήσουν συνείδηση για τους σκοπούς και τις επιδιώξεις της Γ.Σ.Ε.Ε., μέσα στα πλαίσια των αποφάσεων

4. Η σύγκληση του τακτικού ή έκτακτου Πανελλαδικού Συνέδριου καθώς και του Γενικού Συμβουλίου.

5. Η έγκριση των θεμάτων της Ημερήσιας Διάταξης του Πανελλαδικού Συνέδριου και του Γενικού Συμβουλίου, μαζί με όλες τις εισηγήσεις για τα θέματα αυτά.

6. Η έγκαιρη ανακοίνωση και εκτέλεση των αποφάσεων του Πανελλαδικού Συνέδριου και η εφαρμογή του παρόντος Καταστατικού για την ολοκλήρωση της αποστολής και την εκπλήρωση των σκοπών της Γ.Σ.Ε.Ε.

7. Η απόφαση για κάθε προσπάθεια, βοήθεια, παρέμβαση, αγωνιστική κινητοποίηση και εν γένει ενέργεια για επιδίωξη των σκοπών της Γ.Σ.Ε.Ε., εφόσον δεν θα ήταν γι' αυτήν αρμόδια άλλα διοικητικά όργανα ή εκπροσωπευτικά σώματα, σύμφωνα με το παρόν Καταστατικό ή από αποφάσεις των πανελλαδικών Συνέδριων.

8. Η τελική διαμόρφωση των Προϋπολογισμών και Απολογισμών που συντάχθηκαν από την Εκτελεστική Επιτροπή, για να υποβληθούν προς έγκριση στο Πανελλαδικό Συνέδριο και η έγκριση, κάθε χρόνο, των δαπανών που διενεργήθηκαν μέσα στα πλαίσια του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού.

9. Η έγκριση, τροποποίηση ή κατάργηση του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας και οργάνωσης της Γ.Σ.Ε.Ε.

10. Η σύναψη Συλλογικών Συμβάσεων Εργασίας.

11. Με πρωτοβουλία της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. συνέρχονται σε τακτά χρονικά διαστήματα και τουλάχιστον δύο φορές τον χρόνο, οι Πρόεδροι, ή τα διοικητικά Συμβούλια των Εργατικών Κέντρων στις περιφέρειες της χώρας, για την εξέταση και αντιμετώπιση προβλημάτων των εργαζομένων και του συνδικαλιστικού κινήματος σ' αυτές τις περιφέρειες. Οι περιφέρειες καθορίζονται από τη Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε., αντίστοιχα με την εκάστοτε περιφερειακή διάρθρωση της χώρας.

Με αντίστοιχα κλαδικά θέματα συνέρχονται και οι Πρόεδροι ή τα Διοικητικά Συμβούλια των Ομοσπονδιών με πρωτοβουλία επίσης της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε.

ΑΡΘΡΟ 24ο

1. Η εκτέλεση των αποφάσεων της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. πάνω σε θέματα της αρμοδιότητάς της, καθώς και κάθε προκαταρκτική ενέργεια γι' αυτά, ανήκει στην Εκτελεστική Επιτροπή.

2. Η Εκτελεστική Επιτροπή συνέρχεται τακτικά σε συνέδριαση μετά από πρόσκληση του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέα ή των νομίμων αναπληρωτών τους μία φορά τον μήνα. Έκτακτα συνέρχεται όσες φορές κριθεί απαραίτητο από τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα. Σε απαρτία βρίσκεται όταν είναι παρόντα εννέα (9) μέλη της και οι αποφάσεις παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων. Σε περίπτωση ισοψηφίας των παρόντων μελών, υπερισχύει η γνώμη υπέρ της οποίας ψήφισε ο Πρόεδρος.

3. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της Εκτελεστική Επιτροπή αναπτύσσει πρωτοβουλία μέσα στα δρια του παρόντος Καταστατικού, των κανονισμών και των κατευθύνσεων της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε.

4. Το 1/3 τουλάχιστον των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής (5 μέλη) μπορεί με γραπτή αίτησή του να ζητήσει τη σύγκληση της Εκτελεστικής Επιτροπής όπου θα αναγράφονται και τα θέματα ημερήσιας διάταξης. Ο Πρόεδρος και ο Γεν. Γραμματέας υποχρεούνται, εντός 5 ημερών από την υποβολή της αίτησης, να συγκαλέσουν την Εκτελεστική Επιτροπή. Σε περίπτωση που δεν συγκληθεί η Εκτελεστική Επιτροπή, μέσα στην προθεσμία των 5 ημερών, μπορεί αυτή να συγκληθεί με έγγραφη πρόσκληση από τα δύο πρώτα μέλη που υπογράφουν την αίτηση σύγκλησης.

4. Στην Εκτελεστική Επιτροπή, ειδικότερα ανατίθεται:

α) Η έγκριση κάθε είδους δαπανών για τη συντήρηση, λειτουργία και ανάπτυξη του Οργανισμού της Γ.Σ.Ε.Ε., μέσα στα πλαίσια του Προϋπολογισμού που έχει εγκριθεί απ' το Πανελλαδικό Συνέδριο.

β) Ο προσδιορισμός, η εγεξεργασία και η κατάρτιση των θεμάτων της Ημερήσιας Διάταξης του Πανελλαδικού Συνέδριου.

δρίου και του ιενικού συμβουλίου, καθώς και η πρωτειούμασιν των εισηγήσεων για τα θέματα αυτά.

γ) Η προετοιμασία των εισηγήσεων για όλα τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης των συνεδριάσεων της Διοίκησης.

δ) Η σύνταξη των Προϋπόλογισμών και Απολογισμών οι οποίοι, στη συνέχεια, τίθενται και υπόψη της Διοίκησης για την τελική τους διαμόρφωση.

ε) Η πρόσληψη και η απόλυτη του Προσωπικού της Γ.Σ.Ε.Ε. και ο καθορισμός των αποδοχών του, σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό και τον Κανονισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας που εγκρίνεται απ' τη Διοίκηση ή σύμφωνα με τις αποφάσεις της.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

ΑΡΘΡΟ 25ο

1. Ο Πρόεδρος εκπροσωπεί το νομικό πρόσωπο της Γ.Σ.Ε.Ε. σε όλες του τις σχέσεις, καθώς και ενώπιον των δικαστηρίων και κάθε είδους Αρχών του Κράτους.

2. α) Ο Πρόεδρος, ειδικότερα, υπογράφει μαζί με τον Γενικό Γραμματέα κάθε εξερχόμενο έγγραφο.

β) Υπογράφει μαζί με τον Γενικό Γραμματέα και τον Γραμματέα Οικονομικού τα εντάλματα πληρωμής και τα Γραμμάτια Είσπραξης.

γ) Προεδρεύει στις συνεδριάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής, της Διοίκησης και του Γενικού Συμβουλίου.

δ) Προϊσταται, μαζί με τον Γενικό Γραμματέα, σ' όλες τις Υπηρεσίες της Γ.Σ.Ε.Ε.

ε) Καταρτίζει μαζί με τον Γενικό Γραμματέα την Ημερήσια Διάταξη των θεμάτων της Διοίκησης και της Εκτελεστικής Επιτροπής.

στ) Ο Πρόεδρος, μαζί με τον Γενικό Γραμματέα, εισηγείται στην Εκτελεστική Επιτροπή την εκτέλεση περιοδειών στα διάφορα Εργατούπαλληλικά Κέντρα για τη ρύθμιση των προβλημάτων που εμφανίζονται κατά καιρούς, υποδείχνοντας τα κατάλληλα πρόσωπα γι' αυτόν τον σκοπό.

3. Ο Πρόεδρος, ακόμα και όταν δεν απέχει απ' τα καθήκο-

ντα του, μπορεί να συλλέγει αρμοδιότητες, τις οποίες διατάξει ο πρωτής Πρόεδρος.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ

ΑΡΘΡΟ 26ο

1. Ο Γενικός Γραμματέας:

α) Υπογράφει μαζί με τον Πρόεδρο κάθε εξερχόμενο έγγραφο.

β) Υπογράφει μαζί με τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα Οικονομικού τα εντάλματα Πληρωμής και τα Γραμμάτια Είσπραξης.

γ) Καταρτίζει μαζί με τον Πρόεδρο την Ημερήσια Διάταξη των θεμάτων της Διοίκησης και της Εκτελεστικής Επιτροπής.

δ) Εποπτεύει τη σύνταξη των πρακτικών.

ε) Κρατάει τη σφραγίδα, φυλάει το αρχείο και τηρεί την αλληλογραφία.

στ) Εισηγείται, μαζί με τον Πρόεδρο, στην Εκτελεστική Επιτροπή, την εκτέλεση περιοδειών στα διάφορα Εργατούπαλληλικά Κέντρα, για τη ρύθμιση των προβλημάτων που εμφανίζονται κατά καιρούς, υποδείχνοντας τα κατάλληλα πρόσωπα γι' αυτόν τον σκοπό.

2. Ο Γενικός Γραμματέας, ακόμα κι όταν δεν απέχει από τα καθήκοντά του, μπορεί να εκχωρεί αρμοδιότητές του στον Αναπληρωτή Γενικό Γραμματέα.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΥ

ΑΡΘΡΟ 27ο

Ο Γραμματέας Οργανωτικού,

1. Επιμελείται την οργάνωση του Πανελλαδικού Συνεδρίου, του Γενικού Συμβουλίου, καθώς και των Συνεδρίων των Οργανώσεων-μελών της Γ.Σ.Ε.Ε.

2. Αναλαμβάνει και διαχειρίζεται όλα τα οργανωτικά θέματα και ενημερώνει σχετικά μ' αυτά την Εκτελεστική Επιτροπή.

3. Εισηγείται στον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα την εκτέλεση περιοδειών στα διάφορα Εργατούπαλληλικά Κέ-

ντρα για τη ρυθμιστή των προμηθευτών τους αμφαντεύεται κατά καιρούς.

4. Ο Γραμματέας Οργανωτικού βοηθείται στο έργο του από επιτροπή που συγκροτείται με απόφαση της Διοίκησης.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

ΑΡΘΡΟ 28ο

Ο Γραμματέας Οικονομικού:

1. Είναι προσωπικά υπεύθυνος για τη διάθεση των πόρων της Γ.Σ.Ε.Ε. μέσα στα πλαίσια των νόμων, των Καταβαττικών διατάξεων και του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού, για τη συντήρηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας του Οργανισμού, για την τήρηση των βιβλίων εισπράξεων και πληρωμών που προβλέπεται από τον νόμο, απογραφής περιουσίας, των τίτλων ιδιοκτησίας, των αποδεικτικών στοιχείων οικονομικής διαχείρισης και γενικά κάθε βιβλίου ή λογιστικών στοιχείων που είναι αναγκαία για την οικονομική διαχείριση ή επιβάλλονται από τον νόμο.

2. Ενεργεί τις πληρωμές με εντάλματα υπογραμμένα από τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα και τον ίδιο και που εξοφλούνται από τους δικαιούχους.

3. Εισπράττει τις οικονομικές ενισχύσεις και συνδρομές που στέλνονται προς τη Γ.Σ.Ε.Ε., καθώς και τα κάθε είδους έσοδά της, εκδίδοντας τριπλότυπα γραμμάτια, υπογραμμένα από τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα και τον ίδιο.

4. Κάνει αναλήψεις χρημάτων ή χρεογράφων της Γ.Σ.Ε.Ε. από τις Τράπεζες, τα Ταχυδρομεία και κάθε άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο, με βάση τριπλότυπα γραμμάτια είσπραξης, υπογραμμένα από τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα και τον ίδιο.

5. Θέτει στη διάθεση του Προέδρου και του Γενικού Γραμματέα, καθώς και της Ελεγκτικής Επιτροπής, κάθε ταμειακό στοιχείο που θα ζητηθεί απ' αυτούς, όποτε κι αν ζητηθεί.

6. Καταθέτει τα χρήματα του Ταμείου στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ή και σε οποιαδήποτε άλλη Ελληνική,

αναγνωρισμένη τράπεζα... Στο έδαφος της Ελλάδας, στο Ταμείο ποσό μεγαλύτερο από ανώτατο όριο που ορίζει κάθε φορά με απόφαση της η Εκτελεστική Επιτροπή της Γ.Σ.Ε.Ε.

7. Στο τέλος κάθε μήνα υποβάλλει προς την Εκτελεστική Επιτροπή ταμειακή και οικονομική κατάσταση της Γ.Σ.Ε.Ε. και εισηγείται την έγκριση των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν.

8. Φροντίζει για την εξεύρεση και συγκέντρωση των πόρων της Γ.Σ.Ε.Ε., καθώς και για στιδήποτε άλλο που έχει σχέση με τα έσοδά της.

9. Διαχειρίζεται υπεύθυνα τους πόρους από διενεργούμενες γιορτές, εράνους, λαχεία, συγκεντρώσεις, εκδρομές κ.λπ. που αποσκοπούν στην οικονομική ενίσχυση της Γ.Σ.Ε.Ε.

10. Ελέγχει την οικονομική διαχείριση εκδοτικών, εκπαιδευτικών και άλλων οργανισμών και υπηρεσιών που ιδρύονται από τη Γ.Σ.Ε.Ε.

ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 29ο

Ο Αναπληρωτής Πρόεδρος, ο Αναπληρωτής Γενικός Γραμματέας, ο Αναπληρωτής Γραμματέας Οικονομικού, ο Αναπληρωτής Γραμματέας Οργανωτικού, αναπληρώνουν αντίστοιχα τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα, τον Γραμματέα Οικονομικού, τον Γραμματέα Οργανωτικού, σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματός του, σε όλες του τις αρμοδιότητες.

ΠΟΡΟΙ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

ΑΡΘΡΟ 30ο

1. Πόροι της Γ.Σ.Ε.Ε. είναι:

α) Το δικαίωμα εγγραφής κάθε Ομοσπονδίας ή Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου ως μέλους της Γ.Σ.Ε.Ε., που καταβάλλεται μόλις γίνει δεκτή η αίτηση εγγραφής, είναι ίσο με τον Κάτωτατο Βασικό Μισθό της ΕΓΣΣΕ.

β) Η μηνιαία συνδρομή καθεμιάς από τις παραπάνω οργανώσεις-μέλη, που ορίζεται εκάστοτε με απόφαση του Πα-

νελλαδικού Συνεδρίου της Γ.Σ.Ε.Ε., για κάθε φυσικό μέλος των σωματείων που ανήκουν στη δύναμη τους και έχουν επιλέξει τη δευτεροβάθμια αυτή οργάνωση για να εκφραστούν, μέσω αυτής, στο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε.

γ) Τα έσοδα που προέρχονται από την περιουσία της (τόκοι - πρόσδοτοι).

δ) Η οικονομική επιχορήγηση από τον Οργανισμό Εργατικής Εστίας.

ε) Τυχόν δωρεές, κληροδοσίες, καθώς και κάθε άλλα έσοδα που περιέρχονται νόμιμα σε αυτή.

στ) Τα έσοδα που προέρχονται από επιχειρήσεις που ιδρύει η Γ.Σ.Ε.Ε., από λαχειοφόρες αγορές, πανεργατικούς εράνους κ.λπ.

2. Οι οργανώσεις είναι υποχρεωμένες να καταβάλλουν τις συνδρομές το βραδύτερο ανά τριμηνο. Σε περίπτωση δικαιολογημένης καθυστέρησης, η Διοίκηση μπορεί να παρέχει προθεσμία για την καταβολή τους.

3. Η Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. μπορεί, μέσω της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, να συνομολογεί δρό για την παρακράτηση συνδρομής των εργατούπαλλήλων από τους εργοδότες, για λογαριασμό της ίδιας, των Ομοσπονδιών, των Εργατούπαλληλικών Κέντρων και των Σωματείων.

4. Η είσπραξη, η διαχείριση, ο επιμερισμός και η απόδοση της εισφοράς σε καθένα από τους παραπάνω δικαιούχους θα γίνεται με βάση ειδικό Κανονισμό που ψηφίζει η Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. με αυξημένη απαρτία, παρευρισκομένων τουλάχιστον των 2/3 των μελών της και με πλειοψηφία τουλάχιστον 3/4 των παρόντων.

Σε κάθε περίπτωση, το ποσοστό που προβλέπεται από τον Κανονισμό για τα Σωματεία, πρέπει να υπερβαίνει τα 2/5 από τις συνδρομές που εισπράττονται.

Από το Πανελλαδικό Συνέδριο εκλέγεται, με την απλή αναλογική του άρθρου 19 παραγρ. 4 του Καταστατικού αυτού, Επιτροπή που επιμελείται την εφαρμογή του Κανονισμού.

5. Κάθε έσοδο της Γ.Σ.Ε.Ε. από οποιαδήποτε απίσια, στέλνεται απευθείας προς τον Γραμματέα Οικονομικού (Ταμία).

Γ.Σ.Ε.Ε. αν δεν έχει γραπτή εντολή από τον Πρόεδρο, τον Γενικό Γραμματέα και Γραμματέα Οικονομικού.

ΑΡΘΡΟ 31ο

1. Οι πόροι και οι πρόσδοτοι της Γ.Σ.Ε.Ε. διατίθενται για τις ανάγκες της και για την εκπλήρωση των σκοπών και των επιδιώξεων της.

2. Η Εκτελεστική Επιτροπή μπορεί να ενισχύει οικονομικά τις Οργανώσεις που ανήκουν στη δύναμη της Γ.Σ.Ε.Ε., σε περίπτωση ανάγκης τους, ιδιαίτερα για την καταβολή των ενοικίων των γραφείων τους, για τη σύσταση και συντήρηση βιβλιοθηκών και αναγνωστήριων, για την οργάνωση Συνεδρίων, διασκέψεων, αποστολών, γιορτών και διεξαγωγή απεργιών και την καταβολή απεργιακού επιδόματος στα μέλη τους, καθώς και για τα γενικά έξοδα λειτουργίας τους, μέσα στα πλαίσια του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού.

3. Η Εκτελεστική Επιτροπή της Γ.Σ.Ε.Ε. μπορεί να παρέχει οικονομικές ενισχύσεις προς άλλα φυσικά ή νομικά πρόσωπα, οργανώσεις-μέλη της και άλλες κοινωνικές οργανώσεις μέσα στα πλαίσια του εγκεκριμένου Προϋπολογισμού.

ΑΡΘΡΟ 32ο

1. Κάθε δαπάνη των πόρων της Γ.Σ.Ε.Ε. γίνεται με εντολή από τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα σύμφωνα με τον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό, εκτελείται από τον Γραμματέα του Οικονομικού και εγκρίνεται από την Εκτελεστική Επιτροπή. Αν δεν έχει εγκριθεί Προϋπολογισμός, οι δαπάνες πραγματοποιούνται με βάση αποφάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής και τίθενται υπόψη της Διοίκησης κατά την πρώτη της σύνοδο.

2. Προκειμένου για περιοδικές παροχές ή τακτικές (ενοικία - μισθοί, αποζημιώσεις, έξοδα παράστασης και έξοδα κίνησης μελών της Διοίκησης, τακτικές επιχορηγήσεις κ.λπ.) μπορεί να παίρνεται μία φορά απόφαση γι' αυτές και ο Γραμματέας του Οικονομικού να τις εκτελεί με πρωτοβουλία του κατά τον ορισμένο χρόνο.

ΑΡΘΡΟ 33ο

1. Με απόφαση της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. παρέχεται στους Πρόεδρο, Γενικό Γραμματέα, Γραμματέα Οικονομικού, Γραμματέα Οργανωτικού, τους Αναπληρωτές τους, στα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής, της Διοίκησης και της Ελεγκτικής Επιτροπής, μηγιαία αποζημίωση για την απασχόλησή τους. Επίσης, μπορούν να παρέχονται έξοδα παράστασης λόγω αξιώματος καθώς και έξοδα κίνησης.

Επίσης, κατά τις συνεδριάσεις των παραπάνω οργάνων, μπορούν να χορηγούνται ημεραργίες.

2. Στα μέλη των Εργατοϋπαλληλικών Οργανώσεων από τις Επαρχίες, που μετακινούνται μετά από εντολή της Γ.Σ.Ε.Ε. για θέματα εργατικά ή συνδικαλιστικά, παρέχεται αποζημίωση για έξοδα εκτός έδρας και οδοιπορικά.

Το ύψος και ο τρόπος της αποζημίωσης αποφασίζονται από τη Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε.

3. Επίσης, αποζημίωση εκτός έδρας και οδοιπορικά καταβάλλονται σε κάθε μέλος της Διοίκησης, της Ελεγκτικής Επιτροπής ή του Γενικού Συμβουλίου, καθώς και σε κάθε άλλον που μετακινείται, μετά από σχετική εντολή, έξω από την έδρα του, για εκτέλεση υπηρεσίας.

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ - ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ**ΑΡΘΡΟ 34ο**

Ο συνολικός απολογισμός της οικονομικής διαχείρισης κάθε τριετίας, από το τέλος κάθε Πανελλαδικού Συνέδριου μέχρι τη σύνοδο του επομένου, εγκρίνεται από το Πανελλαδικό Συνέδριο.

Από το Πανελλαδικό Συνέδριο εγκρίνεται επίσης και ο Προϋπολογισμός της επόμενης τριετίας που υποβάλλεται από τη Διοίκηση μέχρι το επόμενο τακτικό Συνέδριο.

ΑΡΘΡΟ 35ο

1. Η Ελεγκτική Επιτροπή είναι δεκαπενταμελής (15) και εκλέγεται από το Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. μεταξύ των μελών του, με το προβλεπόμενο σύστημα εκλογής του άρθρου 19 του Καταστατικού αυτού.

2. Η Ελεγκτική Επιτροπή συγκαλείται από τον πρώτο κατά σειρά σταυροδότησης σύμβουλο του πλειοψηφίσαντος συνδυασμού και εκλέγει μεταξύ των μελών της Προϊστάμενο που διευθύνει τις έργασίες και τις συνεδριάσεις της, καθώς και τρεις (3) Γραμματείς οι οποίοι κρατούν το βιβλίο πρακτικών, όπου καταχωρούνται όλες οι πράξεις και οι αποφάσεις της και διεκπεραιώνουν όλες τις εργασίες που αφορούν στη λειτουργία της.

3. Η Ελεγκτική Επιτροπή βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα εννέα (9) από τα μέλη της και συνεδριάζει τακτικά κάθε εξάμηνο μετά από πρόσκληση του Προϊστάμενου της. Έκτακτα συγκαλείται από τον Προϊστάμενό της μετά από απόφαση της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. Οι αποφάσεις της παίρνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών.

4. Η Ελεγκτική Επιτροπή ενεργεί τακτικά οικονομικό έλεγχο κάθε εξάμηνο και αποφαίνεται υπεύθυνα για τη νομιμότητα των δαπανών.

5. Η Ελεγκτική Επιτροπή υποβάλλει για την εξαμηνία που ελέγχηται, με τον Πρόεδρο και τον Γενικό Γραμματέα της Γ.Σ.Ε.Ε., προς τη Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε., έκθεση σχετικά με τη διαχείριση και κάθε δεύτερη εξαμηνία συγκεντρωτική ετήσια έκθεση, που καλύπτει ολόκληρη την ετήσια διαχειριστική περίοδο κατά τον εγκεκριμένο Προϋπολογισμό από το Συνέδριο και τον Απολογισμό που έχει υποβληθεί για έγκριση.

6. Η Ελεγκτική Επιτροπή παραβρίσκεται συμβουλευτικά στα Πανελλαδικά Συνέδρια και υποβάλλει συγκεντρωτική έκθεση του ελέγχου που διενέργησε για τη διαχείριση και την οικονομική κατάσταση από τη λήξη των εργασιών του προηγούμενου τακτικού Συνέδριου.

ΑΡΘΡΟ 36ο

1. Οι κλαδικές Ομοσπονδίες και τα Εργατοϋπαλληλικά Κέντρα είναι υποχρεωμένα να ρυμιορφώνονται προς τις οργανωτικές κατευθύνσεις της Γ.Σ.Ε.Ε. μέσα στο πνεύμα των Πανελλαδικών Συνεδρίων.

2. Οι Ομοσπονδίες αποτελούνται από Σωματεία του ίδιου ή συναφών κλάδων οικονομικής δραστηριότητας ή του ίδιου ή συναφών επαγγελμάτων. Τα Εργατικά Κέντρα απαρτίζονται από Σωματεία και τοπικά παραρτήματα που έχουν την έδρα τους μέσα στην περιφέρεια του αντίστοιχου Εργατικού Κέντρου.

3. Οι Ομοσπονδίες και τα Εργατοϋπαλληλικά Κέντρα πρέπει να λειτουργούν σύμφωνα με Καταστατικά, νόμιμα καταχωρημένα στα βιβλία του οικείου Πρωτοδικείου. Οι διατάξεις των Καταστατικών αυτών πρέπει να μην έρχονται σε αντίθεση με το παρόν Καταστατικό.

4. Οι Οργανώσεις της Γ.Σ.Ε.Ε. διαπρούν τη διοικητική και οικονομική αυτοδυναμία τους και ως τμήματά της δεσμεύονται από το παρόν Καταστατικό και τις αποφάσεις που παίρνονται σύμφωνα με αυτό.

5. Οι Ομοσπονδίες και τα Εργατοϋπαλληλικά Κέντρα πρέπει να συμμορφώνονται με τις αποφάσεις του Πανελλαδικού Συνεδρίου, του Γενικού Συμβουλίου και της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 37ο

Με κανονισμό που προτείνεται από την Εκτελεστική Επιτροπή και εγκρίνεται από τη Διοίκηση μπορούν να ρυθμίζονται θέματα που ανάγονται στην εσωτερική λειτουργία της Γ.Σ.Ε.Ε.

Μέχρι την κατάρτιση και την έγκριση του παραπάνω Κανονισμού, τα θέματα αυτά ρυθμίζονται με αποφάσεις της Εκτελεστικής Επιτροπής.

Η 1η Μάη, ημέρα ταξικής πάλης και αλληλεγγύης της εργατικής τάξης, καθορίζεται ως ημέρα απεργίας της Γ.Σ.Ε.Ε. και των Οργανώσεων της δύναμής της.

Παραστατικό σύμβολο της Γ.Σ.Ε.Ε., που αποτυπώνεται στο Λάβαρο και στη σφραγίδα της, η οποία είναι στρογγυλή, αποτελεί η Υδρόγειος σφαίρα που παρουσιάζει στην μπροστινή όψη της δυο χέρια σε χειραψία και κυκλικά γραμμένες τις λέξεις ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΛΛΑΣ - ΑΘΗΝΑ 1918..

ΑΡΘΡΟ 39ο

Το παρόν Καταστατικό μπορεί να τροποποιηθεί από το Πανελλαδικό Συνέδριο, που βρίσκεται σε απαρτία όταν παραβρίσκονται τα μισά συνένα από τα μέλη του που έχουν δικαίωμα ψήφου και με την πλειοψηφία των 3/4 των παρόντων.

Διάλυση της Γ.Σ.Ε.Ε. μπορεί ν' αποφασιστεί μόνο με έκτακτο Συνέδριο που συγκαλείται μετά από αίτηση των 3/4 των Οργανώσεων-μελών, όποτε μοναδικό θέμα της Ημερήσιας Διάπταξης θα είναι το ζήτημα αυτό.

Για να ισχύσει η απόφαση της διάλυσης πρέπει να συγκεντρώσει πλειοψηφία των 3/4 από τα μέλη που είναι γραμμένα. Με τον ίδιο τρόπο αποφασίζεται και η διάθεση της περιουσίας της Γ.Σ.Ε.Ε.

ΑΡΘΡΟ 40ο

Κάθε ζήτημα που δεν προβλέπεται από το παρόν Καταστατικό ρυθμίζεται με αποφάσεις της Διοίκησης μέσα στα πλαίσια της ισχύουσας Νομοθεσίας.

ΑΡΘΡΟ 41ο

Με απόφαση της Διοίκησης συνιστώνται ισάριθμες με τους Γραμματείς που προβλέπονται στο άρθρο 22 παρ. 4α Γραμματείες, για την υποβοήθηση του έργου τους. Οι Γραμματείες πλαισιώνονται με μέλη της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. ή άλλα συνδικαλιστικά στελέχη.

Ο κανονισμός λειτουργίας των Γραμματειών αυτών καθορίζεται με απόφαση της Διοίκησης με την εκπόνηση και έγκρι-

τη σχετικού κανονισμού.

ΑΡΘΡΟ 42ο

Οι συνταξιούχοι εκπροσωπούνται στα Πανελλαδικά Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε. μόνον μέσω των αμιγών συνταξιουχικών Ομοσπονδιών-μελών της Γ.Σ.Ε.Ε., σύμφωνα με το προβλεπόμενο μέτρο του άρθρου 16 του Καταστατικού αυτού και με δικαιώμα λόγου σε όλα τα θέματα ημερήσιας διάταξης του Συνέδριου.

Στις συνεδριάσεις της 45μελούς Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε. συμμετέχουν, πέραν των 45 μελών της Διοίκησής της και τα τρία (3) μέλη των συνταξιούχων, εκλεγόμενα με το σύστημα της απλής αναλογικής του άρθρου 19 παραγρ. 4 του Καταστατικού αυτού, σε ξεχωριστή ειδική ψηφοφορία κατά το Εκλογικό Συνέδριο, από το σύνολο των αντιπροσώπων των συνταξιουχικών Ομοσπονδιών στο Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε., με δικαιώμα λόγου σε όλα τα θέματα ημερήσιας διάταξης της Διοίκησης της Γ.Σ.Ε.Ε.

ΑΡΘΡΟ 43ο

Το παρόν Καταστατικό ψηφίστηκε και τροποποιήθηκε στα Συνέδρια, Πειραιά (Οκτώβριος 1918), Αθήνας (Οκτώβριος 1920), Πειραιά (Απρίλιος 1926), Πειραιά (Μάιος 1928), Πειραιά (Σεπτέμβριος 1930), Πειραιά (Οκτώβριος 1931), τροποποιήθηκε από τη Διοίκηση της Γ.Σ.Ε.Ε. σύμφωνα με το άρθρο 9 του Ν.Δ. 1435 και του σχετικού Β.Δ. 23.11.1939 κατά τη συνεδρίασή της στις 20.12.1939, επίσης σύμφωνα με το Ν.Δ. 1876/43 άρθρο 3 κατά τη συνεδρίασή της στις 24.3.43, από το 10ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Αθήνας στη συνεδρίαση της 29ης Σεπτεμβρίου 1950, από το 11ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Αθήνας στη συνεδρίαση της 25ης Απριλίου 1953, από το 12ο Πανελλαδικό Συνέδριο της 15ης Οκτωβρίου 1955, από το 13ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. που έγινε στην Αθήνα, κατά τη συνεδρίαση της 18ης Οκτωβρίου 1958, από το 15ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. που έγινε στον Πειραιά κατά τη συνεδρίαση της 26ης Ιουλίου 1966, από το 16ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. κατά τη συνεδρίασή του που έγινε στους Δελφούς στις 8 Απριλίου 1970,

από το 17ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. που έγινε στον Πειραιά, στις 6 Μαρτίου 1973, από το 19ο (έκτακτο) Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. που έγινε στην Καλαμάτα, στη συνεδρίαση της 11ης Νοεμβρίου 1978 από το 20ό έκτακτο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. που έγινε στον Πειραιά στις 19 Απριλίου 1981, από το 26ο έκτακτο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. που έγινε την 1η Δεκέμβρη 1990 στο Ν. Φάληρο και από το 31ο Τακτικό Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε., που έγινε στη Βουλιαγμένη, κατά τη συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου του 2002.

Η υπογραφή και η υποβολή στο Πρωτοδικείο για έγκριση των παραπάνω τροποποιήσεων του Καταστατικού, που ψηφίστηκε στο 31ο Πανελλαδικό Συνέδριο της Γ.Σ.Ε.Ε. ανατίθεται στον Πρόεδρο και στον Γενικό Γραμματέα της Γ.Σ.Ε.Ε.

Αθήνα, 23-11-2002

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΧΡ. ΠΟΛΥΖΩΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΑΝΩΛΗΣ

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

Ε.Κ.Α.	⇒	Εργατικό Κέντρο Αθηνών
Ε.Κ.Β.	⇒	Εργατικό Κέντρο Βόλου
Ε.Κ.Θ.	⇒	Εργατικό Κέντρο Θεσσαλονίκης
Ε.Κ.Π.	⇒	Εργατικό Κέντρο Πειραιά
Π.Ε.Ο.	⇒	Πανελλήνια Εργατική Ομοσπονδία
Γ.Σ.Ε.Ε.	⇒	Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδας
Σ.Ε.Κ.Ε.	⇒	Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα Ελλάδας
Δ.Σ.Ο.	⇒	Διεθνή Συνδικαλιστική Ομοσπονδία
Π.Σ.Ο.	⇒	Παγκόσμια Συνδικαλιστική Ομοσπονδία
Δ.Σ.Ε.Ε.Σ.	⇒	Διεθνής Συνομοσπονδία Ελεύθερων Εργατικών Συνδικάτων
I.K.A.	⇒	Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
A.O.Ε.Κ.	⇒	Αυτόνομος Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας
O.A.Ε.Δ.	⇒	Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού
Δ.Ο.Ε.	⇒	Διεθνής Οργάνωση Εργασίας
Δ.Ε.Κ.Ο.	⇒	Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί
I.N.Ε.	⇒	Ινστιτούτο Εργασίας
ΚΕ.Π.Ε.Α.	⇒	Κέντρο Πληροφόρησης Εργαζομένων
ΑΡ.ΙΣΟ.Σ.	⇒	Αρχείο Ιστορίας Συνδικάτων

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- **ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΛΛΑΣ**, «1975-1980, Δράση και Επιτεύγματα μιας εξαετίας», Αθήνα 1981
- **ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ.Σ.Ε.Ε. - ΑΔΕΔΥ**, «Η Ελληνική Οικονομία και η Απασχόληση», Ετήσια Έκδοση 2000, Αθήνα, Αύγουστος 2000.
- **ΚΟΡΔΑΤΟΣ, Ι.**, «Ιστορία του Ελληνικού Εργατικού Κινήματος», Ζ' έκδοση, Εκδόσεις Μπουκουμάνη, Αθήνα 1972.
- **ΛΙΒΙΕΡΑΤΟΣ, Δ.**, «Τα Συνέδρια της Γ.Σ.Ε.Ε.», α' έκδοση, Εκδόσεις ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ, Αθήνα 1997.
- **ΜΟΣΚΩΦ, Κ.**, «Εισαγωγικά στην Ιστορία του Κινήματος της Εργατικής Τάξης. Η Διαμόρφωση της Εθνικής και Κοινωνικής Συνείδησης στην Ελλάδα», γ' έκδοση, Εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 1987.

Άλλες πηγές

- ΑΡΧΕΙΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΠΡΕΒΕΖΑΣ.
- ΑΡΧΕΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΥΝΔΙΚΑΤΩΝ (ΑΡ.ΙΣΤΟ.Σ.)
- ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ,
«Συνδικαλιστική – Σωματειακή Νομοθεσία και
Νομοθεσία για την προστασία και άσκηση των
Συνδικαλιστικών Ελευθεριών», Μάρτιος 1998.
- ΝΟΜΙΚΑ ΔΕΛΤΙΑ Γ.Σ.Ε.Ε.
  - ο Αριθ. Τεύχους 14, Δεκέμβριος 1999.
  - ο Αριθ. Τεύχους 18, Νοέμβριος 2001.
  - ο Αριθ. Τεύχους 19, Φεβρουάριος 2002.
  - ο Αριθ. Τεύχους 21, Δεκέμβριος 2002.
  - ο Αριθ. Τεύχους 23, Ιούνιος 2003.